

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ:
ΝΕΕΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

της **Δήμητρας Φουσιάνη**

A.M. 1012201603026

Θέμα: «Ο πόλεμος του Βιετνάμ τη δεκαετία 1960-1970
και οι Έλληνες που πολέμησαν»

Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Θανάσης Χρήστου

Συνεπιβλέπουσα καθηγήτρια: κ. Ευγενία Γιαννούλη

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2018

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Α΄ Κεφάλαιο	
Βιετνάμ και Γάλλοι	6
Η ίδρυση του SEATO.....	8
Β΄ Κεφάλαιο	
Ανάμειξη των ΗΠΑ στο Βιετνάμ (1960-1963).....	12
Το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο του Βιετνάμ	14
Αποστολή στρατιωτικών συμβούλων	20
Μάχη στο Απ Μπακ	21
Μοναχός που αυτοπυρπολείται	23
Γ΄ Κεφάλαιο	
Η πολιτική του Τζόνσον (1963-1969).....	26
Περιστατικό στον κόλπο Τόνκιν	28
Ο αεροπορικός πόλεμος (1964).....	34
Συμμαχικά στρατεύματα	38
Αστροφεγγιά.....	39
Άλτμπορο, Σίνταρ Φολς και Τζάνκσιον Σίτι.....	44
Το σημείο καμπής 1967-1968	46
Η επίθεση του ΤΕΤ.....	48
Δ΄ Κεφάλαιο	
Έλληνες της Αυστραλίας στο Βιετνάμ.....	54
1966	56
1967	58
1968	70
1969	65
1970	68
1971	70
Έλληνες που πολέμησαν στο Βιετνάμ.....	71
Ε΄ κεφάλαιο	
Ο πόλεμος του Βιετνάμ τη δεκαετία του 1970.....	77
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	80
ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	86
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	89

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη συγκριτική μελέτη της βιβλιογραφίας με τις διαδικτυακές πηγές και το αρχειακό υλικό του Πενταγώνου, στη διερεύνηση των γεγονότων τη δεκαετία 1960-1970, στην περιγραφή και προσπάθεια ερμηνείας των όσων διεξήχθησαν εκείνη τη δεκαετία. Μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, καθώς τα κράτη προσπαθούν να επανέλθουν σε μια ισορροπία που τελικά καθίσταται αδύνατη, ακολουθεί ο Ψυχρός Πόλεμος μεταξύ ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης. Ένα κεφάλαιο του Ψυχρού πολέμου είναι ο πόλεμος στο Βιετνάμ σύμφωνα με τον Eric Hobsbawm. Ο φόβος για την εξάπλωση του κινέζικου κομμουνισμού είχε μετατρέψει τον πόλεμο σε σταυροφορία για τις Η.Π.Α., χωρίς να δοθεί προσοχή στο γεγονός πως επρόκειτο για ένα εθνικό και απελευθερωτικό αγώνα, καθώς οι κάτοικοι του Βιετνάμ είχαν καταφέρει να εκδιώξουν τους Γάλλους και δεν επιθυμούσαν να παραδοθούν στους Αμερικάνους.

Ο πόλεμος στο Βιετνάμ (1 Νοεμβρίου 1955 – 30 Απριλίου 1975) μέσα από τα αρχεία του Πενταγώνου είναι ένα θέμα που, κατά τη γνώμη μου, αξίζει να ερευνηθεί τόσο ως προς τα αίτια και τις συνέπειές του όσο και συγκριτικά με αληθινές μαρτυρίες κυρίως Ελλήνων που πολέμησαν εκεί. Παρουσιάζονται τα γεγονότα μεταξύ των ετών 1960 έως το 1970 μέσα από τα αρχεία του Πενταγώνου για το Βιετνάμ και την ανάμειξη των Η.Π.Α. στη γαλλική αποικία, στο πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου. Η σχεδόν καθολική αντίσταση του λαού του Βιετνάμ εναντίον των Αμερικανών δεν επέτρεπαν τη νίκη των τελευταίων. Οι ακρότητες που διέπραξαν οι αμερικανικές δυνάμεις στο Βιετνάμ, οι μεγάλες απώλειές τους και το γεγονός ότι η ίδια η αμερικανική κοινωνία δεν είχε πειστεί για την αναγκαιότητα του πολέμου προκάλεσαν ένα μαζικό κίνημα εναντίον του πολέμου στις ίδιες τις ΗΠΑ. Έτσι, οι Αμερικανοί αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν από το Νότιο Βιετνάμ, απόφαση που υλοποίησε το 1973 η κυβέρνηση του προέδρου Ρίτσαρντ Νίξον, με υπουργό Εξωτερικών τον Χένρυ Κίσινγκερ. Το 1975 το Βόρειο Βιετνάμ επιτέθηκε στο Νότιο, νίκησε και η χώρα επανενώθηκε υπό κομμουνιστική εξουσία. Ο πόλεμος του Βιετνάμ προκάλεσε μεγάλο πλήγμα στο αμερικανικό γόητρο διεθνώς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αρχικά, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας δίνεται μια σύντομη παρουσίαση της ιστορίας του Βιετνάμ και πώς οι Γάλλοι κυριάρχησαν σε αυτό.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ανάμειξη των ΗΠΑ στο Βιετνάμ την περίοδο 1960-1963, δηλαδή την εποχή που πρόεδροι ήταν οι Ντουάιτ Αϊζενχάουερ(20 Ιανουαρίου 1953 - 20 Ιανουαρίου 1961) και Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι (20 Ιανουαρίου 1961 - 22 Νοεμβρίου 1963). Στη συνέχεια, παρουσιάζεται σύντομα η ίδρυση του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) εναντίον του οποίου πολέμησαν οι ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ αντέδρασαν αρχικά με την αποστολή στρατιωτικών συμβούλων για την εκπαίδευση των Νοτιοβιετναμέζων. Στρατιωτικοί σύμβουλοι και στρατιώτες στη συνέχεια στάλθηκαν και από τις συμμαχικές δυνάμεις, όπως από την Αυστραλία συμπεριλαμβανομένων και Ελλήνων της Αυστραλίας. Έπειτα, αναλύεται η μάχη στο Απ Μπακ, όπου σύμφωνα με τις μαρτυρίες βρέθηκαν και αρκετοί Έλληνες της Αυστραλίας. Τέλος, δεν είναι δυνατόν να μην αναφερθεί το περιστατικό που συγκλόνισε την κοινή γνώμη. Ο βουδιστής μοναχός που αυτοπυρπολήθηκε.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθεται η πολιτική του διαδόχου του Κένεντι, Λίντον Τζόνσον (22 Νοεμβρίου 1963 - 20 Ιανουαρίου 1969), τα διλήματα που αντιμετώπισε σχετικά με τους βομβαρδισμούς και τις συναντήσεις με υψηλά ιστάμενα πρόσωπα που εμπλέκονταν, όπως οι Robert McNamara, Υπουργός Άμυνας(1961–68), ο Mc George Bundy, Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας (1961–66), ο William Διοικητής του στρατού των ΗΠΑ και της στρατιωτικής διοίκησης του Βιετνάμ Westmoreland (1964-68) και ο Henry Kissinger, Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας, (1969–75). Έστερα αναλύεται διεξοδικά το περιστατικό στον κόλπο Τόνκιν, όπου με την πρόφαση ότι προστατεύουν το Βιετνάμ από την εξάπλωση του κομμουνισμού το αμερικανικό Κογκρέσο ψήφισε θετικά για τους βομβαρδισμούς στο βόρειο Βιετνάμ. Οι βομβαρδισμοί, με ονόματα όπως ΒΡΟΝΤΕΡΟΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ, γίνονταν με αεροπλάνα ειδικά σχεδιασμένα για αυτόν τον σκοπό. Έπειτα, επισημαίνεται η αποστολή συμμαχικών στρατευμάτων, ανάμεσα τους και Έλληνες Αυστραλοί, με σκοπό να συγκρατηθεί η γραμμή. Σημειώνονται κάποιες επιθέσεις με κωδικό όνομα, όπως η ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ. Τα έτη 1967- 1968 αποτελούν το σημείο καμπής για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Ήταν η περίοδος που ξέσπασε η μεγάλη επίθεση του Τετ, η οποία απέδειξε πως το Βιετνάμ δεν ήταν δυνατόν αν υποταχθεί στην αμερικανική ή οποιαδήποτε άλλη κυριαρχία.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες στάλθηκαν οι συμμαχικές δυνάμεις στο Βιετνάμ. Δεν στάλθηκε εκστρατευτικό σώμα από την Ελλάδα με σκοπό να πολεμήσει στο Βιετνάμ. Ανάμεσα στους Αυστραλούς συμμάχους βρίσκονταν πολλοί Έλληνες, ένας εκ των οποίων ο Αναστάσιος Κυρίτσης. Ο Κυρίτσης συγκέντρωσε στο βιβλίο του με τίτλο: «Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ» όσους περισσότερους Έλληνες βετεράνους της Αυστραλίας πολέμησαν στον Βιετνάμ. Παρατίθενται και άλλοι τρεις Έλληνες που βρέθηκαν και πολέμησαν εκεί. Ακόμα, σε ιστότοπο αναφέρονται τα ονόματα δύο αξιωματικών με ελληνική καταγωγή από τις Η.Π.Α.. Ο Jack H. Jacobs (1966–1987) που ήταν βετεράνος του Βιετνάμ και είχε τιμηθεί με το Medal of Honor (Μετάλλιο τιμής) και ο James G. Kalergis (1941-1975) που διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη αναδιοργάνωση του αμερικανικού στρατού στην εποχή μετά το Βιετνάμ. Επίσης, ένας 81χρονος Έλληνας, πρώην λεγεωνάριος, ο Κωνσταντίνος Σαραντίδης, ο οποίος αυτομόλησε από τη Λεγεώνα των Ξένων και πολέμησε στο πλευρό των Βιετμίνχ. Τέλος, ο πάτερ Βασίλειος Μπασακύρος, ιερατικός προϊστάμενος του Ι.Ν. Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού στο Μανχάταν, ο οποίος πολέμησε στο Βιετνάμ και στη συνέχεια έγινε ιερωμένος.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις επόμενες δεκαετίες του Βιετνάμ (1960-1970) όπου πρόεδρος διατελούσε ο Ρίτσαρντ Νίξον. Ο Νίξον εισήλθε στον Λευκό Οίκο με υποσχέσεις να τερματίσει τον πόλεμο του Βιετνάμ. Πράγματι ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις και δρομολογήθηκε η σταδιακή αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεις. Τελικά το 1973 συνήφθη ανακωχή ενώ το 1975 το Νότιο Βιετνάμ έπεσε στα χέρια των Βιετκόνγκ και των Βορειοβιετναμέζων. Το αποτέλεσμα ήταν πως ο πόλεμος του Βιετνάμ είχε αποδειχτεί τρομακτική αποτυχία.

Α' Κεφάλαιο

Βιετνάμ και Γάλλοι

Η ιστορία του Βιετνάμ αρχίζει γύρω στον 1ο αιώνα μ.Χ.. Η γειτονική εχθρική Κίνα βρισκόταν στα βόρεια της χώρας. Μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων της περιοχής του Βιετνάμ συγκεντρώθηκε στο νότιο μέρος και ονομάστηκαν Nam-Viet (Άνθρωποι του Νότου). Η πόλη αυτή είχε μεγάλη πρόοδο, μέχρι που η Κίνα την κατέλαβε. Η Κίνα κυβερνούσε την πόλη επί 1000 χρόνια μέχρι το 939, όταν οι Nam-Viet επαναστάτησαν και εκδιώξαν τους Κινέζους από την πόλη τους, κηρύσσοντας την ανεξαρτησία τους. Τα επόμενα χρόνια, οι κάτοικοι του Βορείου Βιετνάμ μετακινήθηκαν προς το Νότιο Βιετνάμ. Η Κίνα επιτέθηκε ξανά και κατέλαβε εκ νέου την πόλη του Νοτίου Βιετνάμ το 1407. Αλλά, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η Κίνα εκδιώχθηκε το 1427. Το 1527, το Βόρειο και Νότιο Βιετνάμ, ήρθαν σε παρατεταμένη σύγκρουση μεταξύ τους με αποτέλεσμα η χώρα να χωριστεί στα δυο. Το 1802, το Βιετνάμ επανενώθηκε σε ένα κράτος με τη βοήθεια της Γαλλίας καθώς τη χώρα περιόδευαν Γάλλοι ιεραπόστολοι από το 1700.

Το 1857 η Γαλλία ένωσε τις δύο μεγάλες πόλεις Ανόι (Βόρειο Βιετνάμ) και Σαϊγκόν (Νότιο Βιετνάμ) και το 1867 κυβέρνησε το Βιετνάμ ως ένα μεγάλο κράτος. Στις επόμενες δεκαετίες, η Γαλλία θα κυβερνούσε και τις διπλανές χώρες, Καμπότζη και Λάος.¹ Το 1919, μετά το τέλος του Α' Παγκόσμιου Πόλεμου, ένας νέος που σπούδασε στη Γαλλία, τη Ρωσία και τις ΗΠΑ, εισήλθε στην πολιτική της χώρας του με σκοπό να επανενώσει το Βιετνάμ. Ο νέος αυτός, που γεννήθηκε το στις 19 Μαΐου 1890, ονομαζόταν Ho Chi Minh. Το 1930 ίδρυσε και οργάνωσε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ινδοκίνας (Indochinese Communist Party).

Το 1941, ο Ho Chi Minh, έχοντας αναπτύξει φιλικές σχέσεις με τους Γάλλους, - αφού η Γαλλία έπεσε στους Γερμανούς το 1941 - με τους Αμερικανούς, καθώς η Αμερική πολεμούσε τους Ιάπωνες στην Ασία, και με υποσχέσεις από την Κίνα, το όνειρο του να επανενώσει το Βιετνάμ γινόταν αληθινό. Ο οργανισμός για την ανεξαρτησία της χώρας θα λεγόταν Viet Minh. Το 1945, στο Ανόι, ο Ho Chi Minh

¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 3

τόνισε ότι από εκείνη την ημέρα το Βιετνάμ θα λεγόταν Independent Democratic Republic of Vietnam (Ανεξάρτητη Δημοκρατία του Βιετνάμ).² Όμως οι Γάλλοι επέστρεψαν στη Σαϊγκόν υποστηρίζοντας ότι είχαν και αυτοί δικαιώματα στη χώρα αυτή, μια διαδικασία που κράτησε περίπου 10 χρόνια. Οι συνομιλίες μεταξύ Γαλλίας και Independent Democratic Republic of Vietnam δεν οδηγούσαν πουθενά.³

Η απόφαση των Γάλλων να προκαλέσουν μία ευρείας κλίμακας μάχη στην τοποθεσία Ντιεν Μπιεν Φου, το 1954, κατέληξε σε μία από τις πλέον καταλυτικές στρατιωτικές ήττες της σύγχρονης εποχής: υπό την ικανή ηγεσία του στρατηγού Τζιάπ, οι Βιετμίνχ εγκλώβισαν τις γαλλικές δυνάμεις- ενώ ο Ντάλλες εξέτασε το ενδεχόμενο επέμβασης των ΗΠΑ με στρατιωτικά μέσα, προοπτική την οποία απέρριψε ο ίδιος ο πρόεδρος Αϊζενχάουερ, που δεν ήθελε να μετατραπεί η σύγκρουση σε νέα εκδοχή του πολέμου της Κορέας. Οι γαλλικές δυνάμεις στο Ντιεν Μπιεν Φου αναγκάστηκαν να παραδοθούν τον Μάιο του 1954, ενώ μάλιστα βρισκόταν σε εξέλιξη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών των τεσσάρων Μεγάλων Δυνάμεων στη Γενεύη.⁴

Η γαλλική ήττα προκάλεσε την επίτευξη ενός συμβιβασμού, βάσει του οποίου το Βιετνάμ διαιρέθηκε στον 17ο παράλληλο σε Βόρειο, υπό τον Χο Τσι Μινχ και πρωτεύουσα το Ανόι, και Νότιο (πρώτα υπό τον πρώην αυτοκράτορα Μπάι Ντάι και κατόπιν υπό τον Νγκο Ντιν Ντιέμ) με πρωτεύουσα τη Σαϊγκόν. Το Λάος και η Καμπότζη απέκτησαν την ανεξαρτησία τους. Οι Γάλλοι αποχώρησαν, ενώ στο Νότιο Βιετνάμ υποκαταστάθηκαν από τους Αμερικανούς. Μεταξύ Βορείου και Νοτίου Βιετνάμ δεν επικράτησε ειρήνη: η συμφωνία του 1954 προέβλεπε διενέργεια εκλογών για την επανένωση της χώρας, τις οποίες δεν αποδέχθηκαν η κυβέρνηση του Νοτίου Βιετνάμ και οι Αμερικανοί, προεξοφλώντας νίκη των κομμουνιστών, αφού άλλωστε το Βόρειο Βιετνάμ ήταν πολυπληθέστερο και οι ΗΠΑ δεν είχαν υπογράψει τη συμφωνία του 1954.

² <http://www.indiana.edu/~kdhist/H105-documents-web/week16/Minh1945.html> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

³ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 4

⁴ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.225

Η ίδρυση του SEATO

Η ίδρυση του SEATO, την ίδια εποχή, ενίσχυσε τη θέση της Ουάσιγκτον στην ευρύτερη περιοχή.⁵ Η πολιτική των ΗΠΑ στηριζόταν σε δύο σταθερούς πυλώνες: μια κυβέρνηση υπό την ηγεσία του εθνικιστή πολιτικού Νγκο Ντινχ Ντιεμ που λειτουργούσε σαν ένα βιώσιμο πολιτικό όργανο για τη δημιουργία ενός αντικομμουνιστικού κράτους· και ένα σύμφωνο αμοιβαίας ασφάλειας στην περιοχή, που παρείχε το νομικό έρεισμα για στρατιωτική επέμβαση.⁶

Το SEATO (Southeastern Asia Treaty Organization, Οργάνωση Συμφώνου Νοτιοανατολικής Ασίας, υπογράφηκε στη Μανίλα τον Σεπτέμβριο του 1954) συνδέοντας μεγάλο μέρος του κόσμου σε σαφώς αντικομμουνιστικές συμμαχίες. Αν και η γλώσσα του SEATO αναφερόταν σε αποτροπή εναντίον «μαζικής εχθρικής επίθεσης», μια φράση στην τελευταία παράγραφο της συνθήκης περιόριζε ειδικά την επέμβαση των ΗΠΑ σε περιπτώσεις κομμουνιστικής επιθετικότητας. Επεκτάθηκε για να περιλάβει τη Νέα Ζηλανδία, την Αυστραλία, τις Φιλιππίνες, την Ταϊλάνδη, και το Πακιστάν, καθώς επίσης και τη Γαλλία, τη Μεγάλη Βρετανία, και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Τα ισχυρότερα ουδέτερα κράτη στην περιοχή, η Ινδία, η Βιρμανία και η Ινδονησία, αρνήθηκαν να συμμετάσχουν. Η Γαλλία αντέδρασε στην προσπάθεια του Ντάλες⁷ να κάνει πλήρη μέλη του SEATO το Λάος, την Καμπότζη και το Βιετνάμ σαν κατάφωρη παραβίαση των όρων της Γενεύης, που απαγόρευε τη συμμετοχή τους σε στρατιωτική συμμαχία.⁸

Οι όροι του SEATO δεν απαιτούσαν τίποτε παραπάνω από διαβουλεύσεις μεταξύ των μελών σε περιπτώσεις υπονόμησης ή εξέγερσης. Οι ΗΠΑ υποστήριζαν πως *αν υπάρξει ένα επαναστατικό κίνημα στο Βιετνάμ ή την Ταϊλάνδη, θα διαβουλευθούν [με άλλα μέλη του SEATO] για το τι θα κάνουν, επειδή αν υπάρχει ένα υπονομευτικό κίνημα που στην πραγματικότητα υποκινείται από τον κομμουνισμό, αυτό θα ήταν πολύ μεγάλη απειλή. Όμως δεν έχουν δέσμευση να το καταστείλουν· το μόνο που έχουν είναι η δέσμευση να συσχεφθούν για το τι θα κάνουν σχετικά με αυτό.*

⁵<http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html>,σελ.ι,Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁶ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 75

⁷ <https://history.state.gov/departmenthistory/people/dulles-john-foster> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 75

Στα χρόνια που ακολούθησαν, όμως, το SEATO έγινε η δικαιολογία και η εξήγηση για την υποχρέωση των Αμερικανών να υποστηρίξουν ένα αντικομμουνιστικό κράτος στο Νότιο Βιετνάμ. Το SEATO ήταν μέρος του αρχικού προσδιορισμού ενός τέτοιου κράτους, καθώς τον καιρό που υπογράφηκε υπήρχε μόνο ένα Βιετνάμ, στο οποίο απαγορευόταν ρητά η συμμετοχή σε οποιαδήποτε στρατιωτική συμφωνία, και το πολιτικό μέλλον του οποίου θα καθοριζόταν από τις εκλογές που θα γίνονταν το 1956.⁹

Το επεισόδιο της Γαλλικής απόσυρσης από το Βιετνάμ, στην πραγματικότητα, αναστάτωσε τη Δυτική Συμμαχία. Μετά το Συνέδριο της Γενεύης, όλες οι κυβερνήσεις που συμμετείχαν στις Συμφωνίες, με μια σημαντική εξαίρεση, προσδοκούσαν ότι η Γαλλία θα παρέμενε στο Βιετνάμ. Η εξαίρεση ήταν το Κράτος του Βιετνάμ, του οποίου ο πρωθυπουργός, Ngo Dinh Diem, ήταν αποφασισμένος να ξεριζώσει τη γαλλική επιρροή ως συμπλήρωμα στην καθιέρωση μιας πραγματικά ανεξάρτητης εθνικιστικής κυβέρνησης. Η πολιτική των Η.Π.Α. ήταν αρχικά στραμμένη προς μια εταιρική σχέση με τη Γαλλία, μια κοινή χορηγία του Diem και του νέου ανεξάρτητου έθνους που ήταν επικεφαλής.

Οι ΗΠΑ ήταν αποφασισμένες ότι το Βιετνάμ έπρεπε να γίνει πολιτικά υγιές, οικονομικά αυτοδύναμο και στρατιωτικά ικανό να εξασφαλίσει τη δική του εσωτερική ασφάλεια, αντιμετωπίζοντας την εισβολή από το Βόρειο Βιετνάμ και συμβάλλοντας στην αποτρεπτική δύναμη του συνασπισμού του SEATO. Στο τέλος του Σεπτεμβρίου 1954, οι ΗΠΑ αποκόβουν τους Γάλλους ως μεσάζοντες και αρχίζουν να διαπραγματεύονται άμεσα με τον Diem, την κυβέρνησή του και τις ένοπλες δυνάμεις του.¹⁰

Η Γαλλία δεν δέχτηκε άμεσα αυτόν τον διευρυμένο αμερικανικό ρόλο, ούτε υπήρχε πλήρης συμφωνία με την κυβέρνηση των ΗΠΑ ότι οι ΗΠΑ θα έπρεπε να επιδιώξουν ένα περαιτέρω παραγκωνισμό της Γαλλίας, καθώς κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου του 1954, οι σχέσεις Γαλλίας και Η.Π.Α. χειροτέρεψαν και αναπτύχθηκαν πολιτικές συζητήσεις στην Ουάσινγκτον. Το Γενικό Επιτελείο του Βιετνάμ (JGS: Vietnamese Joint General Staff) ήταν αρχικά αντίθετο προς τις Η.Π.Α. που ήθελαν να αναλάβουν την ευθύνη για την εκπαίδευση του στρατού στο Βιετνάμ. Ωστόσο έλαβαν τη θέση ότι εάν οι πολιτικές εκτιμήσεις υπαγόρευαν μια τέτοια εμπλοκή των ΗΠΑ οι «Joint Chiefs» του Προσωπικού θα συμφωνούσαν με την ανάθεση εκπαιδευτικής

⁹ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 77

¹⁰ <http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html>, σελ. ii Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

αποστολή στη MAAG (Military Assistance Advisory Group) Saigon με διασφαλίσεις ενάντια στη γαλλική παρέμβαση στην εκπαιδευτική αποστολή των ΗΠΑ. Στις 26 Οκτωβρίου 1954 ο Υπουργός Άμυνας, ενεργώντας εκ μέρους του Προέδρου, ανέθεσε στο JCS να προετοιμάσει ένα «μακροπρόθεσμο» πρόγραμμα για την οργάνωση και την εκπαίδευση ενός ελάχιστου αριθμού ελεύθερων δυνάμεων του Βιετνάμ απαραίτητων για την εσωτερική ασφάλεια. Η ανάπτυξη αυτού του σχεδίου και μια κατάλληλη σχέση συνεργασία με τους Γάλλους πολίτες που συνεχίστηκε μέσα στο 1955 και επέβαλε την αποστολή στο Βιετνάμ του στρατηγού J. Lawton Collins σε θέση Πρεσβευτή με σκοπό να κλείσει μια τριμερή συμφωνία που θα γινόταν αποδεκτή στη Σαϊγκόν, στο Παρίσι και στην Ουάσινγκτον.

Ο στρατηγός Collins πέτυχε μια συμφωνία με τον στρατηγό Ely στο Βιετνάμ με την οποία, παρά τις σοβαρές επιφυλάξεις του Παρισιού, η Γαλλία συμφώνησε να αναθέσει την εκπαίδευση του Βιετναμέζικου στρατού στις Η.Π.Α. και να αποσύρει τα γαλλικά στελέχη. Στις 12 Φεβρουαρίου 1955, οι ΗΠΑ ανέλαβαν την ευθύνη για την εκπαίδευση των βιετναμέζικων δυνάμεων και άρχισε η γαλλική αποσύνδεση.

Ο Diem επιδείνωσε την κατάσταση φερόμενος με ολοένα και πιο έντονη αυστηρότητα εναντίον των Γάλλων και του Bao Dai. Ο Diem κατάφερε να επιβιώσει από απόπειρες πραξικοπημάτων από τους ηγέτες του στρατού και πέτυχε να διατηρήσει μια δυσαρεστημένη ειρήνη με αρκετές ένοπλες παρατάξεις του Cochinchina. Αλλά το πολιτικό του μέλλον παρέμενε στην καλύτερη αμφισβητήσιμο. Την ίδια χρονική περίοδο η Γαλλική αποστολή στο Ανόι πίεσε σκληρά για να διατηρήσει τα γαλλικά οικονομικά και πολιτισμικά προνόμια στο Βόρειο Βιετνάμ. Τελικά, παράλληλα με αυτές τις εξελίξεις, ο Αυτοκράτορας Bao Dai, ως αντίποινα για τη πολιτική εκστρατεία του Diem εναντίον του προσπάθησε ενεργά να τον αντικαταστήσει.¹¹

Οι ΗΠΑ από τη μεριά τους δεν έδειξαν ευαισθησία στον αντίκτυπο που είχε στη Γαλλία ο μαχητικός αντικομμουνισμός του Diem που προκάλεσε την οργή από τις δηλώσεις των ΗΠΑ που απεικόνιζαν την Αμερική ως τον μοναδικό φίλο του Βιετναμέζικου εθνικισμού. Η Γαλλία συμβούλεψε τις ΗΠΑ ότι ο Diem θα έπρεπε, επομένως, να αντικατασταθεί από τον αποσπασμένο πρέσβη Collins από το Βιετνάμ.

Στις 28 Απριλίου, ο Diem, ενάντια στη συμβουλή των Η.Π.Α. της Γαλλίας και του συμβουλίου του κινήθηκε ενάντια στις αιρέσεις(σέκτες). Όταν ο Binh Xugen αντιστάθηκε στη Σαϊγκόν, δέσμευσε τον στρατό του Βιετνάμ να πολεμήσει. Οι

¹¹ <http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html> ,σελ. iii
Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

δυνάμεις του Diem νίκησαν αμέσως και ταυτόχρονα ο αδερφός του Diem, Nhu, συνεργάστηκε με μια επιτροπή εθνικιστών, η οποία ζήτησε την απομάκρυνση του Bao Dai και τη μεταφορά πολιτικών και στρατιωτικών δυνάμεων στον Diem.

Ενθαρρυμένοι από την επιτυχία του Diem, οι Η.Π.Α. δήλωσαν τη σαφή υποστήριξή τους σε αυτόν ως ένδειξη της εναντίωσής τους στον Bao Dai. Η επιλογή των Η.Π.Α. εμφάνισε οξύτερες δυσκολίες για τη Γαλλία.¹²

Υποστηριζόμενος από τις Η.Π.Α. ο Diem αρνήθηκε να ανοίξει διαβουλεύσεις με τους Βόρειο-Βιετναμέζους σχετικά με τις γενικές εκλογές όταν έληξε η θητεία τον Ιούλιο του 1955. Τον Οκτώβριο κέρδισε μια έντονη νίκη σε ένα δημοφιλές δημοψήφισμα στο οποίο δόθηκε στους ψηφοφόρους η δυνατότητα επιλογής μεταξύ του Diem και του Bao Dai.

Καθώς η πολιτική δύναμη του Diem μεγάλωνε οι σχέσεις του με το Παρίσι επιδεινώνονταν. Τον Δεκέμβριο του 1955, ο Diem ξαφνικά τερμάτισε τις οικονομικές και χρηματοδοτικές συμφωνίες με τη Γαλλία και κάλεσε τη Γαλλία να καταγγείλει τις Συμφωνίες της Γενεύης και να σπάσει τις σχέσεις της με το Ανόι. Σύντομα απέσυρε τους εκπροσώπους του Νότιου Βιετνάμ από τη Συνέλευση της Γαλλικής Ένωσης. Στις 2 Ιανουαρίου 1956, οι γενικές εκλογές στη Γαλλία δημιούργησαν κυβέρνηση υπό τον σοσιαλιστή Guy Mollet, ένα τρίτο των οποίων ήταν μέλη κομμουνιστές ή αναγνωρισμένους ουδέτερους.

Στις 22 Μαρτίου 1956 η Γαλλία συμφώνησε με το Diem να αποσύρει το FEC εντελώς. Στις 26 Απριλίου 1956 η Ανώτατη Γαλλική Διοίκηση στη Σαϊγκόν έχει ανατραπεί. Την ημερομηνία λήξης για τις γενικές εκλογές συμφώνησαν στη Γενεύη πως η Γαλλία δεν θα διέθετε δυνάμεις στρατού στο Βιετνάμ.¹³

¹² <http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html> ,σελ. iv Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹³ <http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html> ,σελ. v Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Β' Κεφάλαιο

Ανάμειξη των ΗΠΑ στο Βιετνάμ (1960-1963)

Το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου νικητές και ηττημένοι βρίσκονται σε άθλια οικονομική κατάσταση. Καταφεύγουν στην ελεημοσύνη των Αμερικανών, για να επιβιώσουν.¹⁴ Η κυριότερη επέμβαση των Ηνωμένων Πολιτειών σε ξένες υποθέσεις κατά τη δεκαετία του '60, ο πόλεμος του Βιετνάμ, δεν στέφθηκε με επιτυχία. Μετά την ήττα της Ιαπωνίας το 1945, η Γαλλία είχε επιδιώξει να ανακτήσει τη χαμένη αυτοκρατορία στην Άπω Ανατολή. Οι προσπάθειες απέβησαν άκαρπες. Οι Γάλλοι αντιμετώπισαν άμεσα μια εξέγερση Βιετναμέζων εθνικιστών κάτω από την ηγεσία του Χο Τσι Μινχ. Οι στασιαστές κατέφυγαν στον ανταρτοπόλεμο και προκάλεσαν τόσο καίριες ήττες στους Γάλλους, ώστε οι τελευταίοι αποφάσισαν να εγκαταλείψουν τον αγώνα. Το 1954 υπογράφηκε μια συμφωνία στη Γενεύη που προέβλεπε τη διαίρεση του Βιετνάμ σε δύο ζώνες, ενόψει εκλογών που θα καθόριζαν το μελλοντικό καθεστώς ολόκληρης της χώρας. Ο Χο Τσι Μινχ έγινε πρόεδρος του Βόρειου Βιετνάμ και εγκαθίδρυσε την πρωτεύουσά του στο Ανόι. Οι οπαδοί του, που αργότερα ονομάστηκαν Βιετκόγκ, ήταν πολυάριθμοι και στα δύο μισά της χώρας. Αν γίνονταν εκλογές όπως προέβλεπε η Συμφωνία της Γενεύης, ο Χο Τσι Μινχ θα είχε πιθανώς εκλεγεί πρόεδρος ολόκληρου του Βιετνάμ. Η κυβέρνηση ωστόσο του Νότιου Βιετνάμ, που υποστηριζόταν από τις Ηνωμένες Πολιτείες, αρνήθηκε τη διενέργεια εκλογών.¹⁵

Από το σημείο αυτό η συμμετοχή των ΗΠΑ στο βιετναμικό εμφύλιο πόλεμο αυξανόταν σταθερά. Ο πρόεδρος Κέννεντυ ήταν πεπεισμένος ότι το φάσμα του κινέζικου κομμουνισμού σύντομα θα σκέπαζε ολόκληρη την νοτιοανατολική Ασία. Τα πρώτα θύματα θα ήταν το Βιετνάμ, το Λάος, η Καμπότζη, η Μαλαισία και η Σιγκαπούρη. Μετά θα ερχόταν η σειρά της Ταϊλάνδης, της Βιρμανίας και της Ινδίας.¹⁶

Κατά τη διάρκεια του 1959 και του 1960, οι επιθέσεις σε κυβερνητικά στρατιωτικά φυλάκια γίνονταν όλο και τολμηρότερες. Τον Ιούλιο του 1959, κατά τη διάρκεια νυκτερινής κινηματογραφικής προβολής, το αρχηγείο των Αμερικανών

¹⁴ Λάβδας Κ., Ευρωπαϊκά ιδεολογικά ρεύματα κατά το β' μισό του 20^{ου} αιώνα και τη μετα-σοβιετική περίοδο. Δημιουργία και εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων. Β' τ., Δημιουργία και εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, Εγχειρίδιο μελέτης, Πάτρα 2000, σελ. 57

¹⁵ Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006., σελ.984-5

¹⁶ Burns, Edward, *ό.π.*, σελ.984-5

συμβούλων της 7ης Μεραρχίας Πεζικού του Στρατού της Δημοκρατίας του Βιετνάμ στην Μπιεν Χόα (17 χιλιόμετρα βορείως της Σαϊγκόν) δέχτηκε επίθεση και δύο Αμερικανοί αξιωματικοί σκοτώθηκαν. Η CIA εκτίμησε ότι οι Βιετκόνγκ έλεγχαν όλη την περιοχή Κα Μάου του Δέλτα του Μεκόνγκ και ότι η δύναμη τους μεγάλωνε σταθερά. Βασιζόμενοι σε αυτές τις επιτυχίες οι ηγέτες του Κόμματος του Βορρά πίστευαν ακόμη ότι θα μπορούσε να αποφευχθεί ένας ολοκληρωτικός πόλεμος.¹⁷

Η υιοθέτηση της ένοπλης πάλης ενείχε τον κίνδυνο εκτεταμένης αμερικανικής επέμβασης. Ο Ντιεμ φαίνεται να είχε κάνει την ίδια εκτίμηση, καθώς, έχοντας σίγουρη την αμερικανική βοήθεια, εντατικοποίησε τη μάχη κατά των μαχητών της αντίστασης, παλαιών και νέων. Όμως το φθινόπωρο του 1960, η ισχύς του κινήματος στον Νότο δεν μπορούσε πλέον να συγκρατηθεί, όποιοι κι αν ήταν οι κίνδυνοι. Τελικά, τον Σεπτέμβριο του 1960, η Κεντρική Επιτροπή στο Ανόι ζήτησε τον σχηματισμό ενός συνασπισμού για την «απελευθέρωση του Νότου».

Το 1963, ενώπιον της κατάστασης αυτής και της αναποτελεσματικότητας του καθεστώτος, οι Αμερικανοί στράφηκαν εναντίον του Ντιέμ και βοήθησαν σε ένα πραξικόπημα που τον ανέτρεψε(ο ίδιος σκοτώθηκε στη σύγκρουση) και αυτό οδήγησε σε μια σειρά πραξικοπημάτων τα επόμενα δύο χρόνια από τα οποία αναδύθηκε κυρίαρχος ο στρατηγός Νγκιεν Βαν Θιέου. Κατά τη διάρκεια της αναταραχής το καθεστώς του νότου διατήρησε και επαύξησε τον αυταρχικό και διεφθαρμένο χαρακτήρα του ενώ η λαϊκή αντίδραση εναντίον του ενισχύθηκε. Ήδη την εποχή αυτή οι Αμερικανοί αποφάσισαν να αναμειχθούν οι ίδιοι στον πόλεμο.

Βοήθησαν ένα πραξικόπημα που τον ανέτρεψε (ο ίδιος σκοτώθηκε στη σύγκρουση), τούτο όμως οδήγησε σε σειρά νέων πραξικοπημάτων στα επόμενα δύο χρόνια, από τα οποία αναδύθηκε κυρίαρχος ο στρατηγός Νγκιέν Βαν Θιέου κατά τη διάρκεια αυτής της αναταραχής, το καθεστώς του νότου διατήρησε και επαύξησε τον αυταρχικό και διεφθαρμένο χαρακτήρα του, ενώ η λαϊκή αντίδραση εναντίον του ενισχύθηκε. Ήδη την εποχή αυτή οι Αμερικανοί αποφάσισαν να αναμειχθούν οι ίδιοι στον πόλεμο.¹⁸

¹⁷ https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v03/pg_577 Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹⁸ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.227

Το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο του Βιετνάμ

Στις 20 Δεκεμβρίου 1960, σε μια μυστική βάση κοντά στη Σαϊγκόν, ανακοινώθηκε κανονικά η ίδρυση του Μετώπου για την Απελευθέρωση του Νότιου Βιετνάμ. Το πρόγραμμα του από δέκα σημεία παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητο για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια. Εναντίον αυτού του προγράμματος πολέμησαν οι Ηνωμένες Πολιτείες και ο Ντιεμ· αυτό ήταν επίσης η βάση πάνω στην οποία στρατολογούσε υποστηρικτές το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο. Όπως και ο πρόεδρος του, ο αντίπαλος του Ντιεμ δικηγόρος Νγκουγιέν Χου Θο, οι ιδρυτές του Μετώπου ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες, αρχιτέκτονες, δικηγόροι, γιατροί, δάσκαλοι, μαζί με μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος, βουδιστές και έναν ή δύο καθολικούς.

Έφτιαξαν ένα πλαίσιο διεκδικήσεων που θα ήταν ελκυστικό σε όλους τους τομείς της κοινωνίας του Νότου που είχαν πληγεί από το καθεστώς Ντιεμ: όχι μόνο την ανατροπή του Ντιεμ, αλλά υψηλότερους μισθούς για τους δημόσιους υπαλλήλους περιλαμβανομένων των στρατιωτικών, εργασία για τους εργάτες και τους πρόσφυγες (ή επιστροφή στα σπίτια τους αν το επιθυμούσαν), προώθηση της εγχώριας βιομηχανίας έναντι των εισαγωγών, μείωση ενοικίων και αναδιανομή της γης, ισοτιμία μεταξύ ανδρών και γυναικών και μεταξύ των εθνικών μειονοτήτων, ουδέτερη εξωτερική πολιτική, να μπει τέλος στους Αμερικανούς στρατιωτικούς συμβούλους και στις βάσεις τους. Τελικά, ήθελαν την καθιέρωση κανονικών σχέσεων ανάμεσα στις «δύο ζώνες» - Βορρά και Νότο- «εν αναμονή της ειρηνικής επανένωσης της πατρίδας.»

Οι κομμουνιστές μέλη του νότιου κλάδου του Εργατικού Κόμματος του Βιετνάμ (Λάο Ντονγκ) κυριαρχούσαν ανοιχτά στο Μέτωπο. Το ΕΑΜ υποστήριζε πως ήταν ένας οργανισμός-ομπρέλα που περιλάμβανε μη κομμουνιστές καθώς και μη κομμουνιστικές οργανώσεις. Το ΕΑΜ περιγράφεται άριστα σαν ένας συνασπισμός που τον καθοδηγούσαν τα μέλη του Κόμματος αλλά τον συνέιχε ένα κοινό πρόγραμμα. Μονάδες του ΕΑΜ σε όλα τα επίπεδα συχνά ενεργούσαν ανεξάρτητα από το Ανόι και συχνά ακόμη και η μια από την άλλη. Η συνολική στρατηγική, ο σχεδιασμός του αγώνα και ο συντονισμός των ενεργειών σίγουρα καθορίζονταν από το Ανόι, η ηγετική ομάδα του οποίου, βεβαίως, περιλάμβανε Νότιους.¹⁹

¹⁹ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 105

Σε μεγάλα τμήματα της εύφορης επαρχίας Λονγκ Αν, που έδινε δύο σοδειές τον χρόνο και της οποίας η ασφάλεια ήταν κρίσιμη για την ίδια τη Σαϊγκόν, το ΕΑΜ είχε αντικαταστήσει την εξουσία της Σαϊγκόν ήδη πριν από το τέλος του 1960.

Από το 1960 και μετά, εντάθηκε η διαλεκτική της αντίστασης και της καταπίεσης. Ο παρατεινόμενος ανταρτοπόλεμος δεν επρόκειτο να είναι η ημερήσια διάταξη και, αν καν το ΕΑΜ λειτουργούσε σαν κυβέρνηση, καθώς σκοπός του ήταν να φτάσει σε όλες τις αντί-Ντιεμ ομάδες με σκοπό να σχηματίσει μια κυβέρνηση συνασπισμού παρά να διεκδικήσει όλη την εξουσία για τον εαυτό του.

Τον Φεβρουάριο του 1961, οι ένοπλες δυνάμεις που ιδρύθηκαν το 1958 οργανώθηκαν κανονικά στη Λαϊκή Απελευθερωτική Ένοπλη Δύναμη (ΛΑΕΔ)²⁰ που λειτουργούσε κάτω από τη Διοίκηση του Απελευθερωτικού Στρατού του Νότιου Βιετνάμ. Αυτή η κίνηση συνοδεύτηκε από σημαντική πολιτική αναδιοργάνωση: ο νότιος και ο κεντρικός κλάδος του κόμματος Λάο Ντονγκ ενώθηκαν σε ένα Διευθυντήριο της Κεντρικής Επιτροπής για τον Νότο, το οποίο οι Αμερικανοί μεταγλώττισαν ως COSVN. Έχοντας εξοικειωθεί με αυτό χρησιμοποιώντας ένα ακρωνύμιο δικής τους επινόησης, οι Αμερικανοί φαντάστηκαν το COSVN σαν ένα Πεντάγωνο των Βιετκόνγκ, ένα μέρος που μπορούσε να βρεθεί και να καταστραφεί. Αλλά το COSVN ήταν μια ομάδα της ηγεσίας, όχι ένα σταθερό αρχηγείο.²¹

Στα τέλη του 1961, η αντικατασκοπία των ΗΠΑ υπολόγιζε τη δύναμη της ΛΑΕΔ σε 17.000· το 1962, η εκτίμηση ήταν 25.000. Η αύξηση μιας δύναμης που λειτουργούσε σε ανεξάρτητες μικρές μονάδες έκανε πιθανή μια μεγαλύτερη απόκλιση. Μικρές μονάδες ενώνονταν για να σχηματίσουν συντάγματα «κύριας δύναμης», που λειτουργούσαν σαν τακτικός στρατός σε ολόκληρη τη χώρα. Εξίσου σημαντικές ήταν οι τοπικές ομάδες, που πολεμούσαν έξω από τα χωριά τους αλλά μέσα στην περιοχή τους, και η ανταρτική πολιτοφυλακή οργανωμένη σε επίπεδο χωριού και οικισμού. Σύμφωνα με τον Ουίλιαμ Τέρλι, οι δυνάμεις αυτοάμυνας των οικισμών ήταν η κρίσιμη βάση της πυραμίδας, επειδή τοποθετούσαν νάρκες και παγίδες, υποστήριζαν μικρές ένοπλες ενέργειες, συγκέντρωναν και διοχέτευαν πληροφορίες σχετικά με τις κινήσεις των κυβερνητικών δυνάμεων, εκπαιδεύαν νεοσύλλεκτους για υπηρεσία σε τοπικό ή επίπεδο κύριας δύναμης.²⁷

²⁰ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v01/d392>
12/12/2018

²¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 107

Τον Οκτώβριο του 1961, το Μέτωπο είχε τόσες επιτυχίες ώστε τα κυβερνητικά στρατεύματα ή οι αξιωματούχοι δεν μπορούσαν να βγουν περισσότερο από λίγα χιλιόμετρα έξω από κάποια επαρχιακή πρωτεύουσα χωρίς να πέσουν σε πυρά ελεύθερων σκοπευτών. Καθώς μεγάλωνε η δύναμη του ΕΑΜ, οι πλούσιοι διέφυγαν στις πόλεις, «αφήνοντας τους φτωχότερους σαν τους αποκλειστικούς σχεδόν κατοίκους της υπαίθρου», συμπέρανε μια αμερικανική ανάλυση λίγα χρόνια αργότερα, «και ο πόλεμος έγινε ένας ταξικός πόλεμος με την πραγματική έννοια». Αυτό έγινε επειδή «οι φτωχοί βρέθηκαν υπό τον έλεγχο του Μετώπου».²²

Στην ύπαιθρο οι δυνάμεις του Ντιεμ φαίνεται πως έβγαιναν μόνο για να πέσουν σε ενέδρα. Σε ένα μήνα του 1960 ο στρατός της Σαϊγκόν έχασε περισσότερα από χίλια όπλα. Όμως οι Ένοπλες Δυνάμεις της Δημοκρατίας του Βιετνάμ, δύναμης 150.000 - φορώντας αμερικανικές στολές, κράνη, σακίδια, φέροντας ό, τι νεότερο σε αμερικανικό στρατιωτικό εξοπλισμό- φαίνονταν καλές στις παρελάσεις και τα χρήματα που εισέρρεαν για να φαίνεται καλός ο στρατός ήταν ένα κονδύλιο που ο Ντίεμ μπορούσε να διανέμει στους πιστούς διοικητές. Καθώς άλλες πηγές υποστήριξης ήταν περιορισμένες, η διατήρηση της νομιμοφροσύνης του στρατού ήταν κρίσιμη. Ήταν ένας στρατός εκπαιδευμένος να αντιμετωπίσει μια εισβολή από τον Βορρά μάλλον παρά μια εξέγερση στον Νότο. Καθώς μάλιστα είχε αποκλειστεί η πιθανότητα ότι μια εξέγερση στον Νότο θα είχε τοπικά κίνητρα, μια επανάσταση στον Νότο θα μπορούσε μόνο να σηματοδοτεί μια εισβολή από τον Βορρά. Η παραδοχή της λαϊκής βάσης του ΕΑΜ στον Νότο, η εγκατάλειψη του Ντιεμ χάριν μιας κυβέρνησης συνασπισμού, θα απαιτούσε μια πλήρη αντιστροφή της πολιτικής των ΗΠΑ.²³

Τον Απρίλιο του 1960, μια σύσκεψη υψηλόβαθμων Αμερικανών στρατιωτικών στην Οκινάβα συμφώνησε ότι έπρεπε να αναπτυχθεί μια αποτελεσματική αντεπαναστατική πολιτική, και τον Μάιο έφτασαν στο Βιετνάμ τρεις αμερικανικές ομάδες Ειδικών Δυνάμεων για να εκπαιδεύσουν Βιετναμικές Ειδικές Ομάδες στον αντεπαναστατικό πόλεμο.

Μια αυξανόμενη ανησυχία ήταν το γεγονός ότι ο Ντίεμ αποξενωνόταν από τον ίδιο τον λαό που οι Ηνωμένες Πολιτείες θεωρούσαν ότι θα ήταν το προπύργιο του καθεστώτος του. Το φθινόπωρο του 1960, ο πρεσβευτής Ντάρμπρουου ζήτησε από τον Ντίεμ να δράσει γρήγορα για να ανασχηματίσει την κυβέρνηση του ή να αντιμετωπίσει

²² Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 108

²³ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 109

την πιθανότητα ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα «αρχίσουν να διερευνούν εναλλακτικούς τρόπους δράσης και ηγέτες προκειμένου να επιτευχθεί ο αντικειμενικός μας σκοπός».²⁴

Ο Ντίεμ δεν ανταποκρινόταν και οι σχέσεις ανάμεσα στην κυβέρνηση του και τους Αμερικανούς γίνονταν όλο και πιο τεταμένες. Τότε, τον Νοέμβριο του 1960, λίγο μετά τις αμερικανικές εκλογές και με την υποστήριξη Αμερικανών αξιωματούχων, αρκετές επίλεκτες στρατιωτικές μονάδες περικύκλωσαν το Προεδρικό Ανάκτορο στη Σαϊγκόν, κατέλαβαν το αεροδρόμιο και τον ραδιοφωνικό σταθμό και έδειχναν να βρίσκονται στα πρόθυρα ενός επιτυχημένου πραξικοπήματος. Όμως ο Ντίεμ κατάφερε να φέρει πιστά στρατεύματα στο Δέλτα και να αποτρέψει την απειλή. Το πραξικόπημα ματαιώθηκε και οι ηγέτες του εξορίστηκαν. Η προεδρία του Ντίεμ σώθηκε έγκαιρα για τον νεοεκλεγμένο Αμερικανό πρόεδρο, τον Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι, για να ανανεώσει την από το 1957 υπόσχεση του να προστατεύσει τη Δημοκρατία του Βιετνάμ ενάντια σε όλες τις απειλές. Όταν ο Κένεντι, αφού ζήτησε από τους συμπατριώτες του να ανταποκριθούν σε οποιαδήποτε έκκληση για ελευθερία παντού στον κόσμο, διάβασε την ανταλλαγή μηνυμάτων για τη Νοτιοανατολική Ασία, τα νέα ήταν ελάχιστα ενθαρρυντικά. Στο Νότιο Βιετνάμ η υπό την ηγεσία των κομμουνιστών εξέγερση επεκτεινόταν κατά βούληση- οι εκπαιδευμένοι από τους Αμερικανούς Νοτιοβιετναμέζοι αξιωματικοί ήταν αμφίβολης νομιμοφροσύνης και ο εμφανώς ανίκανος ο πρόεδρος του Βιετνάμ, ακόμη και μετά την παρ' ολίγον ανατροπή του, αγνοούσε πεισματικά τις αμερικανικές συμβουλές.²⁵

Μια σύνοψη που βασιζόταν στη σύσκεψη της Οκινάβα από τις στρατιωτικές και πολιτικές υπηρεσίες στο Βιετνάμ, με τίτλο «Βασικό Αντεπαναστατικό Σχέδιο για το Βιετνάμ». Εκτιμούσε πως η γενική πορεία ήταν «δυσμενής», με τη δραστηριότητα των Βιετκόνγκ εκτεταμένη και τη δυσαρέσκεια για τον Ντίεμ «να επικρατεί» σε όλους τους τομείς της βιετναμικής κοινωνίας. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, η αναφορά συνιστούσε να αυξηθεί ο στρατός του Ντίεμ από 150.000 σε 170.000 άνδρες, και η δύναμη της Πολιτοφυλακής από 32.000 σε 68.000. Το κόστος για τις Ηνωμένες Πολιτείες θα ήταν 42 εκατομμύρια δολάρια επιπλέον των 225 εκατομμυρίων δολαρίων που ήδη χορηγούνταν ετησίως στο Βιετνάμ. Και όμως υπολογιζόταν ότι υπήρχαν μόνο 9.800 αντάρτες που επιχειρούσαν στη χώρα εκείνη την περίοδο.²⁶

²⁴ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 110

²⁵ <https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB101/index.htm> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

²⁶ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 111

Στα τρία χρόνια της προεδρίας του Κένεντι, έγινε η μεγαλύτερη αύξηση των στρατιωτικών δαπανών στην ιστορία των ΗΠΑ εν καιρώ ειρήνης, με αύξηση του αμυντικού προϋπολογισμού κατά 17 δισεκατομμύρια δολάρια.

Ένα μέρος των μη πυρηνικών στρατιωτικών προετοιμασιών αφιερώθηκε στις τεχνικές της καταστολής εξεγέρσεων, και για τον σκοπό αυτό ο Κένεντι διέταξε όλες τις υπηρεσίες να μελετήσουν τον ανταρτοπόλεμο και να δουν πώς θα μπορούσαν να αναδιαρθρώσουν τις δυνάμεις τους για να τον αντιμετωπίσουν- ενέκρινε μια μεγάλη αύξηση στην Ομάδα Ειδικών Δυνάμεων του Στρατού, και ιδρύθηκε μια Ειδική Ομάδα Αντεπανάστασης, με επικεφαλής τον Ειδικό Στρατιωτικό Εκπρόσωπο του προέδρου, τον στρατηγό Μάξουελ Τέιλορ, και μέλη τον υπουργό Άμυνας, τον πρόεδρο του Μικτού Επιτελείου των Αρχηγών, τον διοικητή της SIA, τους αρχηγούς της Υπηρεσίας Πληροφοριών των ΗΠΑ και της Υπηρεσίας Διεθνούς Ανάπτυξης, τον Ειδικό Βοηθό για Υποθέσεις Εθνικής Ασφαλείας, και τον Γενικό Εισαγγελέα, Ρόμπερτ Κένεντι. Επιπλέον, ο πρόεδρος υποστήριξε τις συγκαλυμμένες αποστολές κατά του Βόρειου Βιετνάμ και μια άμεση αύξηση στο στρατιωτικό προσωπικό των ΗΠΑ στο Νότιο Βιετνάμ σε ρητή και ομολογημένη παραβίαση των περιορισμών της Γενεύης.²⁷

Τους πρώτους μήνες της διακυβέρνησης του ο Κένεντι είχε να αντιμετωπίσει μια ανεπιτυχής αμερικανοκίνητη εισβολή στην Κούβα²⁸ το καθεστώς του Ντίεμ αλλά και μια ακόμη πιο ετοιμόρροπη δεξιά κυβέρνηση στο Λάος. Το Μικτό Επιτελείο των Αρχηγών ήταν απρόθυμο να εξετάσει τη στρατιωτική δράση εκτός αν η κυβέρνηση ήταν προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει μια μείζονα επέμβαση στο Λάος - εξήντα χιλιάδες στρατιώτες τουλάχιστον και πιθανή επέκταση του πολέμου κατά της Κίνας, κάτι που ίσως καθιστούσε αναγκαία τη χρήση πυρηνικών όπλων. Ο Κένεντι έδωσε εντολές για προετοιμασίες για μια περιορισμένη χερσαία επέμβαση, αλλά επειδή μεσολάβησε η ήττα στον Κόλπο των Χοίρων, οπότε απετράπη.²⁹

Ο αντιπρόεδρος Λίντον Μ. Τζόνσον στάλθηκε τον Μάιο του 1961 στη Σαϊγκόν για να τονώσει το ηθικό του Ντίεμ - και τη φήμη του. Κατά την επιστροφή του, ο Τζόνσον πίστευε ότι έπρεπε να κρατηθεί αντίσταση στο Βιετνάμ. Για να εξασφαλιστεί η υποστήριξη του Κογκρέσου στην δαπανηρή και μακροχρόνια προσπάθεια για να μπορέσει ο Ντίεμ να νικήσει στο Βιετνάμ, ο Τζόνσον ζήτησε από τον Κένεντι να καθησυχάσει τους φόβους ότι Αμερικανοί στρατιώτες θα έπρεπε να πολεμήσουν εκεί.

²⁷ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 113

²⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=rmA9CZqAWO4> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

²⁹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 115

Ο Ντίεμ δεν τους ήθελε και δεν θα τους καλούσε εκτός από την περίπτωση μιας απίθανης κατά τον Τζόνσον «ανοιχτής επίθεσης» (από τον Βορρά).³⁰

Η αναφερόμενη ισχύς του ΕΑΜ συνέχιζε να αυξάνει - ήταν δεκαέξι χιλιάδες σύμφωνα με την αντικατασκοπία των ΗΠΑ, πίσω στο 1960, εξοπλισμένοι με αυτοσχέδια και κατασχεθέντα όπλα· στη συντριπτική τους πλειοψηφία κατάγονταν από τον Νότο. Μερικά μέλη του υπουργικού συμβουλίου του Κένεντι ζήτησαν την άμεση αποστολή χερσαίων μάχιμων δυνάμεων, όμως δεν υπήρχε ομοφωνία.⁴²

Τον Οκτώβριο του 1961, ο Κένεντι έστειλε τον προσωπικό του στρατιωτικό σύμβουλο, τον στρατηγό Μάξουελ Τέιλορ, στο Βιετνάμ. Μέσα σε μια εβδομάδα, ο Τέιλορ έστειλε ένα επείγον μήνυμα μόνο για τον πρόεδρο, συνιστώντας την άμεση αποστολή αμερικανικών στρατευμάτων ώστε να υπάρξει μια στρατιωτική παρουσία ικανή να δείξει στη Νοτιοανατολική Ασία τη σοβαρότητα της πρόθεσης των ΗΠΑ να αντισταθούν στην κατάληψη της εξουσίας από τους κομμουνιστές.³¹ Οι συστάσεις του Τέιλορ περιλάμβαναν: την αποστολή οκτώ χιλιάδων μάχιμων στρατιωτών, μεταμφιεσμένων σαν «ομάδα ελέγχου πλημμύρων» για να ξεπεραστεί η ευαισθησία του Ντίεμ στο ζήτημα των ξένων μάχιμων στρατευμάτων να τοποθετηθούν Αμερικανοί σύμβουλοι σε όλα τα στρατιωτικά και κυβερνητικά επίπεδα, εντατική εκπαίδευση των τοπικών δυνάμεων αυτοάμυνας· και μια γενναία αύξηση του αριθμού των ελικοπτέρων, των μαχητικών βομβαρδιστικών και των αναγνωριστικών αεροπλάνων, μαζί με τα πληρώματα που χρειαζόνταν για τη λειτουργία και τη συντήρησή τους.³²

Ο Ουόλτ Ρόστοου³³ ζητούσε την αποστολή πέντε χιλιάδων Αμερικανών στρατιωτών στον 17ο παράλληλο σαν μια αναμφισβήτητη εκδήλωση της αμερικανικής ανάμειξης. Ο Ρόμπερτ Κόμερ υποστήριξε επίσης μια άμεση στρατιωτική εμπλοκή. Ο Μακναμάρα³⁴ και το Μικτό Επιτελείο των Αρχηγών συνέστησαν πως έπρεπε να γίνει μια ξεκάθαρη εμπλοκή στο Νότιο Βιετνάμ, που θα μπορούσε να αρχίσει με τους οκτώ χιλιάδες άνδρες που συνιστούσε ο Τέιλορ στο πλαίσιο της ανακούφισης από τις πλημμύρες αλλά έπρεπε να επεκταθεί στην ανταποδοτική τιμωρία κατά του Βόρειου Βιετνάμ αν αυτό συνέχιζε να υποστηρίζει τους Βιετκόνγκ.³⁵

Στη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας στις 15 Νοεμβρίου 1961, ο Κένεντι δίσταζε να στείλει αμερικανικά στρατεύματα γιατί η σύγκρουση στο Βιετνάμ

³⁰ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 116

³¹ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v01/d75> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

³² Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 117

³³ <https://www.britannica.com/biography/W-W-Rostow> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

³⁴ <https://www.britannica.com/biography/Robert-S-McNamara> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

³⁵ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 118

είναι πιο συγκεχυμένη και λιγότερο χτυπητή. Συνέχιζε υποστηρίζοντας πως θα μπορούσε ακόμη και να συνηγορήσει έντονα κατά της επέμβασης σε μια περιοχή 20.000 χιλιόμετρα μακριά ενάντια σε 16.000 αντάρτες με ένα ντόπιο στρατό 200.000, όπου έχουν ξοδευτεί εκατομμύρια για χρόνια χωρίς επιτυχία.³⁶

Αποστολή στρατιωτικών συμβούλων

Η τελική απόφαση του προέδρου για την αναφορά Τέιλορ φανέρωνε και τους δισταγμούς του για να δράσει καθώς οι διαπραγματεύσεις απορρίφθηκαν, όπως και η άμεση αποστολή μάχιμων στρατευμάτων. Άλλα στοιχεία της αναφοράς Τέιλορ έγιναν αποδεκτά και εφαρμόστηκαν: η Ομάδα Στρατιωτικής Βοήθειας και Συμβουλών αναβαθμίστηκε στη Διοίκηση Στρατιωτικής Βοήθειας, Βιετνάμ (Military Assistant Command, Vietnam - MACV), στάλθηκαν δύο πλήρως εξοπλισμένοι λόχοι ελικοπτέρων και εγκρίθηκε μια σταθερή αύξηση στον αριθμό των συμβούλων. Οι Αμερικανοί σύμβουλοι, περιλαμβανομένων όσων εκπαιδεύαν Βιετναμέζους πιλότους μαχητικών αεροσκαφών, πήραν εντολή να συμμετέχουν στη μάχη. Υπήρχαν οχτακόσια άτομα «στρατιωτικό προσωπικό» σε υπηρεσία στο Βιετνάμ όταν ο Κένεντι ανέλαβε το αξίωμα του- ο αριθμός ανέβηκε στις τρεις χιλιάδες τον Δεκέμβριο του 1961, έντεκα χιλιάδες το 1962. Είχαν γίνει μερικές προτάσεις για αντιπαροχή με τον Ντίεμ: βοήθεια των ΗΠΑ σε ανταλλαγή με μεταρρυθμίσεις που ίσως έκαναν την κυβέρνηση του πιο δημοφιλή.

Παράλληλα με αυτή την αύξηση στη στρατιωτική δραστηριότητα των ΗΠΑ, το Βιετνάμ άρχισε να λειτουργεί σαν ένα εργαστήριο για αντεπαναστατικές τεχνικές και όπλα. Την άνοιξη του 1961 ιδρύθηκε ένα μικτό αμερικανόβιετναμικό κέντρο δοκιμών, η πρώτη μελέτη του οποίου ήταν μια εκτίμηση του φυτοκτόνου πολέμου: η χρήση χημικών για να δηλητηριάζεται η σοδειά και να πέφτει το φύλλωμα των δένδρων σε περιοχές που ήταν γνωστό ότι επιχειρούν αντάρτες. Η επιχείρηση RANCH HAND (που το έμβλημα της ήταν «Μόνο Εμείς Μπορούμε να Αποδυναμώσουμε τα Δάση») άρχισε τις πτήσεις τον Ιανουάριο του 1962- κατά τα επόμενα οκτώ χρόνια, πενήντα εκατομμύρια κιλά φυτοκτόνων θα ρίχνονταν επάνω σε δεκαέξι εκατομμύρια στρέμματα του Νότιου Βιετνάμ.³⁷

³⁶ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 119

³⁷ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 120

Μάχη στο Απ Μπακ

Τον Ιανουάριο του 1963, το ΕΑΜ στάθηκε και πολέμησε, αποφασισμένο να δείξει ότι μπορούσαν να αποδώσουν οι τακτικές που αναπτύχθηκαν για να αντιμετωπιστεί η τεχνολογία των ΗΠΑ. Στις 2 Ιανουαρίου, μια μικρή δύναμη του ΕΑΜ από περίπου 350 ελαφρά οπλισμένους αντάρτες αντιμετώπισε 2.000 στρατιώτες του ΣΔΒ, τα θωρακισμένα ελικόπτερα με Αμερικανούς πιλότους, μαχητικά βομβαρδιστικά, τεθωρακισμένα μεταφοράς προσωπικού, και συμβούλους στο χωριό Απ Μπακ του Δέλτα, 65 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Σαϊγκόν.³⁸

Οι δυνάμεις του Μετώπου προκάλεσαν βαριές απώλειες (61 νεκρούς, περιλαμβανομένων τριών Αμερικανών, πάνω από 100 τραυματίες) και μετά κατάφεραν να διαφύγουν με σχετικά μικρές δικές τους απώλειες. Οι αντάρτες, κατέπληξαν και τους αμερικανούς Συμβούλους καθώς είχαν μάθει ακόμη και πώς να αντιμετωπίζουν τα φοβερά και τρομερά τεθωρακισμένα μεταφοράς προσωπικού M-113, δεκατρία από τα οποία είχαν αναπτυχθεί στο Απ Μπακ.³⁹

Στο Απ Μπακ, οι Αμερικανοί σύμβουλοι είχαν ζητήσει από τους συναδέλφους τους του ΣΔΒ να εφαρμόσουν μια πιο επιθετική στρατηγική, όμως χωρίς αποτέλεσμα. Αντιθέτως, ήταν το ΕΑΜ που είχε δώσει στους Αμερικανούς τη μάχη που ζητούσαν και νίκησε. «Οι Βιετκόνγκ», έγραφε ο Νιλ Σίχαν, «είχαν επιτύχει το ακατόρθωτο», αν και οι επακόλουθες ανακοινώσεις που μοιράστηκαν από τους Αμερικανούς στρατιωτικούς και τους αξιωματούχους Τύπου της πρεσβείας, ήταν ότι ο ΣΔΒ είχε νικήσει.⁴⁰ Η χειραγώγηση του Τύπου, πώς φαινόταν ο πόλεμος στο εσωτερικό και το εξωτερικό, ήταν μια βασική φροντίδα αυτών που διαμόρφωναν την πολιτική της κυβέρνησης Κένεντι.⁴¹

Ο Ρότζερ Χίλσμαν και ο Μάικλ Φόρεσταλ τον Φεβρουάριο του 1963, ανέφεραν στον πρόεδρο ότι η συνολική τους εντύπωση ήταν πως πιθανώς νικούν, αλλά σίγουρα βραδύτερα από όσο ήλπιζαν. Τον Νοέμβριο του 1962, έμαθαν οι Χίλσμαν και Φόρεσταλ, περίπου 32% των αεροπορικών επιδρομών, που έφταναν τις χίλιες κάθε μήνα, ήταν επιθέσεις σε «εγκαταστάσεις» που οι φωτογραφικές αναγνωρίσεις έδειχναν

³⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 129

³⁹ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v03/d1>

⁴⁰ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 130

⁴¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 132

ότι τις κατείχε ο εχθρός- 53% ήταν για άμεση υποστήριξη μιας επίθεσης· και 15% συνέβαιναν κατά την πορεία άλλου είδους επιχειρήσεων.⁴²

Η αναφορά ανησύχησε τον Κένεντι⁴³, ο οποίος προσπάθησε αρχικά να περιορίσει «τη βαριά στρατιωτική δραστηριότητα του ΣΔΒ - τη χρήση ναπάλμ, τη χρήση φυτοκτόνων, τη χρήση πάρα πολλών ναρκών». Αλλά ο στρατός υποστήριζε όλες αυτές τις δραστηριότητες, και πίστευε ότι ήταν αναγκαίες και δικαιολογημένες από στρατιωτική άποψη. Κανείς δεν το θεωρούσε παράδοξο ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες έπρεπε να συνεχίζουν έναν αντικομμουνιστικό πόλεμο στο Βιετνάμ προκειμένου να εμποδίσουν την αναζωπύρωση του αντικομμουνισμού στο εσωτερικό των Ηνωμένων Πολιτειών.

Όπως και ο Κένεντι, οι αμερικανοί φίλοι του Βιετνάμ, η οργάνωση των υποστηρικτών και θαυμαστών του Ντίεμ, άρχιζαν να χάνουν την πίστη τους, όχι στο Νότιο Βιετνάμ, αλλά στον Ντίεμ σαν σωτήρα του.⁴⁴ Ιδρυτικά μέλη μιλούσαν δημοσίως κατά του Ντίεμ, και μερικοί Αμερικανοί ανταποκριτές συμβούλευαν τους φίλους τους στο Κογκρέσο ότι ένα πραξικόπημα θα ήταν καλή ιδέα, εφόσον όμως το ξεκινούσαν οι Βιετναμέζοι. Ο Τζόζεφ Μπάτιντζερ, ένας από τους πρώτους υποστηρικτές του Ντίεμ, ζήτησε άμεσα την ανατροπή του Ντίεμ.⁴⁵

Η αμερικανική δυσφορία για το έργο του Ντίεμ συνδυαζόταν με τη δυσαρέσκεια του Ντίεμ για τις Η.Π.Α. Ο Ντίεμ παραπονιόταν στον Γάλλο πρέσβη για τον μεγάλο αριθμό των συμβούλων τριγύρω, οι οποίοι κατείχαν τον έλεγχο της διανομής της βοήθειας στις επαρχίες, εξόργισε τον Ντίεμ. Ο Ντίεμ, τον οποίον προσπαθούσαν να παρακάμψουν ζήτησε την απομάκρυνση δύο χιλιάδων επαρχιακών συμβούλων που βρίσκονταν τότε. Ο πρεσβευτής Νόλτινγκ, που για μεγάλο διάστημα υποστήριζε τον Ντίεμ, ανησύχησε.⁴⁶ Τον Απρίλιο έστειλε ένα τηλεγράφημα, προειδοποιώντας ότι οι Βιετναμέζοι ήταν έτοιμοι να απορρίψουν το σχέδιο για περισσότερη και βαθύτερη συμβουλευτική προσπάθεια των ΗΠΑ.

⁴² Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 134

⁴³ <https://quod.lib.umich.edu/p/ppotpus/4730928.1963.001/431?rgn=full+text;view=image;q1=Vietnam>
Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁴⁴ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v02/d162> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁴⁵ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, 2008, σελ. 135

⁴⁶ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v03/d219> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Ο ακριβής αριθμός των Αμερικανών στρατιωτών στη χώρα ήταν ένα πολύ προσεκτικά φυλαγμένο μυστικό. Ο Ντίεμ είχε την εντύπωση ότι ήταν δώδεκα χιλιάδες, ενώ ο πραγματικός αριθμός είχε φτάσει τις δεκαέξι χιλιάδες.⁴⁷

Μοναχός που αυτοπυρπολείται

Στις 8 Μαΐου 1963, (στα 2.527α γενέθλια του Βούδα)που οι εντάσεις ανάμεσα στον Ντίεμ και τους Αμερικανούς έφτασαν σε κρίσιμο σημείο. Για πολλά χρόνια, ο καθολικός Ντίεμ και η οικογένεια του είχαν ευνοήσει και χρηματοδοτήσει την καθολική μειοψηφία του Βιετνάμ, αποξενώνοντας τη βουδιστική πλειοψηφία.⁴⁸

Τότε η κυβέρνηση αποφάσισε να κάνει επίδειξη δυνάμεως εφαρμόζοντας ένα νόμο ενάντια στην επίδειξη σημαίων άλλων εκτός από την εθνική σημαία. Στη Χουέ, όπου οι σημαίες του Βατικανού είχαν πρόσφατα καλύψει την πόλη προς τιμήν του αδελφού του Ντίεμ, του αρχιεπισκόπου Νγκο Ντινχ Θουκ, οι βουδιστικές σημαίες κυμάτιζαν σε συνειδητή περιφρόνηση της απαγόρευσης και εννέα άτομα σκοτώθηκαν όταν οι στρατιώτες άνοιξαν πυρ πάνω στο εορτάζον πλήθος. Ο Ντίεμ ισχυρίστηκε ότι οι Βιετκόνγκ ήταν υπεύθυνοι όμως δεν έπεισε κανέναν. Δύο μέρες αργότερα, δέκα χιλιάδες βουδιστές έκαναν πορεία για να διαμαρτυρηθούν για τους φόνους· σε αυτούς ο Ντίεμ απάντησε φυλακίζοντας κορυφαίους βουδιστές μοναχούς και τους υποστηρικτές τους. Καθώς οι Αμερικανοί σύμβουλοι στέκονταν αμήχανοι, η οικογένεια Νγκο Ντινχ κατήγγειλε τους βουδιστές σαν μετωπική οργάνωση των κομμουνιστών και τοποθέτησε οπλισμένες φρουρές γύρω από τις πιο δραστήριες παγίδες. Ο αμερικανικός Τύπος, που στο σύνολο του είχε αγνοήσει την πολιτική δυσарέσκεια στο Νότιο Βιετνάμ δίνοντας βάρος στις πολεμικές ιστορίες, τώρα επικεντρώθηκε στην κρίση και αξιωματούχοι των ΗΠΑ διέρρεαν την ανησυχία της Ουάσινγκτον σχετικά με τον τρόπο που αυτός χειριζόταν την κατάσταση.

Το πρωί της 11ης Ιουνίου ο Κου-άνγκ Ντουκ, ένας βουδιστής μοναχός εξήντα ενός ετών, καθόταν αναπαυτικά στο πίσω κάθισμα ενός επιβατηγού αυτοκινήτου Όστιν, μοντέλο του 1960. Όταν το αυτοκίνητο έφτασε στη διασταύρωση των οδών Λε Βαν Ντουγιέτ και Φανχ Ντινχ Φουνγκ, ο οδηγός σταμάτησε. Ο Θιτς (Αξιοσέβαστος)

⁴⁷ <https://quod.lib.umich.edu/p/ppotpus/4730928.1963.001/884?rgn=pages;view=image;q1=Vietnam>

Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁴⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 136

Κουάνγκ Ντουκ κατέβηκε, κάθισε στη μέση του δρόμου και πήρε τη στάση του λωτού. Ένα μεγάλο πλήθος μοναχών που έψαλλαν παρακολουθούσε καθώς δύο βοηθοί περιέλουσαν τον καθισμένο με βενζίνη. Ο Κουάνγκ Ντουκ άναψε το σπίρτο μόνος του και καθόταν ακίνητος και σιωπηλός καθώς τον κατέτρωγαν οι φλόγες. Καθώς καιγόταν, ένας νεαρός ακόλουθος με ένα μικρόφωνο επαναλάμβανε, στα βιετναμικά και στα αγγλικά: «Ένας βουδιστής ιερέας αυτοπυρπολείται μέχρι θανάτου.⁴⁹ Ένας βουδιστής ιερέας γίνεται μάρτυρας». Μόνο η καρδιά του Κουάνγκ Ντουκ δεν κήκε, ένα φαινόμενο που δεν σχολιάστηκε πολύ στη Δύση αλλά με μεγάλη σημασία για τους οπαδούς του, που την τοποθέτησαν με σεβασμό σε μια θήκη για να εκτίθεται σαν λείψανο.⁵⁰

Στην Αμερική, αυτή η εικόνα αυτοπυρπόλησης είχε τεράστια απήχηση, καθώς έδειχνε ακριβώς πόσο μισητή ήταν η οικογένεια Νγκο Ντινχ, πόσο ένθερμη ήταν η βουδιστική αντιπολίτευση. Όταν ένας Αμερικανός, ο Νόρμαν Μόρισον, αυτοπυρπολήθηκε σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τον πόλεμο μερικά χρόνια αργότερα, οι Βιετναμέζοι τον τίμησαν, αλλά οι συμπατριώτες του τον θεώρησαν απλώς τρελό. Οι διαμαρτυρίες επεκτάθηκαν πέρα από τη βουδιστική θρησκευτική κοινότητα στους μαθητές και τους φοιτητές σε ολόκληρο το Νότιο Βιετνάμ, δημιουργώντας το δυναμικό για ένα μαζικό αστικό αντικυβερνητικό κίνημα.

Η λύση που έδωσε ο Κένεντι στην κρίση αποδείχθηκε καλύτερη διαχείριση. Πρώτον, ο Χένρι Κάμποτ Λοτζ, διορίστηκε πρεσβευτής στη θέση του Φρέντερικ Νόλτινγκ, του οποίου η παλαιά φιλία με τον Ντίεμ δημιουργούσε προβλήματα. Δεύτερον, ο αδελφός Νγκο Ντινχ Νου του Ντιεμ έπρεπε να απομακρυνθεί καθώς ήταν αυτός που είχε αποξενώσει τη χώρα και καταπίεζε τους βουδιστές. Αν ο Ντίεμ απλώς ξεφορτωνόταν τους δύο υψηλόβαθμους κυβερνητικούς συμβούλους, τον Νου και τη σύζυγο του, η χώρα θα συντασσόταν στο πλευρό του. Η επίρριψη των ευθυνών στον Νου απάλλαξε τη στενή εξέταση της υπόλοιπης αμερικανικής πολιτικής.⁵¹

Τον Νοέμβριο του 1963 ο Κένεντι δολοφονήθηκε.⁵² Υπήρχαν 800 Αμερικανοί στρατιωτικοί στο Νότιο Βιετνάμ όταν ο Κένεντι ανέλαβε το αξίωμα του και 16.700 όταν πέθανε τον Νοέμβριο του 1963. Το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο έλεγχε την

⁴⁹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 137

⁵⁰ https://www.google.com/search?q=buddhist+on+fire+vietnam&rlz=1C1CHBD_elGR805GR805&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=2ahUKEwjl7vqycrfAhUKYqQKHUD2DCIQsAR6BAgEEAE&biw=1366&bih=667#imgsrc=jPaW1h9hTO5lrM: Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁵¹ Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 138

⁵² Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006., σελ.984-5

πλειοψηφία των χωριών στον Νότο όταν ο Κένεντι ανέλαβε το αξίωμα του· συνέχιζε να το πράττει την εποχή του θανάτου του και η βασική αμερικανική πολιτική παρέμενε επίσης αναλλοίωτη.⁵³

⁵³ Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 147

Γ' Κεφάλαιο

Η πολιτική του Τζόνσον (1963-1969)

Ο νέος πρόεδρος, ο Λύντον Τζόνσον, χωρίς εμπειρία στις διεθνείς σχέσεις, ενεπλάκη στον πόλεμο του Βιετνάμ, στη νοτιοανατολική Ασία.⁵⁴ Ο Τζόνσον(1908-73) ήλπιζε ότι μικρή σχετικά δύναμη, ίσως 100.000 ανδρών, θα ήταν αρκετή να νικήσει του Βιετκόγκ και να τους εξαναγκάσει να καταφύγουν στο Βόρειο Βιετνάμ. Οι Βιετκόγκ και οι τακτικές δυνάμεις του Βόρειου Βιετνάμ, αν και όχι τόσο καλά εξοπλισμένοι όσο οι αντίπαλοί τους, πολέμησαν παρ' όλα αυτά τους Νοτιοβιετναμέζους και τους Αμερικανούς συμμάχους τους σε σημείο να τους ακινητοποιήσουν σε αρκετές περιπτώσεις.⁵⁵

Το 1964 ο Τζόνσον εξασφάλισε την έγκριση του Κογκρέσου για βοήθεια προς το φιλοδυτικό Νότιο Βιετνάμ στον αγώνα του ενάντια στους αντάρτες Βιετκόγκ, που υποστηρίζονταν από το κομμουνιστικό Βόρειο Βιετνάμ. Ανάμεσα στο 1965 και στο 1969 ο αριθμός των στρατευμάτων των ΗΠΑ στο Νότιο Βιετνάμ ανερχόταν σε πάνω από μισό εκατομμύριο, αλλά αποδείχτηκε περιορισμένης αποτελεσματικότητας ενάντια σ' έναν αποφασισμένο αντάρτικο στρατό.⁵⁶

Ο Τζόνσον δεν ήταν έτοιμος να εγκρίνει τον άμεσο βομβαρδισμό του Βορρά και τον ευρύτερο πόλεμο που θα ακολουθούσε. Αντίθετα, έδωσε εντολή για αύξηση της έντασης της εκστρατείας συγκαλυμμένων ενεργειών που είχε εγκρίνει τον Ιανουάριο του 1964 (το σχέδιο O 34-A) που σκοπό είχαν να εντείνουν την πίεση στο Ανόι. Στην πιο ειρηνική του πλευρά, το σχέδιο O 34-A περιλάμβανε αεροπορική και ναυτική επιτήρηση του Βορρά, όμως πιο προκλητικές ήταν οι επιδρομές κομάντο σε γέφυρες, σιδηροδρόμους και παράκτιες οχυρώσεις.⁵⁷

Στις αρχές Αυγούστου 1964, βόρειο βιετναμικά χωριά στα σύνορα με το Λάος βομβαρδίστηκαν επίσης. Με εντολή του Τζόνσον οι σύμβουλοι του ετοίμαζαν καταλόγους με στρατιωτικούς στόχους στον Βορρά, αλλά εργάζονταν επίσης πάνω σε προτάσεις που ο Χο Τσι Μινχ δεν μπορούσε να αρνηθεί. Με πρόταση του Λοτζ,

⁵⁴ Young W. John, *Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου, πολιτική ιστορία*, Αθήνα 2006, σελ. 61-62

⁵⁵ Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006., σελ.984-5

⁵⁶ https://www.nsa.gov/Portals/70/documents/news-features/declassified-documents/gulf-of-tonkin/articles/release-2/rel2_gulf_tonkin_incident_desoto.pdf Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁵⁷ Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 161

ζητήθηκε από τον Τ. Μπλερ Σίμπορν, τον Καναδό εκπρόσωπο στη Διεθνή Επιτροπή Ελέγχου, να χρησιμεύσει σαν ενδιάμεσος ανάμεσα στην Ουάσινγκτον και το Ανόι.

Ο Σίμπορν έκανε το πρώτο, από τα πέντε συνολικά σε διάστημα δώδεκα μηνών, του ταξίδι τον Ιούνιο του 1964 για να μεταφέρει ένα απλό μήνυμα, ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες σκόπευαν να περιορίσουν τη ΛΔΒ στην επικράτεια που της δόθηκε από τις συμφωνίες της Γενεύης, αλλά δεν επιθυμούσαν να ανατρέψουν τη ΛΔΒ ή να αποκτήσουν μόνιμες στρατιωτικές βάσεις στον Νότο. Αν το Ανόι έδινε τέλος στην εξέγερση στον Νότο, για την οποία η Ουάσινγκτον το θεωρούσε πλήρως υπεύθυνο, θα ακολουθούσαν τα οφέλη της «ειρηνικής συνύπαρξης». Αλλά το Ανόι πρέπει να προσέξει γιατί η υπομονή των ΗΠΑ λιγόστευε. Ο πρωθυπουργός Φαμ Βαν Ντονγκ ήταν εξίσου ευθύς: οι Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να αποσυρθούν από τον Νότο, και μετά να εγκατασταθεί μια «ουδέτερη» κυβέρνηση που θα περιλάμβανε το ΕΑΜ. Το τι θα γινόταν μετά θα το αποφάσιζε ο λαός της περιοχής.

Στις αρχές Ιουνίου ο πρόεδρος είχε ένα πλήρως επεξεργασμένο χρονοδιάγραμμα για τον βομβαρδισμό του Βορρά, καθώς και ένα προσχέδιο για ένα ψήφισμα του Κογκρέσου που θα ενέκρινε οποιοδήποτε στρατιωτικές ενέργειες θα διέταζε στο Βιετνάμ. Ο Τζόνσον συνέχιζε να διστάζει κι επειδή η έγκριση του ψηφίσματος ίσως αποδεικνυόταν δύσκολη, καθώς ο βομβαρδισμός του Βορρά δεν ήταν μια ενέργεια ενός ειρηνοποιού, αποφάσισε να περιμένει μέχρι τις εκλογές.⁵⁸

Ωστόσο τα κινήματα για τον πυρηνικό αφοπλισμό δεν έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο, μολονότι το αντιπολεμικό κίνημα των νεαρών Αμερικανών που αρνήθηκαν να πολεμήσουν στο Βιετνάμ (1965-1975), αποδείχτηκε πιο αποτελεσματικό.⁵⁹

Κανένα αποτέλεσμα δεν είχε προκύψει από την προσπάθεια του Σίμπορν να τελειώσει τον πόλεμο στον Νότο απειλώντας τον Βορρά με δίκαιη τιμωρία. Στο πεδίο, ο πόλεμος συνέχιζε να πηγαίνει πολύ άσχημα. Ο στρατηγός Ουίλιαμ Ουεστμόρλαντ, που είχε αντικαταστήσει τον Χάρκινς, ζήτησε επιπλέον 900 στρατιωτικούς συμβούλους τον Ιούνιο του 1964 και ένα μήνα αργότερα ζήτησε άλλους 4.200.

⁵⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 162

⁵⁹ Hobsbawm Eric, Η Εποχή των Άκρων, Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991, Αθήνα 2004, σελ.304

Τον Δεκέμβριο του 1963, λίγο μετά τον θάνατο του Ντιεμ και του Κένεντι, συνεδρίασε η Κεντρική Επιτροπή του κόμματος Λάο Ντονγκ για να εξετάσει την κατάσταση στον Νότο.⁶⁰

Περιστατικό στον κόλπο Τόνκιν

Κάτω από τις γενικές οδηγίες του σχεδίου O34-A, αυξήθηκαν οι επιδρομές Νοτιοβιετναμέζων καταδρομέων εναντίον βορειοβιετναμικών παράκτιων στόχων και συνεχίστηκαν οι επιχειρήσεις ναυτικής επιτήρησης DESOTO, που εγκαινιάστηκαν το 1962 για συλλογή πληροφοριών καθώς και για «επίδειξη δύναμης». Στα μέσα Ιουλίου, το αντιτορπιλικό Μάντοξ διατάχθηκε να πάει στον κόλπο του Τονκίνου για μια αποστολή DESOTO. Τότε, στις 30 Ιουλίου, Νότιο βιετναμέζοι καταδρομείς συνοδευόμενοι από Αμερικανούς συμβούλους έκαναν μεγάλες επιδρομές κατά δύο νησιών στον κόλπο του Τόνκιν. Την επόμενη μέρα κιόλας το Μάντοξ έφτασε στον κόλπο και, καθώς έμπαινε, αντάλλαξε χαιρετισμούς με τις κανονιοφόρους που μετέφεραν την ομάδα των καταδρομέων πίσω στη βάση στη Ντανάνγκ. Τα μέλη του πληρώματος του Μάντοξ χαιρέτισαν τις βορειοβιετναμικές ψαρόβαρκες που συνάντησαν, φορτωμένες με δίχτυα και οικογένειες· κανείς όμως, ούτε και τα παιδιά, δεν ανταπέδωσε το χαιρετισμό.⁶¹

Στις 2 Αυγούστου, καθώς το αντιτορπιλικό έπλεε κοντά στα νησιά που για μία ακόμη φορά δέχονταν επίθεση από Νοτιοβιετναμέζους καταδρομείς, το Μάντοξ ακολουθήθηκε στη μέση του κόλπου από τρία βορειοβιετναμικά περιπολικά σκάφη τα οποία, σύμφωνα με τον στόλαρχο Χέρικ, διοικητή της 192 Μοίρας Αντιτορπιλικών, συνέχιζαν να καταδιώκουν το πλοίο σε σχηματισμό V και μετά άλλαξαν απότομα πορεία. Σε ανταπόδοση, το Μάντοξ άνοιξε πυρ με τα τεράστια πυροβόλα του των πέντε ιντσών. Οι Βορειοβιετναμέζοι διατήρησαν την πορεία τους και ο πλοίαρχος Όγκιερ ήταν ευχαριστημένος γιατί αν είχαν απλώς τραπεί σε φυγή όταν άρχισαν να τους πυροβολούν, τότε ίσως είχαν πρόβλημα.⁶²

Επειδή θα μπορούσαν να ισχυριστούν πως βρίσκονταν σε διεθνή ύδατα και τους πυροβόλησαν. Αλλά έριξαν τορπίλες. Οι τορπίλες έχασαν τον στόχο τους και τα βιετναμικά περιπολικά, χτυπημένα από τα πυροβόλα του Μάντοξ, γύρισαν πίσω στο

⁶⁰ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 164

⁶¹ <https://history.state.gov/milestones/1961-1968/gulf-of-tonkin> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁶² Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 165

λιμάνι, αφού καταδιώχτηκαν για λίγο από αεροπλάνα του αεροπλανοφόρου Τικοντερόγκα. Και αυτό ήταν όλο· το πρώτο και μοναδικό συμβάν στον κόλπο του Τόνκιν.

Η ανταλλαγή πυρών αναφέρθηκε στην Ουάσινγκτον με τρόπο που έδειχνε ανησυχία και οργή. Ο ίδιος ο Τζόνσον⁶³ διέταξε να πάει ένα δεύτερο αντιτορπιλικό, το *Τέρνερ Τζόι*, μέσα στον κόλπο· χρησιμοποίησε επίσης τη «θερμή γραμμή» με τη Μόσχα για πρώτη φορά, ενημερώνοντας το Κρεμλίνο ότι η παρουσία των δύο αμερικανικών αντιτορπιλικών στα διεθνή ύδατα δεν ήταν αιτία ανησυχίας. Το Μικτό Επιτελείο ανταποκρίθηκε επίσης, καθώς μάχιμα στρατεύματα των ΗΠΑ τέθηκαν σε συναγερμό και ενισχύθηκε μια μοίρα βομβαρδιστικών αεροπλάνων στην Ταϊλάνδη. Ο ναύαρχος Γκραντ Σαρπ, Ανώτατος Διοικητής της Διοίκησης Ειρηνικού, διέταξε ένα δεύτερο αεροπλανοφόρο να πάει στην περιοχή και έδωσε εντολή στα αντιτορπιλικά που βρίσκονταν ήδη στον κόλπο να επιβάλουν το δικαίωμα της ελευθερίας των θαλασσών. Οι Νοτιοβιετναμέζοι καταδρομείς γύρισαν στον κόλπο ακόμη μια φορά για να επιτεθούν σε παράκτιες οχυρώσεις.

Οι Αμερικανοί αξιωματούχοι αρνούσαν οποιαδήποτε συσχέτιση ανάμεσα στην παρουσία του αντιτορπιλικού και τις επιθέσεις των καταδρομέων. Αλλά μια εχθρική αντίδραση από το Ανόι ήταν σίγουρα ευπρόσδεκτη, ακόμη και επιθυμητή. Οι υποκλοπές ασυρμάτου ενημέρωναν τους Αμερικανούς αξιωματούχους ότι το Ανόι θεωρούσε ότι η παρουσία του Μάντοξ, οι επιδρομές των Νοτιοβιετναμέζων καταδρομέων και οι βομβαρδισμοί των βόρειοβιετναμικών χωριών στα σύνορα με το Λάος στις 1 και 2 Αυγούστου σηματοδοτούσαν ένα νέο επίπεδο αμερικανικής επέμβασης. Ο Τζόνσον⁶⁴ ρώτησε αν το Ανόι ήθελε πόλεμο το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας σχετικά με τις βορειοβιετναμικές ενέργειες στον κόλπο. Ο Μακόουν απάντησε πως οι βορειοβιετναμέζοι αντιδρούν αμυντικά στις επιθέσεις στα νησιά, ανταποδίδουν από υπερηφάνεια και πάνω στη βάση αμυντικών υπολογισμών.⁶⁵ Αντί να καθησυχάσει το Ανόι, ο Ρασκ ενημέρωσε την πρεσβεία στη Σαϊγκόν ότι σχεδιάζονταν μεγαλύτερες επιθέσεις καταδρομέων στο εγγύς μέλλον.

Τη νύχτα της 4ης Αυγούστου, οι υπεύθυνοι των σόναρ των αντιτορπιλικών ανίχνευσαν μια θάλασσα γεμάτη τορπίλες, και για μερικές ώρες τα πυροβόλα του

⁶³ <https://quod.lib.umich.edu/p/ppotpus/4730949.1964.001/580?page=root;size=100;view=image;q1=tonkin+gulf> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁶⁴ <https://quod.lib.umich.edu/p/ppotpus/4730960.1965.001/525?rgn=full+text;view=image;q1=tonkin> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁶⁵ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 166

Μάντοξ και του Τέρνερ Τζόι άστραφταν μέσα στη νύχτα. Λίγες ώρες αργότερα κανείς δεν ήταν σίγουρος ότι υπήρξε το παραμικρό εκεί. Ο Τζέιμς Στόκντεϊλ, που επέβλεπε τη δράση από το κατάστρωμα του Τιγοντερόγκα. «με την καλύτερη θέση από την οποία θα έβλεπα τα σκάφη», δεν είδε απολύτως τίποτε. «Ούτε πλοία», θυμάται ο Στόκντεϊλ, «ούτε απόνερα πλοίων, ούτε εξοστρακισμούς σε πλοία, ούτε συγκρούσεις πλοίων, ούτε απόνερα τορπιλών - τίποτα εκτός από τη μαύρη θάλασσα και την αμερικανική ισχύ πυρός».

Ο στόλαρχος Χέρικ, που επέβαινε στο Μάντοξ, επικοινωνήσε αμέσως με το αρχηγείο του Σαρπ ζητώντας ημερήσια αναγνώριση. «Η επανεξέταση της ενέργειας κάνει πολλές αναφερόμενες επαφές και εκτοξεύσεις τορπιλών να φαίνονται πολύ αμφίβολες. Το Μάντοξ δεν είδε τίποτε. Συνιστώ πλήρη εκτίμηση πριν από οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια». Παρ' όλα αυτά, ο Στόκντεϊλ «οδήγησε τη μεγάλη ορδή των αεροπλάνων του εκεί πέρα και εξαφάνισε από τον χάρτη τις δεξαμενές πετρελαίου».

Το διάστημα ανάμεσα στην πρώτη ανησυχητική αναφορά από το Μάντοξ και τα μετέπειτα, πιο διστακτικά τηλεγραφήματα, οι άνθρωποι του προέδρου είχαν συναντηθεί για να επιλέξουν στόχους στο Βόρειο Βιετνάμ και να εργαστούν πάνω στην ακριβή διατύπωση του αναμενόμενου ψήφισματος του Κογκρέσου. Ένα ψήφισμα θα παρέκαμπτε το πρόβλημα που είχε αντιμετωπίσει ο Τρούμαν όταν πήγε σε πόλεμο με την Κορέα χωρίς να επιδιώξει προηγούμενη έγκριση του Κογκρέσου, και ήταν σίγουρα προτιμότερο από μια κήρυξη πολέμου -αν αυτή μπορούσε να περάσει-ειδικά μέσα σε έτος εκλογών.⁶⁶

Το μήνυμα του Χέρικ δεν πέρασε τελείως απαρατήρητο. Ο Μακναμάρα τηλεγράφησε στον Σαρπ για να επιβεβαιώσει ότι η δεύτερη επίθεση είχε συμβεί, και ο ναύαρχος απάντησε κανονικά ότι αυτή είχε γίνει, αν και παρέμενε μια «πολύ μικρή πιθανότητα» για το αντίθετο. Ο Μακναμάρα ζήτησε περαιτέρω έλεγχο αλλά ενώ αυτός γινόταν, δόθηκε η διαταγή για αντίποινα. Την ίδια ώρα, ο Τζόνσον κάλεσε τους κοινοβουλευτικούς αντιπροσώπους αμφοτέρων των κομμάτων για να τους ενημερώσει για τα γεγονότα. Τους μίλησε για μια απρόκλητη επίθεση εναντίον αμερικανικών πλοίων σε διεθνή ύδατα και ζήτησε την υποστήριξη τους για ένα ψήφισμα που θα ενέκρινε την επίθεση αντιποίνων που ήδη εξελισσόταν.⁶⁷

⁶⁶ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 167

⁶⁷ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v01/d278> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Στις 5 Αυγούστου το ψήφισμα τέθηκε για ψηφοφορία στο Κογκρέσο. Μετά από συζήτηση δύο ημερών πέρασε στη Γερουσία με ψήφους 88-2. Ήταν ένα ψήφισμα, για να «ενισχυθεί η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και της ασφάλειας στη νοτιοανατολική Ασία». Ακολουθούσε μια ομάδα προτάσεων οι οποίες, όποια και αν ήταν η σχέση τους με τη βιετναμική πραγματικότητα, συνόψιζαν επακριβώς τα νομικά και ηθικά επιχειρήματα με τα οποία η κυβέρνηση Τζόνσον σκόπευε να διεξάγει τον πόλεμο:

Επειδή ναυτικές μονάδες του κομμουνιστικού καθεστώτος του Βιετνάμ, κατά παράβαση των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου, έχουν σκοπίμως και κατ' επανάληψη επιτεθεί κατά πλοίων των Ηνωμένων Πολιτειών που νομίμως βρίσκονταν σε διεθνή ύδατα... και επειδή αυτές οι επιθέσεις είναι μέρος μιας σκόπιμης και συστηματικής επιθετικής εκστρατείας που το κομμουνιστικό καθεστώς του Βόρειου Βιετνάμ διεξάγει κατά των γειτόνων του και των εθνών που συνδέονται με αυτούς στη συλλογική υπεράσπιση της ελευθερίας τους- και επειδή οι Ηνωμένες Πολιτείες βοηθούν τους λαούς της νοτιοανατολικής Ασίας να προστατεύουν την ελευθερία τους και δεν έχουν εδαφικές, στρατιωτικές ή πολιτικές φιλοδοξίες σε αυτήν την περιοχή, αλλά επιθυμούν μόνο αυτοί οι λαοί να αφηθούν εν ειρήνη να καθορίσουν τη μοίρα τους με τον δικό τους τρόπο...

Μπροστά σε αυτές τις αλήθειες το Κογκρέσο έδωσε την έγκριση και την υποστήριξη του στην απόφαση του προέδρου να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα για να απωθήσει οποιαδήποτε ένοπλη επίθεση κατά των δυνάμεων των Ηνωμένων Πολιτειών. Ένα δεύτερο τμήμα ανέφερε ότι «η ειρήνη και η ασφάλεια στη νοτιοανατολική Ασία» ήταν ζωτικές για την αμερικανική εθνική ασφάλεια και γι' αυτό ο πρόεδρος, ενεργώντας σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ και σαν μέλος του SEATO, θα «πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένης της χρήσης ένοπλης ισχύος», για να βοηθήσει τα κράτη-μέλη του SEATO «στην υπεράσπιση της ελευθερίας [τους]». ⁶⁸ Τέλος, το ψήφισμα θα εξέπνεε όταν ο πρόεδρος έκρινε ότι «ειρήνη και ασφάλεια έχουν επανέλθει στην περιοχή»· θα μπορούσε επίσης να πάψει να ισχύει με ένα μεταγενέστερο ψήφισμα του Κογκρέσου.²⁷

Στις σύντομες ακροάσεις σχετικά με το ψήφισμα, μέλη της κυβέρνησης είπαν ψέματα όταν ρωτήθηκαν αν οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν κάνει κάτι που προκάλεσε μια επίθεση καθώς κανείς δεν γνώριζε αρκετά ώστε να ρωτήσει αν είχε υπάρξει

⁶⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 168

επίθεση. Οι επιθέσεις σύμφωνα με όσα είπε ο Μακναμάρα στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής, ήταν «σκόπιμες και απρόκλητες» κατά ενός πλοίου «σε περιπολία ρουτίνας στα διεθνή ύδατα». Όταν ο Μορς ρώτησε για την πιθανότητα να υπάρχει σχέση ανάμεσα στο *Μάντοξ* και τις νοτιοβιετναμικές καταδρομές, ο Μακναμάρα το αρνήθηκε κατηγορηματικά: «το ναυτικό μας δεν έπαιξε κανένα απολύτως ρόλο, ούτε σχετίζεται, ούτε γνώριζε τίποτε για νοτιοβιετναμικές ενέργειες, αν υπήρξαν».⁶⁹

Ο υπεύθυνος για το ψήφισμα, ο γεροϋσιαστής Φουλμπράιτ υποστήριξε ότι το ψήφισμα ήταν ακίνδυνο, ότι οποιαδήποτε εναντίωση θα βοηθούσε μόνο τον Γκολντουότερ, και ότι το Κογκρέσο «απλώς υποστήριζε τον πρόεδρο στην αντίδραση του για το Τόνκιν, δεν του έδινε λευκή επιταγή για πόλεμο.»

Όμως η πιο σημαντική πλευρά του ψηφίσματος δεν ήταν τι εξουσιοδοτούσε τον Τζόνσον να κάνει αλλά η πληρότητα με την οποία αποδεχόταν την κυβερνητική επιχειρηματολογία σχετικά με το *γιατί* το έκανε. Ο Φουλμπράιτ, που αργότερα μετάνιωσε για τον ρόλο του στην έγκριση του ψηφίσματος, είπε ότι τότε είχε πιστέψει την κυβερνητική άποψη για τη δεύτερη επίθεση. Είχε συμφωνήσει με τη θεωρία του ψηφίσματος σύμφωνα με το οποίο αυτοί οι άνθρωποι θα εγκατέλειπαν τον αγώνα αν τους βομβάρδιζαν έντονα. Το Κογκρέσο πίστευε ότι ο βομβαρδισμός του Βορρά θα τελείωνε τον πόλεμο στον Νότο, επειδή, όπως και η ίδια η εκτελεστική εξουσία, ήταν πεπεισμένη ότι το Ανόι είχε τη δύναμη να σταματήσει τον πόλεμο και θα το έκανε αν οι Ηνωμένες Πολιτείες έκαναν τη συνέχιση του πολέμου πολύ δαπανηρή γι' αυτό.⁷⁰

Η αντίληψη ότι το Ανόι μπορούσε να «γωνατίσει», πρώτα με την απειλή αμερικανικών ενεργειών και μετά με διαδοχικές και επιλεγμένες τιμωρίες, ήταν στην καρδιά της κυβερνητικής πολιτικής του Τζόνσον. Αυτή ήταν «καταναγκαστική διπλωματία», η χρήση βίας εκτός από ολοκληρωτικό πόλεμο. Ήταν όχι μόνο νόμιμη αλλά ακόμη και ανθρωπιστική, επειδή απέιχε πολύ από την ολοκληρωτική καταστροφή που θα μπορούσαν να εξαπολύσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες αν επιθυμούσαν.

Ο Τζόνσον πιθανόν πίστευε ότι είχε λάβει χώρα μια επίθεση κατά αμερικανικών πολεμικών πλοίων. Όμως δεν πρότεινε να ερευνηθούν τις προθέσεις του Ανόι ή να ζητήσουν μεσολάβηση. Οτιδήποτε και αν συνέβη στον κόλπο του Τόνκιν, η επιτυχής παρουσίαση του στο Κογκρέσο και στο κοινό σαν μια ανοιχτά εχθρική ενέργεια του

⁶⁹ <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-IV-C-9a.pdf> σελ. 59 Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁷⁰ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 170-1

Ανόνι ήταν ότι χρειαζόταν σύμφωνα με τους συμβούλους του Τζόνσον ένας τρόπος να δικαιολογηθεί η άμεση αμερικανική συμμετοχή στον πόλεμο.⁷¹

Οι σύμβουλοι του Τζόνσον περίμεναν ότι οι βομβαρδισμοί θα είχαν αποτελέσματα.³⁴ Ο βομβαρδισμός θεωρήθηκε προοίμιο για την αποστολή χερσαίων δυνάμεων των ΗΠΑ στον Νότο. Ο Βορράς μπορούσε να δεχθεί εισβολή όπως και ο Νότος, και μερικά μέλη της Κεντρικής Επιτροπής εξέφρασαν μεγάλη ανησυχία για αυτή την προοπτική. Το Ανόνι αποφάσισε να σταλούν τακτικά μάχιμα στρατεύματα στον Νότο. Τον Οκτώβριο του 1964, ένα σύνολο από τρία συντάγματα (περίπου 4.500 στρατιώτες) είχαν φύγει για το μέτωπο.

Στις 10 Αυγούστου, ο Μπλερ Σίμπορν συναντήθηκε με τον Φαμ Βαν Ντονγκ για δεύτερη φορά. Ο Βιετναμέζος πρωθυπουργός ενημέρωσε τον Καναδό μεσολαβητή ότι η Λαοκρατική Δημοκρατία του Βιετνάμ ήταν «εξαιρετικά θυμωμένη» για τα γεγονότα στον κόλπο. Κατήγγειλε, πως οι Η.Π.Α. ήθελαν να αποδεσμευτούν από μια αποτυχημένη πολιτική στον Νότο επεκτείνοντας τον πόλεμο στον Βορρά. Ο Σίμπορν έπρεπε να κάνει σαφές στην Ουάσινγκτον ότι το Ανόνι θα «πολεμούσε αν ερχόταν πόλεμος». Η πρώτη επίδειξη αμερικανικής αεροπορικής ισχύος κατά του Βορρά είχε προκαλέσει όχι την άμεση συνθηκολόγηση αλλά τον ευρύτερο πόλεμο που ο Τζόνσον, ο υποψήφιος της ειρήνης το 1964, είχε υποσχεθεί στον αμερικανικό λαό ότι δεν θα επιδίωκε.⁷²

Η ουδετερότητα στο Βιετνάμ είχε σχέση με το να μπει τέλος στη βορειοβιετναμική και την αμερικανική επέμβαση στον Νότο, και/ή το άνοιγμα του πολιτικού συστήματος στη συμμετοχή του ΕΑΜ. Σε μια συνάντηση υψηλού επιπέδου σχετικά με την κατάσταση στο Νότιο Βιετνάμ στα τέλη Νοεμβρίου του 1964, υπήρξε γενική ομοφωνία ότι «χωρίς την ήττα των Βιετκόνγκ η ουδετερότητα δεν θα μπορούσε να διατηρηθεί. Ο υπουργός Εξωτερικών Ρασκ⁷³ είχε τονίσει πως όπως χρησιμοποιείται ο όρος, το μόνο νόημα της ουδετερότητας ήταν «να φύγουν οι Αμερικανοί», κάτι που θα εξέθετε το Νότιο Βιετνάμ στην κατάληψη από τους κομμουνιστές. Μόλις το Νότιο Βιετνάμ ήταν «ανεξάρτητο και ασφαλές, θα ήταν τελείως ελεύθερο να χαράξει τη δική

⁷¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 172

⁷² Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 173

⁷³ <https://history.state.gov/departmenthistory/people/rusk-david-dean> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

του πολιτική. Για ένα «ανεξάρτητο και ασφαλές Βιετνάμ», βεβαίως, ισχυρίζονταν ότι πολεμούσαν επίσης το Ανόι και το ΕΑΜ.⁷⁴

Το δίλημμα που αντιμετώπιζε ο Τζόνσον ήταν πως οποιαδήποτε κυβέρνηση στη Σαϊγκόν που απέβλεπε στη λαϊκή υποστήριξη ήταν πιθανό να ζητήσει ειρήνη με το ΕΑΜ και εν καιρώ ίσως επίσης και την επανένωση. Όλες οι αναφορές επεσήμαιναν το ίδιο πράγμα. Όταν ο Χένρι Κάμποτ Λοτζ παραιτήθηκε από τη θέση του πρεσβευτή στο Βιετνάμ ο Τζόνσον διόρισε τον στρατηγό Μάξουελ Τέιλορ στη θέση του. Τρία χρόνια είχαν περάσει από τότε που ο Τέιλορ ζητούσε από τον Κένεντι να αυξήσει τη στρατιωτική δύναμη στους οκτώ χιλιάδες άνδρες με πρόσχημα τη βοήθεια για τον έλεγχο των πλημμύρων. Τώρα υπήρχαν 27.000 Αμερικανοί στρατιώτες στο Νότιο Βιετνάμ, με εξουσιοδότηση να συνοδεύουν νοτιοβιετναμικές μονάδες σε επιθετικές περιπολίες μάχης.⁷⁵ Στις 6 Σεπτεμβρίου 1964, ο Τέιλορ επεσήμαινε ότι ο πρόεδρος είχε μόνο δύο επιλογές:

(Α) να παρακολουθεί παθητικά την ανάπτυξη ενός λαϊκού μετώπου, γνωρίζοντας ότι αυτό θα μπορούσε στη συνέχεια να απαιτήσει από τις ΗΠΑ να αποχωρήσουν αποτυχημένες από το Βιετνάμ-

ή

(Β) να αναλάβει δραστήρια αυξημένη ευθύνη για την έκβαση ακολουθώντας ένα χρονοδιάγραμμα που να συμβαδίζει με την εκτίμηση μας για την περιορισμένη βιωσιμότητα οποιασδήποτε νότιο βιετναμικής κυβέρνησης.

Ο Τέιλορ υποστήριξε πως αν έφευγαν από το Βιετνάμ οι συνέπειες αυτής της ήττας στην υπόλοιπη Ασία, την Αφρική, και τη Λατινική Αμερική θα ήταν καταστροφικές. Οπότε η μόνη επιλογή ήταν η (Β) και το μόνο ζήτημα ήταν πώς να εφαρμοστεί.

Ο αεροπορικός πόλεμος (1964)

Το κύριο χαρακτηριστικό του πολέμου στο Βιετνάμ ήταν η εκτεταμένη χρήση των ελικοπτέρων από τους Αμερικανούς και τους συμμάχους τους. Από τα αρχικά στάδια της αμερικανικής συμμετοχής, η μεγάλη ευκινησία του ελικοπτέρου και η μεταφορική του δυνατότητα υπήρξαν τα απαραίτητα στοιχεία για επιχειρήσεις εναντίον

⁷⁴<https://babel.hathitrust.org/cgi/imgsrv/download/pdf?id=uiug.30112005158495;orient=0;size=100;seq=1037;attachment=0> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁷⁵ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 176

του ελαφρά οπλισμένου εχθρικού πεζικού στο ποικιλόμορφο έδαφος της νοτιοανατολικής Ασίας.⁷⁶ Η βιαιότητα του αεροπορικού πολέμου κατά της υπαίθρου του Νότιου Βιετνάμ αυξήθηκε για μια ακόμη φορά στην αρχή του νέου έτους, όταν ο στρατηγός Ουεστμόρλαντ πήρε έγκριση για την κανονική χρήση των βομβαρδιστικών B-52. Σχεδιασμένο αρχικά για τη μεταφορά πυρηνικών βομβών, το B-52 πετούσε πολύ ψηλά και δεν ακουγόταν παρά μόνο όταν οι βόμβες έπεφταν ήδη. Κάθε αεροσκάφος μετέφερε ένα φορτίο 30 τόνων εκρηκτικών υλών. Μια μόνο αποστολή έξι B-52 θα ερήμωνε μια έκταση πλάτους 2,5 χιλιομέτρων και μήκους 5 χιλιομέτρων. Οι *Νιου Γιορκ Τάιμς* ανέφεραν ότι ο αριθμός των πολεμικών ελικοπτέρων είχε αυξηθεί από εκατό σε τριακόσια. Γίνονταν δέκα επιχειρήσεις κάθε μέρα, κατά τις οποίες ένα μεμονωμένο ελικόπτερο⁷⁷ σκόπιμα δεχόταν πυρά και μετά «ειδοποιούσε τα μαχητικά ελικόπτερα και τα βομβαρδιστικά... με μεγάλη ισχύ πυρός για να συντρίψουν τις θέσεις των Βιετκόγκ...» Βομβαρδιστικά του Β' Παγκόσμιου Πολέμου γνωστά σαν Σκάιρεϊντερς τροποποιήθηκαν για χρήση στο Βιετνάμ, με τέσσερα πυροβόλα των 20 χιλιοστών που έβαλλαν μαζί περισσότερες από 2.000 βολίδες το λεπτό- κάτω από τα φτερά του το Σκάιρεϊντερ μπορούσε να μεταφέρει ένα φορτίο 3.400 κιλών βομβών.⁷⁸

Βομβαρδισμοί γίνονταν από τα B52 με βόμβες ναπάλμ στις συνοικίες Κιέν- Χοκ, Γκο- Βατ, Σολόν, Ντακ-Σον.⁷⁹

Ο αριθμός των άμαχων νεκρών Βιετναμέζων δεν είχε υπολογιστεί- το ΕΑΜ λεγόταν ότι είχε χάσει περίπου 100.000 νεκρούς από το 1961. Στις 7 Φεβρουαρίου, το ΕΑΜ επιτέθηκε σε μια αμερικανική βάση ελικοπτέρων στο Πλεϊκού στα Κεντρικά Υψίπεδα, σκοτώνοντας 8 άτομα, τραυματίζοντας 126 και καταστρέφοντας 10 αεροσκάφη. Σε ανταπόδοση, 132 αμερικανικά αεριωθούμενα χτύπησαν προεπιλεγμένους στόχους στο Βόρειο Βιετνάμ. Η επιδρομή έγινε ενώ ο σοβιετικός πρωθυπουργός Κοσίγκιν βρισκόταν στο Ανόι, όπως ενημέρωσε τον πρόεδρο η CIA, για να προτρέψει «το Βόρειο Βιετνάμ να αποφεύγει ενέργειες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αμερικανικά αντίποινα...» Καθώς ο ίδιος ο Μακτζόρτζ Μπάντι επισήμαινε ότι δεν θα έλειπαν ευκαιρίες για μια επιδρομή αντιποίνων -«τα Πλεϊκού είναι λεωφορεία»- φαίνεται σίγουρο ότι η κυβέρνηση αποφάσισε να μην περιμένει να έρθει κάποια άλλη επειδή *επιθυμούσε* να τιμωρήσει το Ανόι παρόντος του σοβιετικού

⁷⁶ Sharpe Michael & Simon Dunstan , Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 29

⁷⁷ <https://catalog.archives.gov/id/26392238> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁷⁸ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 184

⁷⁹ Μπισκίνης Ιάκωβος, Βιετνάμ, Ο πόλεμος που δε γράφτηκε, Αθήνα 2002, σελ. 163

του συμμάχου και με τον τρόπο αυτό να εκτροχιάσει τη δυνατότητα διαπραγματεύσεων. Στις 11 Φεβρουαρίου εγκρίθηκε άλλη μία ανταποδοτική επιδρομή κατά του Βορρά μετά από μια επίθεση σε αμερικανικό στρατόνα στο Κουί Νχον.

Στις 13 Φεβρουαρίου, σχεδόν ένα χρόνο αφότου ο Μακναμάρα είχε ζητήσει για πρώτη φορά «κλιμακούμενη φανερή στρατιωτική πίεση κατά του Βόρειου Βιετνάμ», ο Τζόνσον τελικά ενέκρινε τον ΒΡΟΝΤΕΡΟ ΚΕΡΑΥΝΟ⁸⁰, τον παρατεταμένο βομβαρδισμό του Βορρά-αλλά άφησε ανοιχτή την επιλογή του κατάλληλου χρόνου για τη διεξαγωγή του.⁸¹

Στο έδαφος του Νότιου Βιετνάμ, τα νέα παρέμεναν πολύ αποθαρρυντικά για τον Λευκό Οίκο. Ο αριθμός των λιποταξιών από τον στρατό της Σαϊγκόν ανέβαινε σταθερά, φτάνοντας ένα σύνολο 113.000 την άνοιξη του 1965, περισσότερο από 50% αύξηση σε σχέση με τους 73.000 που είχαν λιποτακτήσει το 1964. Τον Απρίλιο, ο στρατηγός Θιέου είχε ακόμη πιο αποθαρρυντικά νέα για τους Αμερικανούς πως οι κομμουνιστές έλεγχαν 75% της υπαίθρου, ενώ αυτοί έλεγχαν μόνο τις κυριότερες πόλεις και πίστευαν ότι θα τους κυριεύαν. Υπήρχε ζωτική ανάγκη για αμερικανικά στρατεύματα». Ο ΒΡΟΝΤΕΡΟΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ που ξεκίνησε στις 2 Μαρτίου⁸² έπεισε το Ανόι πως ό, τι κι αν έκανε δεν θα μπορούσε να αλλάξει την απόφαση των Ηνωμένων Πολιτειών να διαιρέσουν μονίμως το Βιετνάμ. Ο αριθμός αυτών που στέλλονταν για να διεισδύσουν μέσα από το αυξανόμενο σύμπλεγμα δρόμων που αποτελούσαν το «Μονοπάτι του Χο Τσι Μινχ» αυξήθηκε την άνοιξη του 1965, αν και το επιβεβαιωμένο σύνολο των Βορειοβιετναμέζων μάχιμων στρατιωτών στον Νότο, περίπου 1.000 τον Απρίλιο, ήταν μόνο το μισό των Νοτιοκορεατών που οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν πείσει τη Σεούλ να στείλει στο Βιετνάμ.⁸³ Ακόμη και ο συνολικός αριθμός των Βιετναμέζων που ήρθαν από τον Βορρά από το 1959, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν Νότιοι, που η Διοίκηση Στρατιωτικής Βοήθειας Βιετνάμ καθόριζε σε 39.517, ξεπερνούσαν τώρα από τους 56.000 Αμερικανούς στρατιώτες στο Βιετνάμ (23.000 σύμβουλοι- 33.000 μάχιμοι στρατιώτες).

Την άνοιξη του 1965 οι Αμερικανοί διαμορφωτές πολιτικής είχαν πετύχει πολλούς από τους στόχους τους. Ο πόλεμος είχε μεταφερθεί στα βόρεια, καταδεικνύο-

⁸⁰ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v02/d175> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸¹ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 189

⁸² <http://www.documentcloud.org/documents/205520-pentagon-papers-part-iv-c-3.html>, σελ. 9

Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸³ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 197

ντας την αποφασιστικότητα των Ηνωμένων Πολιτειών να πετύχουν τους στόχους τους στον Νότο, ακόμη και με τον κίνδυνο μιας ευρύτερης σύγκρουσης. Μετά από πολλά πραξικοπήματα και πολλή προσπάθεια, είχε δημιουργηθεί στη Σαϊγκόν μια κυβέρνηση πρόθυμη να προσκαλέσει τους Αμερικανούς στρατιωτικούς να πολεμήσουν στον πόλεμο περιλαμβανομένης της χρήσης μεγάλου αριθμού μάχιμων στρατιωτών των ΗΠΑ. Δεν υπήρχε λόγος πια να παραπονούνται οι Αμερικανοί σύμβουλοι ότι οι αξιωματικοί του ΣΔΒ δεν μάχονταν επιθετικά. Τώρα θα είχαν τους δικούς τους στρατιώτες να διοικούν: επιθετικούς Αμερικανούς έτοιμους να κάνουν τη δουλειά, όποια και αν ήταν αυτή, καθώς λίγο μετά την άφιξη τους τα καθήκοντα των πεζοναυτών άλλαξαν από τη στατική άμυνα στο είδος ακριβώς του ευκίνητου πολέμου τις συνέπειες.⁸⁴

Στις 20 Απριλίου υψηλόβαθμοι στρατιωτικοί και πολιτικοί αξιωματούχοι συναντήθηκαν στη Χονολουλού να εξετάσουν ένα αίτημα του Ουεστμόρλαντ⁸⁵ για επιπλέον αποστολές στρατιωτών ώστε να αυξηθούν οι 33.500 που ήταν ήδη επιφορτισμένοι με την προστασία των εγκαταστάσεων των βάσεων. Στις 21 ο Τζόνσον ενέκρινε τις συστάσεις τους για επιπλέον δεκατρία μάχιμα τάγματα των ΗΠΑ (82.000 στρατιώτες). Αυτή η ενέργεια δεν θα σήμαινε νίκη, αλλά θα κρατούσε τη γραμμή για την ώρα.⁸⁶ Στα τέλη του χειμώνα του 1965 ο πρόεδρος Λίντον Τζόνσον ανακοίνωσε ότι οι δυνάμεις των ΗΠΑ στο Βιετνάμ θα αυξάνονταν από 75.000 σε 125.000 στρατιώτες και ότι θα στέλνονταν επιπρόσθετες δυνάμεις όπως είχε ζητηθεί. Οι πεζοναύτες ήταν οι πρώτοι που αναπτύχθηκαν γύρω από το Ντα Νανγκ⁸⁷ και ακολούθησε η 173^η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία. Την άνοιξη, η 101^η ΑΜΜ ειδοποιήθηκε ότι το καλοκαίρι επρόκειτο να στείλει μια ταξιαρχία πεζικού αζί με μονάδες υποστήριξης στο Βιετνάμ.⁸⁸

⁸⁴ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 198

⁸⁵ <https://www.britannica.com/biography/William-Westmoreland> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸⁶ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v01/d84> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸⁷ <https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-IV-C-4.pdf> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁸⁸ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 25

Συμμαχικά στρατεύματα

Ήταν σημαντικό αν μπορούσαν να προσελκυστούν για να έρθουν στον πόλεμο επιπλέον συμμαχικά στρατεύματα, αποτρέποντας την ανάγκη για μια αύξηση στις αμερικανικές χερσαίες μονάδες. Κινέζοι εθνικιστές στρατιώτες από την Ταϊβάν είχαν ήδη εμπλακεί, αλλά μια μεγάλη αύξηση του αριθμού τους σίγουρα θα ενοχλούσε το Πεκίνο, γεγονός που η Ουάσινγκτον ήθελε να αποφύγει. Υπήρχαν μικρές στρατιωτικές δυνάμεις από την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία,⁸⁹ αλλά αυτές ήταν απίθανο να αυξηθούν. Η πραγματική ελπίδα βρισκόταν στην Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες και τη Νότια Κορέα. Επίμονα παζάρια και συνεχείς πιέσεις απέδωσαν άλλους πέντε χιλιάδες τον Ιούνιο του 1965 από όλες τις πηγές, αλλά αυτοί ήταν εξαιρετικά ακριβοί. Εκτός από την πληρωμή των δαπανών τους στο Βιετνάμ, υπήρχε και το ζήτημα των αποζημιώσεων των συμμαχικών κυβερνήσεων.⁹⁰

Στις 28 Ιουλίου ο πρόεδρος αποφάσισε πως θα προχωρούσε αυτόν τον πόλεμο, κρυφά, χωρίς να ζητήσει αύξηση των φόρων ή μια κήρυξη πολέμου, ή να διακινδυνεύσει μια συζήτηση στο Κογκρέσο. Το ψήφισμα για τον κόλπο του Τόνκιν θα χρησίμευε, σύμφωνα με τη φράση του υφυπουργού Εξωτερικών Νικόλας Κάτσενμπαχ, σαν το «λειτουργικό ισοδύναμο» μιας κήρυξης πολέμου. Ο Λίντον Μπέινς Τζόνσον προχώρησε, αναγγέλλοντας στο τέλος Ιουλίου ότι 50.000 ακόμη στρατιώτες θα στέλνονταν στο Βιετνάμ, ανεβάζοντας τον αριθμό των στρατιωτών εκεί από 75.000 σε 125.000. Οι στρατολογικές κλήσεις έπρεπε να διπλασιαστούν, αλλά δεν έγινε λόγος για επιστράτευση εφεδρών. Η αμερικανική εισβολή είχε αρχίσει. Τον Απρίλιο του 1964 είχαν προετοιμαστεί μερικές μονάδες του Λαϊκού Στρατού του Βιετνάμ (ΛΣΒ) για πιθανή χρήση στον Νότο, και την επαύριον του συμβάντος στον κόλπο του Τόνκιν λήφθηκε η απόφαση να σταλούν περίπου 4.500 άνδρες στον Νότο.⁹¹

Τον Μάιο του 1965, όταν η μάχιμη δύναμη των ΗΠΑ στο Νότιο Βιετνάμ ήταν πάνω από 46.500, υπήρχαν περίπου 6.500 Βορειοβιετναμέζοι στρατιώτες στον Νότο. Οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί τους ήταν είτε Νότιοι που είχαν ανασυνταχθεί (όπως ο Ταν Βαν Τρα και ο Νγκουγιέν Ντον) ή Βόρειοι που είχαν πολεμήσει στον Νότο κατά

⁸⁹ <http://www.documentcloud.org/documents/205535-pentagon-papers-part-v-a-volume-i-c.html>, σελ. 31
Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁹⁰ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 217

⁹¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 220

των Γάλλων. Δημιουργήθηκαν βάσεις στα Κεντρικά Υψίπεδα το φθινόπωρο του 1964 και η ποιότητα και η ποσότητα των όπλων που διέθεταν οι κύριες δυνάμεις του ΕΑΜ ανέρχονταν σταθερά καθώς άρχισαν να επεκτείνονται οι εργασίες στο Μονοπάτι του Χο Τσι Μινχ. Αυτές οι αλλαγές και στις δύο πλευρές σήμαιναν ότι αργά ή γρήγορα Αμερικανοί στρατιώτες θα εμπλέκονταν άμεσα με μονάδες της Λαϊκής Απελευθερωτικής Ένοπλης Δύναμης (ΛΑΕΔ), αντί να υποστηρίζουν και να συμβουλεύουν μονάδες του ΣΔΒ- ήταν επίσης πιθανό ότι θα αντιμετώπιζαν τακτικούς Βορειοβιετναμέζους.⁹²

ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ

Δύο μεγάλης κλίμακας στρατιωτικές αναμετρήσεις, μία τον Αύγουστο του 1965 εναντίον των δυνάμεων της ΛΑΕΔ και μία τον Οκτώβριο του 1965 εναντίον του τακτικού στρατού των Βορειοβιετναμέζων, απεικονίζουν αυτό το νέο στάδιο του πολέμου και επίσης δείχνουν γιατί οι δυνάμεις των ΗΠΑ φαντάζονταν πάντοτε ότι βρίσκονταν στο χείλος της νίκης, ενώ πάντοτε βρίσκονταν πίσω εκεί από όπου ξεκίνησαν.⁹³

Η πρώτη αναμέτρηση, με την κωδική ονομασία ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ⁹⁴, άρχισε όταν έφτασαν στρατιώτες για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του Ουεστμόρλαντ. Ο στρατηγός αποφάσισε να εξαπολύσει μια επίθεση κατά της χερσονήσου Μπατανγκάν, που ήταν ένα παλιό προπύργιο των Βιετμίνχ 24 χιλιόμετρα βορείως της βάσης των πεζοναυτών στο Τσου Λάι στην επαρχία Κουάνγκ Νγκάι. Σε μια συνδυασμένη αεροπορική, θαλάσσια και χερσαία επίθεση, χρησιμοποιώντας μεγάλη δύναμη πυρός (6.000 πεζοναύτες, αεροπλάνα Φάντομ και Σκάιχοκ, δύο αντιτορπικά, πυροβολικό από το Τσου Λάι που έβαλε πάνω από 3.000 βολές· μεγάλη χρήση ναπάλμ), οι πεζοναύτες σκότωσαν 573 αμυνόμενους, έπιασαν 122 αιχμαλώτους, έχασαν 46 δικούς τους και είχαν 204 τραυματίες. Πάνω από τα τρία τέταρτα των στρατιωτών της ΛΑΕΔ διέφυγαν, και βρέθηκαν μόνο 127 όπλα. Ο στρατηγός Ουεστμόρλαντ θεώρησε την ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ σαν μια μεγάλη επιτυχία, επειδή απέδειξε ότι οι Αμερικανοί

⁹² <https://www.history.com/this-day-in-history/u-s-jets-bomb-ho-chi-minh-trail> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁹³ <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1964-68v28/d337> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

⁹⁴ <https://www.marines.mil/Community-Relations/Commemorations/Operation-Starlite/> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

στρατιώτες μπορούσαν να νικήσουν «οποιοσδήποτε δυνάμεις των Βιετκόνγκ ή των Βορειοβιετναμέζων αντιμετώπιζαν». Αλλά ο Νγκουγιέν Τσι Θανχ, στρατηγός διοικητής των δυνάμεων του ΛΣΒ και της ΛΑΕΔ, τη θεώρησε νίκη επίσης.⁹⁵

Θα μπορούσε να απορριφθεί ο ισχυρισμός ότι «ο Νότιος Απελευθερωτικός Στρατός είναι πλήρως ικανός να νικήσει τον στρατό των ΗΠΑ κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες», ωστόσο ο Ουίλιαμ Τέρλι τονίζει ότι «η ΛΑΕΔ και οι τοπικοί αντάρτες είχαν αναμετρηθεί με στρατό των ΗΠΑ σε χρόνο και χώρο που επέλεξαν οι Αμερικανοί διοικητές, και όμως είχαν ζήσει για να πολεμήσουν μια ακόμη μέρα». Όταν οι πεζοναύτες έφυγαν από τη χερσόνησο για να επιστρέψουν στη βάση τους στο Τσου Λάι, το ΕΑΜ ξαναγύρισε αμέσως.

Η ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ έλαβε χώρα μέσα και γύρω από πυκνοκατοικημένα χωριά. Μια αναφορά μετά τη μάχη σημείωνε ότι πολλοί χωρικοί είχαν «τραυματιστεί σοβαρά ή είχαν σκοτωθεί από τις ναπάλμ ή τα πυρά των πλοίων, ενώ η στρατιωτική αναγκαιότητα για να γίνουν αυτά ήταν αμφίβολη». Η δεύτερη εμπλοκή, η μάχη της κοιλάδας Τα Ντρανγκ στα Κεντρικά Υψίπεδα, όπου αναμετρήθηκαν η 1η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία εναντίον τακτικών στρατευμάτων του ΛΣΒ, δεν δημιούργησε τέτοιες αμφιβολίες.⁹⁶ Ο Ουεστμόρλαντ ήταν πεπεισμένος ότι οι κομμουνιστές σκόπευαν να νικήσουν τη Σαϊγκόν κόβοντας τη χώρα στα δύο στα Κεντρικά Υψίπεδα. Στην πραγματικότητα, αυτοί έλεγχαν το έδαφος στα υψίπεδα και σκόπευαν τώρα να εξασφαλίσουν ένα δρόμο που θα ένωνε τις γραμμές ανεφοδιασμού που περνούσαν από την Καμπότζη με τα κατώτερα υψίπεδα. Στο τέλος Οκτωβρίου, τρία συντάγματα του τακτικού στρατού του Βόρειου Βιετνάμ επιτέθηκαν σε φυλάκια του ΣΔΒ κατά μήκος της Διαδρομής 19. Στην κίνηση τους απάντησε η 1η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία, που πήρε διαταγή να «βρει, να καθλώσει και να νικήσει τις εχθρικές δυνάμεις...» Στη μάχη που κράτησε πάνω από ένα μήνα, κατά τη διάρκεια της οποίας η Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία έκανε «αναγνώριση μέσω πυρών», προσελκύοντας τα εχθρικά πυρά και εφομώντας μετά για να πλήξει τον στόχο, ο ΛΣΒ είχε πάνω από χίλιους πεντακόσιους νεκρούς, οι Αμερικανοί πάνω από διακόσιους. Η αμερικανική ισχύς πυρός αναλώθηκε πολύ πιο πλουσιοπάροχα από όσο στο Τσου Λάι: Β-52 που έριχναν βόμβες των 230 κιλών, 33.108 βλήματα όλμων των 105 χιλιοστών, 7.356 ρουκέτες από αεροπλάνα, 50.000 έξοδοι ελικοπτέρων (με μόνο τέσσερις

⁹⁵ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 221

⁹⁶ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 41

καταρρίψεις).⁹⁷ Με τη βοήθεια σφοδρών αεροπορικών επιδρομών, στοιχεία της 1^{ης} Αεροκίνητης Μεραρχίας Ιππικού έριξαν τον αντίπαλο σε μια μάχη που διήρκεσε περίπου έναν μήνα και περιελάμβανε αρκετές αναμετρήσεις. Η δράση στην κοιλάδα Ια Ντρανγκ ήταν η πιο αιματηρή όσον αφορά τις αμερικανικές απώλειες μέχρι εκείνη την περίοδο, αλλά η επιτυχημένη άμυνα της περιοχής βελτίωσε την ασφάλεια μέσα και γύρω από τα Κεντρικά Υψίπεδα και ανύψωσε το ηθικό των στρατιωτών που συμμετείχαν σε αυτή.⁹⁸

Η ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ και το Ία Ντρανγκ αντιπροσώπευαν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις στη χρήση των αμερικανικών στρατευμάτων. Η προσέγγιση που υλοποιήθηκε με την ΑΣΤΡΟΦΕΓΓΙΑ και υποστηριζόταν από τον Μάξουελ Τέιλορ ήταν μια στρατηγική «θυλάκων», κατά την οποία οι μεγαλύτερες πόλεις και κωμοπόλεις και καλά τοποθετημένες αμερικανικές στρατιωτικές βάσεις (κυρίως κατά μήκος της ακτής) θα εξασφαλιζόνταν με επιθετικές περιπολίες. Όποτε ο αμερικανικός πόλεμος έδειχνε να φτάνει σε αδιέξοδο, η μέθοδος των θυλάκων θα αναβίωνε από εκείνους που εναντιώνονταν στην πλήρη αποχώρηση των Αμερικανών στρατιωτών και είχαν απελπιστεί από τις επιχειρήσεις «έρευνας και καταστροφής». Ο Ουεστμόρλαντ και ο στρατηγός Ερλ Ουίλερ, επικεφαλής του Μικτού Επιτελείου, από την άλλη μεριά, δεν ανέχονταν οτιδήποτε φαινόταν ότι καθήλωνε τα αμερικανικά στρατεύματα σε μια θέση στατικής άμυνας, ακόμη και όταν επιτρέπονταν οι επιθετικές περιπολίες σε μια ακτίνα 80 χιλιομέτρων γύρω από οποιονδήποτε συγκεκριμένο «θύλακο».

Η φράση «έρευνα και καταστροφή»⁹⁹ ήταν μια δημιουργία των ανθρώπων του επιτελείου του ίδιου του Ουεστμόρλαντ. Αυτός ο συγκεκριμένος εκφραστικός όρος υποδήλωνε επιχειρήσεις «σχεδιασμένες να βρουν, να καθηλώσουν, να πολεμήσουν και να καταστρέψουν... εχθρικές δυνάμεις και τις βάσεις τους και τις κρυψώνες των εφοδίων τους...» Ήταν μια τακτική που θα συνοδευόταν από άλλες δύο: «εκκαθαριστικές» επιχειρήσεις, στις οποίες μεγάλες εχθρικές μονάδες διώχονταν από κατοικημένες περιοχές για να προετοιμαστεί η ειρήνευση της περιοχής· και «επιχειρήσεις ασφάλειας», για να προστατεύονται τα ειρηνευτικά στρατεύματα.¹⁰⁰

⁹⁷ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 222

⁹⁸ Sharpe Michael& Simon Dunstan , Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 41

⁹⁹ <https://catalog.archives.gov/id/100310290> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹⁰⁰ Sharpe Michael& Simon Dunstan , Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 29-30

Αυτό που δεν μπορούσαν να αναγνωρίσουν είναι ότι το Βιετνάμ ήταν μία χώρα, ότι ο πόλεμος στον Νότο γινόταν ανάμεσα σε αντιμαχόμενες βιετναμικές δυνάμεις, η ασθενέστερη από τις οποίες είχε δημιουργηθεί από τις ίδιες τις Ηνωμένες Πολιτείες, και ότι για να εξασφαλιστεί ο θρίαμβος της δημιουργίας της πολεμούσαν τώρα πάνω από 400.000 Αμερικανοί μάχιμοι στρατιώτες στο Βιετνάμ.

Ο Χο Τσι Μινχ επέμενε ότι το Ανόι δεν θα διαπραγματευόταν ενώ δεχόταν βομβαρδισμούς- οι Ηνωμένες Πολιτείες απαντούσαν ότι οι βομβαρδισμοί θα έπαυαν όταν το Ανόι σταματούσε να μεταφέρει τον πόλεμο στον Νότο. Η αμερικανική θέση δεν ήταν απόλυτη: η αμοιβαία αποκλιμάκωση ήταν μια δυνατότητα. Αν όμως το Ανόι αποδεχόταν τυπικά μια τέτοια αμοιβαιότητα, αυτό θα ισοδυναμούσε με αποδοχή της συλλογιστικής της αμερικανικής επέμβασης. Και αν η Ουάσινγκτον συμφωνούσε ότι δεν υπάρχουν περιθώρια για αμοιβαιότητα, θα στιγματίζε τον εαυτό της σαν το επιτιθέμενο μέρος.

Η κυβέρνηση Τζόνσον ανακοίνωσε αρκετές «ειρηνευτικές πρωτοβουλίες» στα τέλη του 1965 και τις αρχές του 1966. Σε κάθε περίπτωση φαίνονταν να ναυαγούν στο θέμα της επιλογής του χρόνου: η κυβέρνηση Τζόνσον αρνιόταν αδιάλλακτα να σταματήσει τους βομβαρδισμούς έως ότου το Ανόι αποδείξει ότι αποκλιμακώνει τη στρατιωτική του προσπάθεια στον Νότο. Το Ανόι αρνιόταν να συζητήσει ενώ βομβαρδιζόταν ή κάτω από τελεσίγραφο. Αλλά το ζήτημα του χρόνου, βεβαίως, ήταν βασικό για τους πολεμικούς σκοπούς της κάθε πλευράς.¹⁰¹ Αυτό που ήταν έτοιμη να προσφέρει η Ουάσινγκτον τον Δεκέμβριο του 1965 ήταν και τελεσίγραφο και τέχνασμα δημόσιων σχέσεων. Αυτό είναι σαφές από ένα μνημόνιο του τέλους του Νοεμβρίου 1965 που συντάχθηκε για τον πρόεδρο από τον υπουργό Άμυνας Μακναμάρα, που ζητούσε άλλη μια διακοπή των βομβαρδισμών.

Μετά από πολλές αντιπαραθέσεις, ο Τζόνσον ενέκρινε μια διακοπή των βομβαρδισμών που άρχισε στις 24 Δεκεμβρίου 1965. Παρ' όλα αυτά όμως, αγνοήθηκαν επιμελώς από την Ουάσινγκτον ενδείξεις ότι αποκλιμακώνονταν οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στον Νότο ως εμφανής ανταπόκριση στην παύση, ενώ ο χερσαίος πόλεμος των ΗΠΑ στον Νότο εντάθηκε σημαντικά. Αντίθετα, η Ουάσινγκτον επικεντρώθηκε στην τυπική απάντηση του Χο Τσι Μινχ, που επέμενε στον άνευ όρων τερματισμό των βομβαρδισμών.

¹⁰¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 244

Προσπάθειες από τον Καναδό διπλωμάτη Τσέστερ Ρόνινγκ την άνοιξη του 1966 δεν απέφεραν τίποτε άλλο εκτός από οξυτήτα. Μια πιο εκτεταμένη μεσολαβητική προσπάθεια μέσω του Πολωνού εκπροσώπου στη Διεθνή Επιτροπή Ελέγχου το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 1966 κατέρρευσε όταν μια σειρά έντονων βομβαρδιστικών επιδρομών προκάλεσε εκτεταμένες ζημιές στο Ανόι τη στιγμή μάλιστα που σχεδιάζονταν προκαταρκτικές συναντήσεις.¹⁰²

Τον Σεπτέμβριο του 1966 και ξανά την παραμονή της Πρωτοχρονιάς του ίδιου έτους, ο πρεσβευτής στον ΟΗΕ Γκόλντμπεργκ εγγυήθηκε ότι η Ουάσινγκτον ήταν έτοιμοι να διατάξουν ένα κατ' αρχήν τερματισμό όλων των βομβαρδισμών στο Βόρειο Βιετνάμ τη στιγμή που θα υπάρξει μια διαβεβαίωση, ιδιωτική ή με άλλο τρόπο, ότι θα υπάρξει μια αμοιβαία ανταπόκριση προς την ειρήνη στο Βόρειο Βιετνάμ. Σε μια συνέντευξη Τύπου στις 2 Φεβρουαρίου 1967, ο πρόεδρος επανέλαβε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες παρέμεναν έτοιμες να ξεκινήσουν «συζητήσεις άνευ όρων» για κάθε πτυχή του πολέμου αλλά δεν είχε υπόψη του καμιά προσπάθεια που να έχει κάνει η άλλη πλευρά για να σταματήσουν οι μάχες και ο πόλεμος».

Το Ανόι φαίνεται ότι βασίστηκε στα λόγια του Τζόνσον. Στις αρχές Φεβρουαρίου του 1967, με τον Σοβιετικό πρόεδρο Κοσίγκιν και τον Βρετανό πρωθυπουργό Χάρολντ Ουίλσον να ενεργούν ως μεσολαβητές, άρχισε μια σειρά λεπτών διαπραγματεύσεων στις οποίες έγινε προσπάθεια να διευθετηθεί το ζήτημα της αμοιβαιότητας. Το σενάριο, που συζητήθηκε για πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 1966, ονομάστηκε «Φάση Α/ Φάση Β», και περιλάμβανε τον τερματισμό των βομβαρδισμών των ΗΠΑ στον Βορρά. Σε ανταπόδοση, αλλά μετά από μια παύση για τη διάρκεια της οποίας θα έπρεπε να γίνει συμφωνία, το Ανόι θα απαντούσε με μείωση της διείσδυσης στρατευμάτων στον Νότο και οι Ηνωμένες Πολιτείες θα μπορούσαν να μειώσουν τις δικές τους ενισχύσεις. Αλλά τον Ιανουάριο του 1967 οι μαζικές επιχειρήσεις έρευνας και καταστροφής του Ουεστμόρλαντ, με την ευνοϊκή «καταμέτρηση σωμάτων» του εχθρού, έκαναν την Ουάσινγκτον πιο σίγουρη για τη νίκη από όσο ήταν λίγους μήνες πριν με συνέπεια να σκληρύνει τους όρους της. «Η προοπτική να νικήσουμε τον πόλεμο περιέπλεξε την προσπάθεια να τον τελειώσουμε με διαπραγματεύσεις το 1967», έλεγε ένας αξιωματούχος στον ιστορικό Άλαν Γκούντμαν.¹⁰³

Αντί να διαπραγματευθεί την έναρξη των συνομιλιών και να κερδίσει μια θέση στην ιστορία της μεσολάβησης, ο Χάρολντ Ουίλσον βρέθηκε σε πλήρες αδιέξοδο καθώς οι

¹⁰² Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 245

¹⁰³ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 246

όροι που είχε εμπιστευτικά συμφωνήσει με τον Κοσίγκιν αποδείχτηκε ότι δεν ήταν καθόλου οι όροι που ήταν έτοιμη να προσφέρει η Ουάσινγκτον. Αντιθέτως, όπως έλεγε ο Τζόνσον σε ένα γράμμα που απευθυνόταν κατευθείαν στον Χο Τσι Μινχ και στάλθηκε στις 10 Φεβρουαρίου ενώ ακόμη ο Κοσίγκιν και ο Ουίλσον συνέχιζαν να συζητούν τους πιθανούς όρους για την έναρξη των διαπραγματεύσεων, συνομιλίες θα άρχιζαν μόνο αφού ο Τζόνσον ήταν σίγουρος ότι «η διείσδυση στο Βόρειο Βιετνάμ από ξηρά και θάλασσα έχει σταματήσει». Ο Τσέστερ Κούπερ, που είχε εργαστεί με τους Βρετανούς για να καθυστερήσει η επανέναρξη των βομβαρδισμών, συμπέρανε ότι η Ουάσινγκτον ποτέ δεν είχε ενδιαφερθεί σοβαρά για την πρωτοβουλία του Ουίλσον, και στα μέσα Φεβρουαρίου οι ειρηνευτικές προσπάθειες «τελείωσαν μέσα σε άλλο ένα σύννεφο καπνού πάνω από το Ανόι».

Οι όροι του Χο Τσι Μινχ ήταν ξεκάθαροι. Απαιτούσε ένα τέλος στους βομβαρδισμούς και την πλήρη αμερικανική αποχώρηση.¹⁰⁴ Αποχώρηση σήμαινε τη σχεδόν βέβαιη ήττα της Δημοκρατίας του Βιετνάμ και την πτώση της στον κομμουνισμό.¹⁰⁵ Η αμερικανική απάντηση ήταν να ενταθεί η σφοδρότητα του αεροπορικού πολέμου. Από την έναρξη του αεροπορικού πολέμου το 1964, το Μικτό Επιτελείο των Αρχηγών πίεζε για να αρθούν οι περιορισμοί στους βομβαρδισμούς.¹⁰⁶

ΑΤΑΜΠΟΡΟ, ΣΙΝΤΑΡ ΦΟΛΣ και ΤΖΑΝΚΣΙΟΝ ΣΙΤΙ

Ο Ουεστμόρλαντ ήταν ευχαριστημένος με τα αποτελέσματα αρκετών σαρωτικών επιχειρήσεων: Η επιχείρηση ΑΤΑΜΠΟΡΟ, τον Απρίλιο του 1966, είχε σφυροκοπήσει την Πολεμική Ζώνη C (γνωστή στους Βιετναμέζους σαν επαρχία Τάι Νινχ) πετυχαίνοντας μια αναλογία νεκρών 1:15 και κυριεύοντας μεγάλες ποσότητες οπλισμού και υλικού- ο Ιανουάριος του 1967 ήταν ο μήνας της ΣΙΝΤΑΡ ΦΟΛΣ, και της ισοπεδωτικής επιχείρησης στο Σιδερένιο Τρίγωνο· τον Φεβρουάριο του 1967, η επιχείρηση ΤΖΑΝΚΣΙΟΝ ΣΙΤΙ επέστρεψε στην Πολεμική Ζώνη C με είκοσι δύο αμερικανικά και τέσσερα νοτιοβιετναμικά τάγματα σε μια προσπάθεια να περικυκλώσουν και να κυριεύσουν το Διευθυντήριο της Κεντρικής Επιτροπής για τον

¹⁰⁴ http://a3mreunion.org/archive/1966-1967/66-67/files_1966-1967/66-67_NamNews_Mar1_p1-4.pdf

Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹⁰⁵ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 41-42

¹⁰⁶ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 248

Νότο, το «Πεντάγωνο των Βιετκόνγκ». ¹⁰⁷ Το Διευθυντήριο ποτέ δεν εντοπίστηκε, αλλά για μια ακόμη φορά η αναλογία νεκρών ήταν εξαιρετική, με τρεις χιλιάδες αντιπάλους νεκρούς και πολλά όπλα, εφόδια και έγγραφα σαν λάφυρα.

Όμως παρά την τεράστια ισχύ πυρός που χρησιμοποιήθηκε, στο τέλος οι ΑΤΑΜΠΟΡΟ, ΣΙΝΤΑΡ ΦΟΛΣ και ΤΖΑΝΚΣΙΟΝ ΣΙΤΙ απέτυχαν να εκδιώξουν τους κομμουνιστές από την Πολεμική Ζώνη C και το Σιδερένιο Τρίγωνο. Εκτός από αυτές τις μεγάλες εκκαθαρίσεις, ο Ουεστμόρλαντ διέταξε μια ανάλογη αύξηση στον αριθμό των μικρών μονάδων που περιπολούσαν στην ύπαιθρο γύρω από τη Σαϊγκόν. Η στρατηγική πρωτοβουλία, όμως, παρέμενε στα χέρια του ΕΑΜ, και μια συνοπτική αναφορά του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας παρατηρούσε ότι κατά τη διάρκεια του 1966 και του 1967, το 75% όλων των μαχών ήταν «της επιλογής του εχθρού ως προς τον χρόνο, τον τόπο, το είδος και τη διάρκεια».

Η καταμέτρηση σωμάτων δεν ήταν ένα τελειώς ικανοποιητικό μέτρο επιτυχίας. Η λογική του έδειχνε να μην έχει καμιά απόληξη εκτός από την προοδευτική εξάλειψη του πληθυσμού του Νότου- επειδή, τα σώματα δεν ήταν πάντα εύκολο να αποδοθούν σε στρατιώτες. ¹⁰⁸

Συνήθως αποκαλούσαν τον εχθρό «ΣΒΒ/ΒΚ» (Στρατό Βόρειου Βιετνάμ/Βιετκόνγκ), κάτι που απέκρυπτε την προέλευση του. Δεν γνώριζαν αν διείσδυε μεγάλος αριθμός Βορειοβιετναμέζων μέσω του συνεχώς βομβαρδιζόμενου Μονοπατιού του Χο Τσι Μινχ ή το ΕΑΜ ήταν ακόμη ικανό να στρατολογή νέες δυνάμεις, παρ' όλες τις έρευνες και την καταστροφή. Οι βομβαρδισμοί απέτυχαν να σταματήσουν τη ροή ανδρών και εφοδίων που αυξήθηκαν το 1966-67.

Για να συνεχίζουν τα εφόδια να μετακινούνται προς νότο, περίπου 300.000 άνθρωποι εργάζονταν σε πλήρη απασχόληση (άλλοι 200.000 χωρικοί τους βοηθούσαν περιστασιακά) για να επισκευάζουν το Μονοπάτι Χο Τσι Μινχ ¹⁰⁹ και να το επεκτείνουν, έτσι ώστε αυτό που ξεκίνησε σαν ένα δίκτυο μικρών μονοπατιών ήταν στο τέλος του πολέμου ένα τεράστιο σύστημα αυτοκινητοδρόμων παντός καιρού, με στροφές και παρακάμψεις ώστε να υπάρχουν εναλλακτικές διαδρομές για τα τμήματα που είχαν βομβαρδιστεί, με μήκος 15.500 χιλιόμετρα. Κινέζοι μηχανικοί και ρωσικά χωματουργικά μηχανήματα βοηθούσαν, αλλά ήταν κυρίως οι άνθρωποι με ποδήλατα ή πάνω στους ώμους τους που μετακινούσαν τα χώματα, γέμιζαν τους κρατήρες με τα

¹⁰⁷ Sharpe Michael & Simon Dunstan, *ό.π.*, σελ. 53-55

¹⁰⁸ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 253

¹⁰⁹ Sharpe Michael & Simon Dunstan, *ό.π.*, σελ. 52

φτυάρια, κατασκεύαζαν και μετακινούσαν πλωτές γέφυρες με τα χέρια, και έκρυβαν όχι μόνο τα οχήματα, αλλά και τον ίδιο τον δρόμο. Πάνω από δέκα χιλιάδες άνθρωποι είναι γνωστό ότι πέθαναν για να συντηρηθεί το Μονοπάτι· τα σώματα χιλιάδων άλλων δεν βρέθηκαν ποτέ. Στην ύπαιθρο, όπου ζούσαν τα τρία τέταρτα του πληθυσμού, κατασκευάστηκαν οπλοστάσια των χωριών, βαθιά αντιαεροπορικά καταφύγια.¹¹⁰

Τον Αύγουστο του 1967 οι βουλευτές που υποστήριζαν έναν αυξημένο αεροπορικό πόλεμο κατά του Βορρά συγκάλεσαν ακροάσεις με σκοπό να μάθουν γιατί μια συγκεκριμένη ομάδα στόχων δεν είχε βομβαρδιστεί. Ο Ρόμπερτ Μακναμάρα, υπουργός Άμυνας και αρχιτέκτονας του ΒΡΟΝΤΕΡΟΥ ΚΕΡΑΥΝΟΥ, βεβαίωνε την αποτυχία του. Όποιοι στόχοι και αν επιλέγονταν, ο αεροπορικός πόλεμος κατά του Βορρά ποτέ δεν θα έκανε τίποτα περισσότερο από το να «συνεχίσει να κοστολογεί ακριβά τη συνεχιζόμενη επιθετικότητα του Βόρειου Βιετνάμ». Οι βομβαρδισμοί δεν θα έφερναν το Ανόι στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Δεν θα σταματούσαν τη διείσδυση στρατευμάτων προς τον Νότο. Το κλείσιμο του λιμανιού της Χαϊφόνγκ θα μείωνε αλλά δεν θα σταματούσε εντελώς τη ροή της βοήθειας από την Κίνα και τη Σοβιετική Ένωση.¹¹¹

Η σημασία της κατάθεσης του Μακναμάρα στην επιτροπή ήταν ότι η στρατηγική των βομβαρδισμών του Βορρά με σκοπό να επιτευχθεί ένας πολιτικός διακανονισμός στον Νότο ήταν χρεοκοπημένη. Ταυτόχρονα, οι αντιπολεμικές διαμαρτυρίες βάθαιναν και επεκτείνονταν, ενώ φαινόταν πως ο πρόεδρος ενεργούσε σαν να έχει τη θλιβερή υποχρέωση να συνεχίσει τον πόλεμο εκτός και αν κάποιος του βρει μια έντιμη έξοδο από αυτόν. Ωστόσο δεν υπήρχε έντιμη έξοδος από μια επαίσχυντη πορεία δράσης.¹¹²

Το σημείο καμπής 1967-1968

Οι Βιετκόνγκ έλεγχαν την ύπαιθρο σε μεγάλο βαθμό. Τα περισσότερα από τα 54 τάγματα που παρείχαν ασφάλεια στην ειρήνευση υπεράσπιζαν επαρχιακές πόλεις και κωμοπόλεις. Η Διοίκηση Στρατιωτικής Βοήθειας Βιετνάμ υπολόγιζε ότι θα χρειάζονταν αμερικανικές δυνάμεις σε αρκετά μέρη για να υποστηρίξουν και να ενθαρρύνουν τον βιετναμικό στρατό να αφήσει τις πόλεις και τις κωμοπόλεις και να ξαναβγεί στην ύπαιθρο και ιδιαίτερα στο Δέλτα.

¹¹⁰ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 254

¹¹¹ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 281

¹¹² Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 282

Το κόστος παραμονής στον πόλεμο γινόταν απαγορευτικό. Στα μέσα του 1967, το Βιετνάμ κόστιζε είκοσι δισεκατομμύρια δολάρια τον χρόνο, και η αύξηση των φόρων είχε άμεσο αντίκτυπο καθώς για πρώτη φορά, αυτοί που έλεγαν ότι ο πόλεμος ήταν ένα «λάθος» ήταν περισσότεροι από εκείνους που πίστευαν ότι δεν ήταν (46% προς 44%).¹¹³

Το καλοκαίρι και τις αρχές του φθινοπώρου του 1967 έγιναν νέες επαφές με το Ανόι και νέες αμερικανικές προτάσεις για έναρξη διαπραγματεύσεων. Στις 29 Σεπτεμβρίου 1967 δημοσιοποιήθηκε μια πρόταση που διακήρυσσε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν πρόθυμες να σταματήσουν κάθε βομβαρδισμό στο Βόρειο Βιετνάμ όταν αυτό θα οδηγήσει αμέσως σε παραγωγικές συζητήσεις.¹¹⁴ Η προσφορά ήταν υπό όρους και αμοιβαία καθώς ενώ εξελίσσονται οι διαπραγματεύσεις, το Βόρειο Βιετνάμ δεν θα εκμεταλλευόταν την παύση των βομβαρδισμών. Η ατυχής σύμπτωση των μεγάλων βομβαρδιστικών επιθέσεων κατά του Ανόι στις 21-23 Αυγούστου, λίγο πριν από τη μετάδοση του μηνύματος, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εξαίρεση του Ανόι [μια διακηρυγμένη προσωρινή διακοπή μέσα σε μια περιοχή 16 χιλιομέτρων περιμετρικά του Ανόι] επρόκειτο να είναι περιορισμένης διάρκειας πρέπει να δημιούργησε στη Λαοκρατική Δημοκρατία του Βιετνάμ την ισχυρή εντύπωση ότι πιεζόταν από την τακτική πίεσεων του Τζόνσον και ότι του είχε δοθεί τελεσίγραφο. Βγάζοντας προφανώς αυτό το συμπέρασμα, το Ανόι απέρριψε το διάβημα.

Ο Κόμερ επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη ενός προγράμματος που σκόπευε να ανταγωνιστεί τον έλεγχο του ΕΑΜ στους οικισμούς και τα χωριά του Νότιου Βιετνάμ χρησιμοποιώντας τις τεχνικές και την τακτική του ίδιου του ΕΑΜ. Το πρόγραμμα των στελεχών της Επαναστατικής Ανάπτυξης θα ανταγωνιζόταν τις οργανωτικές προσπάθειες του ΕΑΜ. Το πρόγραμμα θύμιζε την έκκληση του Τζον Βαν για μια υπό αμερικανική επίβλεψη «επανάσταση» στο Νότιο Βιετνάμ.¹¹⁵ Οι ομάδες επαναστατικής ανάπτυξης θα αναλάμβαναν την πολιτική δράση και τα κλιμάκια ασφαλείας θα είχαν παρουσία σε κάθε οικισμό της χώρας, παραμένοντας επί τόπου για έξι μήνες ενώ θα εργάζονταν σε διάφορα προγράμματα πρόνοιας- δεύτερον, οι επαρχιακές παραστρατιωτικές ομάδες θα αυξάνονταν σημαντικά (στις 500.000 το 1970), θα εκπαιδεύονταν και θα εξοπλίζονταν καλύτερα. Τελικά, οι υπηρεσίες πληροφοριών που εργάζονταν στο Νότιο Βιετνάμ θα αντάλλασσαν τις πληροφορίες τους ώστε να

¹¹³ Young B. Marilyn, *Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990*, Αθήνα 2008, σελ. 283

¹¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=9Tf2xGb5Nsg> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹¹⁵ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 285

εντοπιστεί καλύτερα και να εξαλειφθεί η «υποδομή των Βιετκόνγκ», αυτό το οργανικό δίκτυο λαού, στρατιωτών και πολιτικών στελεχών. Αυτό το πρόγραμμα προερχόταν από την ΑΤ (αντιτρομοκρατική) οργάνωση που είχε φτιάξει η ΠΑ το 1965 υπό τον Ουίλιαμ Κόλμπι. Και αυτή επεκτάθηκε το 1967 (σαν Επαρχιακές Αναγνωριστικές Μονάδες) και το 1968 εμφανίστηκε σαν «Φουνγκ Χοάνγκ», το πρόγραμμα Φοίνιξ, για άλλη μια φορά υπό τη διεύθυνση του Κόλμπι, αυτή τη φορά με την ιδιότητα του ως αναπληρωτή του Κόμερ. Οι ομάδες που εργάζονταν στο Φοίνιξ ήταν Βιετναμέζοι με Αμερικανούς συμβούλους.

Ο Κόμερ έβαλε ένα πλάνο να «εξουδετερώνονται» 3.000 άτομα της υποδομής των Βιετκόνγκ κάθε μήνα και τα στοιχεία ήταν ικανοποιητικά. Από το 1968 έως τα μέσα του 1971, 20.000 άτομα είχαν συλληφθεί, 20.000 είχαν δολοφονηθεί, 17.000 είχαν πεισθεί να αποσκιρτήσουν.¹¹⁶

Η αυτοπεποίθηση του Ουεστμόρλαντ προερχόταν από έναν πρόσφατο στατιστικό υπολογισμό ότι τα στρατεύματα των ΗΠΑ και του ΣΔΒ σκότωναν τους εχθρούς με ταχύτερο ρυθμό από όσο μπορούσαν αυτοί να αναπληρώνουν τις απώλειες. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ουεστμόρλαντ, υπήρχαν συνολικά 285.000 στρατιώτες του ΕΑΜ και του Βόρειου Βιετνάμ που πολεμούσαν στον Νότο. Αλλά η CIA καταμετρούσε σχεδόν διπλάσιους στη «διάταξη μάχης» του εχθρού - μεταξύ 500.000 και 600.000. Αυτό σήμαινε όχι μόνο ότι δεν είχε γίνει καμιά σημαντική «πρόοδος» αλλά ότι μπροστά στην αμερικανική πολεμική μηχανή που λειτουργούσε ολοταχώς, το ΕΑΜ μπορούσε να στρατολογή νέα μέλη, καθώς ούτε η CIA ούτε οι στρατιωτικοί ισχυρίζονταν ότι οι επί πλέον 300.000 είχαν διεισδύσει από τον Βορρά. Αυτοί ήταν ντόπιοι και νότιοι· οι προσπάθειες των Ηνωμένων Πολιτειών να δημιουργήσουν στη Σαϊγκόν μια κυβέρνηση ικανή να εξασφαλίσει τη νομιμοφροσύνη του αγροτικού πληθυσμού είχαν αποτύχει. Ο αριθμός των «στρατιωτών του ελεύθερου κόσμου» -Αμερικανών, Νότιο βιετναμέζων, Κορεατών, Ταϊλανδών, Φιλιππινέζων και Αυστραλών-έφτανε συνολικά τους 1.300.000.¹¹⁷

Η επίθεση του ΤΕΤ

Καθώς άρχιζαν οι καταπαύσεις του πυρός προς τιμήν των Χριστουγέννων και του Τετ, του βιετναμικού σεληνιακού νέου έτους, ο πρεσβευτής Μπάνκερ έδωσε μια

¹¹⁶ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 284-286

¹¹⁷ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 288

πρωτοχρονιάτικη δεξίωση. Διακόσια χρόνια μετά τον Νγκουγιέν Χουέ, με μια αιφνιδιαστική κίνηση που συνειδητά θύμιζε το ηρωικό παρελθόν, το ΕΑΜ και τα βορειοβιετναμικά στρατεύματα εξαπέλυσαν μια σειρά συντονισμένων επιθέσεων σε ολόκληρη τη χώρα. Η επίθεση του Τετ είχε αρχίσει, στη διάρκεια της οποίας οι Νοτιοβιετναμέζοι έφτασαν σχεδόν μέχρι την κατάληψη της Σαϊγκόν, της πρωτεύουσας του Νότιου Βιετνάμ το 1968.¹¹⁸

Οι πιο σημαντικοί αντικειμενικοί σκοποί του Τετ, σύμφωνα με τον ιστορικό Νγκο Βινχ Λονγκ, ήταν να αναγκαστούν οι Ηνωμένες Πολιτείες να αποκλιμακώσουν τον πόλεμο κατά του Βορρά και να πάνε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Ο πόλεμος είχε φτάσει σε αδιέξοδο· υπήρχε ελπίδα ότι μέσα από μια εκπληκτική σειρά επιθέσεων που θα έδειχναν τη δύναμη της θέσης του ΕΑΜ στον Νότο, ο πόλεμος θα περνούσε αναγκαστικά σε μια νέα φάση που θα οδηγούσε σε αποχώρηση των ΗΠΑ. Τα νότια στρατεύματα θα σήκωναν το κύριο βάρος της μάχης, με τον τακτικό βορειοβιετναμικό στρατό να κάνει κινήσεις αντιπερισπασμού, όπως θα έκανε στο Κε Σαν, ή να χρησιμεύει σαν εφεδρική δύναμη, όπως στη μάχη της Χουέ.¹¹⁹ Υπήρχαν ελπίδες, αλλά όχι προσδοκίες, για μια «αποφασιστική» νίκη: κατάρρευση της κυβέρνησης της Σαϊγκόν, που θα την ακολουθούσε η λαϊκή απαίτηση για κυβέρνηση συνασπισμού που θα περιλάμβανε το ΕΑΜ, και η επακόλουθη αποχώρηση των Ηνωμένων Πολιτειών, η οποία δεν συνέβη, αλλά εκπληρώθηκε η πιο μετριοπαθής ελπίδα, ότι μια επιτυχής επίθεση θα σταματούσε και ίσως ακόμη αντέστρεψε τη σταθερή κλιμάκωση της αμερικανικής πολεμικής μηχανής.¹²⁰

Για πρώτη φορά ο πόλεμος μπήκε μέσα στις πόλεις. Πέντε από τις έξι μεγαλύτερες πόλεις της χώρας, τριάντα έξι από τις σαράντα τέσσερις πρωτεύουσες επαρχιών, περίπου το ένα τέταρτο από τις διακόσιες σαράντα δύο κωμοπόλεις, η Χολόν, η εκτεταμένη κινεζική περιοχή της Σαϊγκόν, η βαριά οχυρωμένη αμερικανική πρεσβεία, η αυτοκρατορική πόλη Χουέ, όλα τυλίχτηκαν στη μάχη. Οι μάχες εξέπληξαν με τη σφοδρότητα τους. Στη Σαϊγκόν μια δύναμη χιλίων στρατιωτών του ΕΑΜ πολέμησε εναντίον έντεκα χιλιάδων Αμερικανών και Νοτιοβιετναμέζων στρατιωτών έως ότου η μάχη έφτασε σε αδιέξοδο-χρειάστηκαν τρεις εβδομάδες για να νικηθούν. Η Χουέ καταλήφθηκε γρήγορα, και μια κυβέρνηση συνασπισμού σχηματισμένη από αυτούς που συμμετείχαν στο Βουδιστικό Κίνημα Πάλης του 1966 διοικούσε την πόλη. Όσο για

¹¹⁸ Burns Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεώτεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006, σελ.985

¹¹⁹ Sharpe Michael & Simon Dunstan, *ό.π.*, σελ. 63

¹²⁰ <https://www.history.com/topics/vietnam-war/tet-offensive> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

τους στρατιώτες περπατούσαν στους δρόμους και τους κήπους χωρίς να δείχνουν κανένα φόβο, έδιναν μια εντύπωση πειθαρχίας και καλής εκπαίδευσης. Πολλοί πολίτες τους έφερναν μεγάλες ποσότητες τροφίμων. Δεν φαινόταν ότι αυτοί οι κάτοικοι εξαναγκάστηκαν με κάποιο τρόπο. Για ένα μήνα περίπου η σημαία του ΕΑΜ κυμάτιζε στην ακρόπολη, έως ότου οι πεζοναύτες, βομβαρδίζοντας και πολυβολώντας από αέρος, πολεμώντας από σπίτι σε σπίτι και από δρόμο σε δρόμο, ανακατέλαβαν την πόλη.¹²¹

Από τα 17.134 σπίτια της Χουέ, τα 9.776 καταστράφηκαν τελείως· 3.169 έπαθαν σοβαρές ζημιές. (Οι αριθμοί ήταν σχεδόν το ίδιο υψηλοί στην υπόλοιπη επαρχία Θούα Θιέν). Στα χαλάσματα της Χουέ και των περιχώρων ανακαλύφθηκαν ρηχοί μαζικοί τάφοι πολιτών, πολλοί από τους οποίους είχαν δεμένα χέρια. Οι επίσημοι αμερικανικοί αριθμοί ποικίλλουν από 2.800 έως 5.700.

Ο πιο προσεκτικός υπολογισμός των θανάτων, που έγινε από τον ανεξάρτητο δημοσιογράφο Λεν Ακλαντ, προσδιορίζει τον αριθμό μεταξύ τριακοσίων και τετρακοσίων. Τα περισσότερα από τα θύματα φαίνεται ότι είχαν κάποια σύνδεση με την κυβέρνηση του Νότιου Βιετνάμ ή τους Αμερικανούς.¹²² Αναμφίβολα έγιναν εκτελέσεις στη Χουέ, και στα αρχικά στάδια της κατάληψης και κατά τις τελευταίες μέρες των μαχών εκεί.

Η αποστολή του ΕΑΜ στη Χουέ ήταν όχι μόνο να καταστρέψει την κυβερνητική εξουσία στην πόλη, αλλά να εγκαταστήσει, στη θέση της, μια «επαναστατική διακυβέρνηση».¹²³ Όλες οι αναφορές συμφωνούν ότι το ΕΑΜ μάλλον παρά οι μονάδες του Βόρειου Βιετνάμ ήταν υπεύθυνες για τις εκτελέσεις που συντελέστηκαν. Αυτό που αποκαλύπτει η ιστορία του Τετ στην πόλη της Χουέ είναι η εξαιρετική σκληρότητα και η κτηνωδία μιας διαμάχης που συνεχιζόταν για περισσότερα από είκοσι χρόνια.

Οι πόλεις και οι κωμοπόλεις που καταλήφθηκαν κατά την επίθεση του Τετ ανακαταλήφθηκαν τελικά από τη Σαϊγκόν και τους Αμερικανούς, αλλά με πύρινο τίμημα, καθώς κατέστρεψαν τις πόλεις για να τις ανακαταλάβουν. Το ίδιο συνέβη για την Μπεν Τρε, τη Χουέ, τη Χολόν, το Μάι Θο και το Βινχ Λονγκ. Θα χρειάζονταν δέκα αμερικανικά τάγματα για να αποκατασταθεί «ασφάλεια» στην περιοχή της Σαϊγκόν σύμφωνα με τα στοιχεία της κυβέρνησης της Σαϊγκόν, 6.300 πολίτες πέθαναν, 11.000 τραυματίστηκαν, 206.000 έγιναν πρόσφυγες και 19.000 σπίτια καταστράφηκαν.

¹²¹ <https://history.state.gov/milestones/1961-1968/tet>, Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹²² Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 292

¹²³ Young B. Marilyn, *ό.π.*, σελ. 294

Σε ολόκληρη τη χώρα οι επίσημοι, και πιθανόν χαμηλοί, αριθμοί για τους πολίτες ήταν 14.300 νεκροί, 24.000 τραυματίες, 627.000 που έγιναν άστεγοι.¹²⁴

Το Σιδερένιο Τρίγωνο, κατ' επανάληψη κήκε, βομβαρδίστηκε, ισοπεδώθηκε και καταστράφηκε. Τον Οκτώβριο του 1965, ο διοικητής αξιωματικός της 173ης Αερομεταφερόμενης Ταξιαρχίας διακήρυξε με αυτοπεποίθηση: «Το Σιδερένιο Τρίγωνο ερευνήθηκε ολοκληρωτικά, και όλες οι εχθρικές δυνάμεις και εγκαταστάσεις καταστράφηκαν». Το επόμενο έτος, η επιχείρηση ΣΙΝΤΑΡ ΦΟΛΣ επανήλθε για σιγουριά. «Ο εχθρός μετέτρεψε την περιοχή σε έρημο», είπε ένας αντάρτης σε ένα δημοσιογράφο μετά τον πόλεμο· «δεν έμεινε ούτε ένα δέντρο». Αυτό μπορούσε να το δει ο αμερικανικός στρατός και σε αυτό στηριζόταν η αυτοπεποίθησή του. «Αλλά», συνέχισε ο αντάρτης, «μπορούσα ακόμη να μετρώ πάνω από 200 άνδρες που θα πολεμούσαν δίπλα μου...» Αυτό δεν μπορούσε να το δει ο αμερικανικός στρατός.

Η εξαιρετικά επιτυχημένη τακτική του Βορειοβιετναμέζου στρατηγού Τζιάπ μεγιστοποιούσε τις δυνατότητες των κομμουνιστικών δυνάμεων απέναντι στον καλύτερα εξοπλισμένο αμερικανικό στρατό, ο οποίος όμως δεν μπορούσε να αναπτυχθεί επαρκώς σε μία περιοχή με παρθένα δάση". Εξάλλου, οι Βορειοβιετναμέζοι χρησιμοποιούσαν συχνά το έδαφος του Λάος για να επιτύχουν καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των δυνάμεων τους. Το Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1968, ο στρατηγός Τζιάπ εξαπέλυσε την περίφημη «επίθεση του Τετ», κατά την οποία όλες οι μείζονες βάσεις των Αμερικανών, ακόμη και στην ίδια τη Σαϊγκόν, δέχτηκαν επίθεση.¹²⁵

Το επόμενο έτος, στο Τετ του 1968, η επίθεση κατά της Σαϊγκόν περίπου 35 χιλιόμετρα μακριά ξεκίνησε από το σύμπλεγμα σηράγγων μέσα στο Σιδερένιο Τρίγωνο. Όπλα που είχαν αποθηκευτεί κατά την προετοιμασία μεταφέρθηκαν στη Σαϊγκόν με άμαξες που μετέφεραν λαχανικά στην αγορά· τέσσερις χιλιάδες αντάρτες μπήκαν στην πόλη, αφού αναμίχθηκαν εύκολα με τα πλήθη που επισκέπτονταν τους συγγενείς τους για τις διακοπές του Τετ, και κρύφτηκαν σε σπίτια συμπαθόντων. Οι Αμερικανοί δεν ήξεραν τίποτα γι' αυτό· αν κάποιος Νοτιοβιετναμέζος στρατιώτης ήξεραν, δεν μίλησαν.¹²⁶

¹²⁴ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 62-63

¹²⁵ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ. 227-8

¹²⁶ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 62-63

Υπήρξαν πολλές ενδείξεις για την επικείμενη επίθεση. Αλλά η μόνη που ο Ουεστμόρλαντ πήρε στα σοβαρά ήταν μια επίθεση του βορειοβιετναμικού στρατού στο Κε Σαν, μια βάση στα βορειοδυτικά όρη κοντά στην αποστρατικοποιημένη ζώνη και τα σύνορα με το Λάος. Οι Γάλλοι είχαν κι αυτοί μια βάση εκεί, επίσης. Αυτός ήταν ένας πόλεμος που ταίριαζε στην αμερικανική θεωρία: βορειοβιετναμικά στρατεύματα που επιτίθενται σε στόχους στον Νότο με τακτικά στρατεύματα. Αυτός ήταν ο πόλεμος που τα αμερικανικά στρατεύματα ήταν άριστα εξοπλισμένα να διεξάγουν, ένας πόλεμος εναντίον ενός τακτικού, βαριά οπλισμένου ένστολου εχθρού.¹²⁷

Μέχρι το 1968 έγινε πλέον αντιληπτό ότι ήταν αδύνατο να κερδηθεί αυτός ο πόλεμος, ο οποίος διαίρεσε την αμερικανική κοινωνία και προξενούσε τεράστια αφαίμαξη και σε οικονομικούς πόρους. Η πολιτική ανάσχεσης του κομμουνισμού, που είχε καθοδηγήσει την εξωτερική πολιτική της Ουάσιγκτον από το 1947, τώρα πλέον υπονομεύτηκε, καθώς η Αμερική έμοιαζε ανίκανη να νικήσει τον κομμουνισμό, οπουδήποτε και οποτεδήποτε κι αν γινόταν αυτός απειλητικός. Στο μεταξύ, στην Ευρώπη, το κύρος της Αμερικής ως του ηθικού ηγέτη της Δύσης τραυματίστηκε βαριά εξαιτίας του πολέμου. Το Βιετνάμ συνέβαλε στην πυροδότηση της φοιτητικής δυσαρέσκειας για την κατάσταση της δυτικής κοινωνίας.¹²⁸

Αφού απελίστηκαν από την αποτυχία τους καθώς προσδοκούσαν μια εύκολη στρατιωτική νίκη στο Νότιο Βιετνάμ, οι Αμερικανοί πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες στράφηκαν στον αεροπορικό βομβαρδισμό, με αφορμή διάφορα επεισόδια το 1964. Αναφορές, αμφίβολης αλήθειας, επισήμαιναν την επίθεση βορειοβιετναμικών πλοίων εναντίον αμερικανικών πολεμικών σκαφών στον Κόλπο του Τονκίν. Ο πρόεδρος Τζόνσον χαρακτήρισε τα γεγονότα αυτά ως πολεμικές ενέργειες και πήρε αμέσως από το Κογκρέσο εξουσιοδότηση να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε μέτρα έκρινε αναγκαία για να ανακόψει την κομμουνιστική επιθετικότητα. Σύντομα, τα πρώτα αμερικανικά βομβαρδιστικά άδειασαν τα φορτία τους πάνω από πόλεις και χωριά που κατείχαν οι Βορειοβιετναμέζοι και οι Βιετκόνγκ. Αν και συγκεντρώθηκαν στοιχεία τα οποία έθεταν υπό αμφισβήτηση την αποτελεσματικότητά τους, οι βομβαρδισμοί συνεχίστηκαν. Έχει υπολογιστεί ότι ρίχτηκαν στο μικροσκοπικό Βιετνάμ τόσοι τόνοι βομβών όσοι σε ολόκληρη τη Γερμανία από τους συμμάχους κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ωστόσο η σφαγή συνεχιζόταν. Η μόνη απάντηση εκείνων που ήταν υπεύθυνοι για τη στρατηγική της Ουάσιγκτον και της Σαϊγκόν φαινόταν να είναι «καλύψτε την

¹²⁷ Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ, 1945-1990, Αθήνα 2008, σελ. 296

¹²⁸ Young W. John, Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου, πολιτική ιστορία, Αθήνα 2006, σελ. 61-62

αποτυχία κλιμακώνοντας τον πόλεμο». Καθώς ο αγώνας έμπαινε στον πέμπτο χρόνο χωρίς να φαίνεται το τέλος του, η απογοήτευση απλώθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η κριτική εναντίον του προέδρου Τζόνσον ήταν τόσο σκληρή το 1968, ώστε αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τα σχέδια του να ζητήσει τη λαϊκή εντολή για μια δεύτερη προεδρική θητεία.¹²⁹ Οι Αμερικανοί κατάλαβαν ότι δεν μπορούσαν να επικρατήσουν στον πόλεμο. Εφόσον, ο Τζόνσον ανακοίνωσε ότι δεν θα συμμετείχε στις προεδρικές εκλογές τον ίδιο χρόνο, μετά δολοφονία του δημοκρατικού υποψηφίου, Ρόμπερτ Κέννεντι (αδελφού του αποθανόντος προέδρου), επικράτησε ο ρεπουμπλικάνος Ρίτσαρντ Νίξον, πρώην αντιπρόεδρος του Αϊζενχάουερ.¹³⁰

¹²⁹ Young W. John, Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου, πολιτική ιστορία, Αθήνα 2006, σελ. 66

¹³⁰ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.227-8

Δ' Κεφάλαιο

Έλληνες της Αυστραλίας στο Βιετνάμ

Το 1962, τριάντα Αυστραλοί στρατιώτες έφτασαν στο Βιετνάμ ως στρατιωτικοί σύμβουλοι οι οποίοι θα εκπαίδευαν το στρατό του Νοτίου Βιετνάμ, στο πλαίσιο της υποστήριξης που ζήτησε η αμερικανική από την αυστραλιανή κυβέρνηση. Ο τότε πρωθυπουργός της Αυστραλίας, Sir Robert Menzies, ανησυχούσε για την εξάπλωση του κομμουνισμού στην Ασία και στο Βιετνάμ, καθώς η Αυστραλία βρίσκεται τόσο κοντά στο Βιετνάμ. Καθώς ο αμερικανικός στρατός αυξανόταν η Αυστραλία έστειλε άλλους τριάντα στρατιωτικούς συμβούλους και λίγο αργότερα άλλους είκοσι τρεις, σύνολο δηλαδή ογδόντα τρεις Αυστραλοί σύμβουλοι που εκπαίδευαν το στρατό του Νοτίου Βιετνάμ. Ο αμερικανικός στρατός και αυτός του Νοτίου Βιετνάμ άρχισε να πολεμάει τους Βιετκόνγκ και τους κομμουνιστές του Βορείου Βιετνάμ.

Ο Sir Robert Menzies, μετά από την έκκληση των ΗΠΑ, ανακοίνωσε ότι ο στρατός της Αυστραλίας έπρεπε να αυξηθεί από 24.000 σε 37.500 σε τρία χρόνια. Ακολούθησε επιστράτευση, δηλαδή κλήση κληρωτών στρατιωτών και τον Μάιο του 1965, η Αυστραλία έστειλε στο Βιετνάμ με το πολεμικό πλοίο HMAS Sydney, το πρώτο τάγμα στρατού, δύναμης περίπου 1.000 στρατιωτών.

Ο αυστραλιανός στρατός επιχειρούσε από κοινού με τον αμερικανικό και την American Airborne Brigade (Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία).¹³¹ Η 101 Αερομεταφερόμενη Μεραρχία στον πόλεμο του Βιετνάμ συμμετείχε από το 1965 μέχρι το 1971 ως μία από τις δύο αερομεταφερόμενες μεραρχίες(μαζί με την 1^η Εναερίου Ιππικού).¹³² Υπηρέτησε από το δέλτα του Μενόγκ μέχρι την Αποστρατιωτικοποιημένη Ζώνη και από την ανατολική ακτή μέχρι την Καμπότζη και το Λάος. Το 1972 επέστρεψε στο Κεντάκι.¹³³

Το 1966 η Αυστραλία αύξησε τον στρατό της στο Βιετνάμ με την αποστολή και δεύτερου τάγματος, καθώς και τανκς, πυροβολικού και αεροπορίας. Όμως, οι αξιωματικοί του αυστραλιανού στρατού έλεγαν ότι δεν μπορούσαν να πολεμήσουν

¹³¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Έλληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 13

¹³² Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 6

¹³³ Sharpe Michael & Simon Dunstan, ό. π., σελ. 18

δίπλα στους Αμερικανούς γιατί αυτοί είχαν διαφορετικό σύστημα και έτσι αποφασίστηκε το αυστραλιανό σώμα να δημιουργήσει μια ανεξάρτητη βάση όπου θα μπορούσε να λειτουργήσει αυτόνομα.

Η βάση αυτή θα λειτουργούσε ως Independent Australian Task Force Base στο Nui Dat της επαρχίας Phuoc, εξήντα χιλιόμετρα περίπου από την πόλη της Σαϊγκόν. Ο αυστραλιανός στρατός έκανε έρευνες γύρω από τη βάση του, ψάχνοντας για τον εχθρό που κρυβόταν στις γύρω ζούγκλες και τα χωριά. Στις αρχές του Αυγούστου 1966, οι πληροφορίες που έπαιρναν οι Αυστραλοί ήταν ότι ένας μεγάλος αριθμός κομμουνιστών και Βιετκόνγκ που λέγονταν D 445 είχε εξαπλωθεί κοντά στην αυστραλιανή βάση, κοντά σε ένα μικρό χωριό το Long Tan, οι κάτοικοι του οποίου τους υποστήριζαν. Ο αυστραλιανός στρατός καθημερινά έστελνε μικρές ομάδες να ερευνούν για τον εχθρό γύρω από την περιφέρεια τους, χωρίς ιδιαίτερα αποτελέσματα.

Ο κόσμος στην Αυστραλία άρχισε να διαδηλώνει κατά της επιστράτευσης (κλήρωση φαντάρων). Σε όλες τις Πολιτείες της Αυστραλίας, ο κόσμος δεν υποστήριζε τη θέση που πήρε η Αυστραλία για το Βιετνάμ. Στις 18 Αυγούστου 1966, διεξήχθη η πρώτη μεγάλη μάχη μεταξύ Αυστραλών και κομμουνιστών του Βορείου Βιετνάμ και Βιετκόνγκ στο μικρό χωριό Long Tan¹³⁴ που βρισκόταν κοντά στη βάση Nui Dat.

Κοντά στο χωριό αυτό ήταν ένα δάσος από δέντρα που έβγαζαν ένα άσπρο υγρό από το οποίο γινόταν λάστιχο (rubber plantation), δέντρα που είχαν φυτευτεί από τους Γάλλους. Μια ομάδα 108 Αυστραλών στρατιωτών αντιμετώπισε τον εχθρό που ανέρχονταν σε 2.500 και οι οποίοι σχεδίαζαν να επιτεθούν στην αυστραλιανή βάση και να την καταστρέψουν. Η μάχη ήταν άγρια και φοβερή. Άρχισε το απόγευμα και τελείωσε το βράδυ.¹³⁵ Με τη βοήθεια των αυστραλιανών μικρών τανκς (A.P.C.) και με την απότομη βροχή που έπεφτε (monsoon rain), ο εχθρός αποτραβήχτηκε τη νύχτα και η μάχη σταμάτησε. Το πρωί βρέθηκαν νεκροί 18 Αυστραλοί και 245 Βιετκόνγκ κομμουνιστές. Στο τέλος του 1967, η Αυστραλία έστειλε και τρίτο τάγμα στο Βιετνάμ και η βάση στο Nui Dat ήταν τώρα πιο ασφαλισμένη από τον εχθρό. Επίσης, τα τρία σώματα στρατού της Αυστραλίας, Πεζικό, Ναυτικό και Αεροπορία, επιχειρούσαν από κοινού.

¹³⁴ <https://www.army.gov.au/our-history/history-in-focus/the-battle-of-long-tan> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹³⁵ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 14

Τον μεγαλύτερο αριθμό στρατιωτών η Αυστραλία στο Βιετνάμ τον διέθετε το 1967, 8.400 στρατιώτες. Στα τέλη του Ιανουαρίου του 1968, οι κομμουνιστές και οι Βιετκόνγκ χτύπησαν πάνω από εκατό χωριά καθώς και την Σαϊγκόν.

Τον Μάιο οι Βιετκόνγκ εξόρμησαν σε μια μικρή αυστραλιανή βάση που λεγόταν Coral όπου σκότωσαν εννιά Αυστραλούς και τραυμάτισαν 28. Πανομοιότυπη επίθεση έγινε, επίσης, στις αρχές Μαΐου και σε μια άλλη μικρή βάση της Αυστραλίας, τη Balmoral. Ο εχθρός έχασε 276 στρατιώτες και είχε αρκετούς τραυματίες. Η Αυστραλία είχε 25 νεκρούς. Τα επόμενα δύο χρόνια, ο αυστραλιανός στρατός καταδίωκε τους Βιετκόνγκ στην περιοχή Phuoc Tuy. Ο αυστραλιανός στρατός πήγε στο Βιετνάμ γυμνασμένος, μετά από εντατική εκπαίδευση στα δάση του Βόρειου Κουίνσλαντ τα οποία έμοιαζαν με τα τροπικά εδάφη του Βιετνάμ.¹³⁶

Από το 1971 οι Βιετκόνγκ, στην περιφέρεια όπου επιχειρούσε ο αυστραλιανός στρατός, είχαν σχεδόν εξαφανιστεί. Ο τότε πρωθυπουργός της Αυστραλίας, William McMahon, δήλωσε στη Βουλή ότι ο αυστραλιανός στρατός θα επέστρεφε σταδιακά στην Αυστραλία. Στα τέλη του 1972 με τον τότε νέο πρωθυπουργό Gough Whitlam, ολόκληρος ο στρατός είχε πλέον επιστρέψει. Καθ' όλο το διάστημα του πολέμου (δέκα χρόνια), 60.000 Αυστραλοί στρατιώτες υπηρέτησαν στο Βιετνάμ. Τον μεγαλύτερο αριθμό στρατού που είχε στο Βιετνάμ η Αυστραλία ήταν στο τέλος του 1967, 8.400 άνδρες. Η Αυστραλία είχε 520 νεκρούς και 2.400 τραυματίες.

Από το 1965 ως το 1972, υπηρέτησαν στον αυστραλιανό στρατό 59.000 κληρωτοί στρατιώτες, από τους οποίους οι 19.000 υπηρέτησαν στο Βιετνάμ.¹³⁷

1966

Robertis(Χατζητοφαρίδου) Αντώνης, 2 Field Ambulance, Vietnam 1966-67: Καταγόταν από την Κύπρο. Εργαζόταν ως φαρμακοποιός και τον έστειλαν στο Βιετνάμ ως δεκανέα για να οργανώσει τον υγειονομικό και ιατρικό σταθμό. Υπηρέτησε 13 μήνες.¹³⁸

Ευσταθίου Δημήτριος, 1 Transport Platoon, RAASC, 1966: Οι γονείς του ήταν από τον Πειραιά. Έφτασε στο Βιετνάμ με το πολεμικό πλοίο HMAS Sydney και υπηρέτησε στη βάση Vung Tau. Θυμάται ένα βράδυ κατά τα μέσα του Αυγούστου του 1966.

¹³⁶ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 15

¹³⁷ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 16

¹³⁸ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 24

Βρισκόταν στη βάση Nuy Dat και είχε αρχίσει μια μεγάλη μάχη που έμεινε στην ιστορία ως η μεγαλύτερη. Μια ομάδα 108 Αυστραλών αντιμετώπισε τον εχθρό, τους Βιετκόνγκ που αριθμούσαν 2.500 και οι οποίοι ήρθαν να καταστρέψουν την αυστραλιανή βάση. Η μάχη αυτή κράτησε όλη τη νύχτα και ονομάστηκε The Battle of Long Tan. Το πρωί βρέθηκαν 18 Αυστραλοί και 245 κομμουνιστές Βιετκόνγκ νεκροί. Η βάση Vung Tau βρίσκεται κοντά στο λιμάνι όπου όλα τα φορτηγά καράβια ξεφόρτωναν πράγματα για τους στρατιώτες. Σε μία περίπτωση ήρθε κι ένα καράβι με ελληνική σημαία που ξεφόρτωσε φαγώσιμα. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε 12 μήνες.¹³⁹

Δρ Μάνγκος Παναγιώτης, (M.B.B.S. F.R.C.S.) General Surgeon, Australian Civil Aid, Vietnam 1966: Κατάγεται από το Καστελόριζο. Όταν ήταν χειρουργός στο Νοσοκομείο Alfred, το SEATO οργάνωσε ιατρική και πολιτική βοήθεια για το Βιετνάμ και ήταν ένας από τους πρώτους χειρουργούς που έφτασαν στην περιφέρεια Bien Hoa τον Ιανουάριο του 1966. Η δουλειά του ήταν να βοηθά τους πολίτες, αλλά γενικά τους τραυματισμένους που διακομίζονταν στα νοσοκομεία και χρειάζονταν βοήθεια. Η ομάδα είχε καλή συνεργασία με τα αμερικανικά και αυστραλιανά στρατεύματα. Πήγαιναν επίσης τακτικά στη Σαϊγκόν και στην πόλη Vung Tau όπου συνεργάζονταν με άλλους γιατρούς. Η παροχή βοήθειας προς τους πολίτες του Βιετνάμ έληξε το 1972.¹⁴⁰

Τσικαλός Σπύρος, OBE AE, Wing Commander, RAAF Transport Flight, Vietnam 1966-1969: Ο πατέρας του καταγόταν από τα Κύθηρα. Στο Βιετνάμ ήταν υπεύθυνος για το 2^ο Squadron, μεταφέροντας φορτηγά αεροπλάνα (Caribou) και ελικόπτερα (Iroquois) στην αυστραλιανή βάση Vung Tau του Βιετνάμ, καθώς και βομβαρδιστικά αεροπλάνα Canberra Bombers Squadron στο Phan Rang και Sabre στο Ubon της Ταϊλάνδης. Ως αξιωματικός οι ευθύνες του ήταν πολύ μεγάλες στην Πολεμική Αεροπορία της Αυστραλίας καθώς και στις βάσεις του Vung Tau στο Βιετνάμ.¹⁴¹

Τα αδέρφια της οικογένειας Βαφιόπουλου κατάγονταν από την Πελοπόννησο.

Wayne Βαφιόπουλος, HMAS Duchess & HMAS Torrens, Vietnam 1972, Στο Αυστραλιανό Ναυτικό υπηρέτησε μόνιμος επί 20 χρόνια, από τον Μάρτιο του 1966 μέχρι τον Μάρτιο του 1986. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε το 1972 με το

¹³⁹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, ό. π., σελ. 66

¹⁴⁰ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, ό. π., σελ. 146

¹⁴¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, ό. π., σελ. 229

αυστραλιανό πλοίο HMASS Torrens. Αργότερα υπηρέτησε σε διάφορα πολεμικά πλοία.¹⁴²

Βαφιόπουλος Garry, 1 Armoured Personnel Carrier Squadron, Vietnam 1966-67, A Squadron, 3 Cavalry Regiment, Vietnam 1967, έγινε μόνιμος στρατιώτης και υπηρέτησε στο Australian Electrical and Mechanical Engineers, υπηρέτησε στο διάστημα 1966-67.¹⁴³

1967

Βουτλής Στέφανος, 1 ATF Detachment & 131 Divisional Locating Battery, Vietnam 1967: Γεννήθηκε στον Πολυπλάτανο της Π.Γ.Δ.Μ. Έφτασε αεροπορικά τον Ιανουάριο 1967 στη Σαϊγκόν, ήταν στο Πυροβολικό και επέστρεψε τον Σεπτέμβριο του 1967.¹⁴⁴

Δούλης Ιάκωβος, 7 RAR 1967-1968 (από Χριστοδούλου): Κατάγεται από το Καστελόριζο. Υπηρέτησε στο Βιετνάμ το 1967-68.¹⁴⁵

Κωτσόπουλος Ευάγγελος: Ο πατέρας του ήταν από τη Βόρεια Ελλάδα, από το χωριό Βέβη (Βάνιτσα) κοντά στη Φλώρινα (αρχαία τοποθεσία της Μακεδονίας). Το 1965 άρχισε το στρατιωτικό του και έγινε οδηγός άρματος και ασυρματιστής. Μεταφέρθηκε μετά στο σώμα της Στρατιωτικής Αστυνομίας (Provost Military Police) το 1967. Όταν σπούδασε του στρατιωτικούς νόμους έγινε δεκανέας και στο Βιετνάμ έφτασε τον Νοέμβριο του 1967. Τους πρώτους 3 μήνες η υπηρεσία του ήταν στην Αυστραλιανή βάση Vung Tau όπου ήταν στρατιωτικός αστυνόμος. Στην βάση αυτή ήλεγχε την άδεια των κατοίκων της περιοχής που έμπαιναν και έβγαιναν. Προτού γίνουν οι μεγάλες μάχες με την επωνυμία TET Offensive, (τέλη Ιανουαρίου 1968), στάλθηκε να υπηρετήσει με τον αμερικανικό στρατό για να βοηθήσει στη Σαϊγκόν όπου περίμεναν επίθεση από τους Βιετκόνγκ και τους κομμουνιστές. Όταν οι Βιετκόνγκ επιτέθηκαν στην πόλη πολέμησε σαν να υπηρετούσε στο πεζικό. Γύρισε τον Σεπτέμβριο του 1968.¹⁴⁶

¹⁴² Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 234

¹⁴³ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 237

¹⁴⁴ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ*, SK Melbourne 2009, σελ. 37

¹⁴⁵ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 60

¹⁴⁶ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 98

Αναστάσιος Κυρίτσης, 3 RAR, First Tour Infantry Battalion, Vietnam 1967-68: Οι γονείς του κατάγονται από τη Νίσυρο. Το 1963 έγινε Αυστραλός πολίτης με τους γονείς του. Το 1965 η κυβέρνηση ψήφισε νόμο σύμφωνα με τον οποίο όλοι οι νέοι που πλησίαζαν την ηλικία των 19-20 χρονών έπρεπε να γραφτούν κληρωτοί στρατιώτες.¹⁴⁷

Τον Ιούλιο του 1966 κληρώθηκε το όνομά του κι έπρεπε να υπηρετήσει για 2 χρόνια. Τον Ιούλιο του 1966 μια μεγάλη ομάδα νέων στάλθηκε στον στρατώνα Puckapunyal, 60 χιλιόμετρα έξω από τη Μελβούρνη, όπου θα άρχιζαν στρατιωτική εκπαίδευση 3 μηνών. Μετά τους τρεις μήνες μεταφέρθηκαν στο Singleton, 100 χμ έξω από το Sydney. Από εκεί διασκορπίστηκαν σε διάφορα σώματα στρατού. Ο Κυρίτσης συνέχισε να υπηρετεί στο Πεζικό, στο τάγμα πεζικού που ονομαζόταν The Third Battalion Royal Australian Regiment (3 RAR). Ο στρατώνας αυτός ήταν λίγο έξω από την Αδελαΐδα, πάνω στα βουνά, στην περιοχή Woodside.

Ο πόλεμος στο Βιετνάμ συνέχιζε να αγριεύει. Πολλοί Αμερικανοί έχαναν τη ζωή τους και σκοτωνόταν μεγάλος αριθμός Βιετκόνγκ και κομμουνιστών. Ο αυστραλιανός στρατός στο Βιετνάμ που είχε τη δική του βάση στο Nui Dat, ήταν υπεύθυνος για την περιφέρεια Phuoc Tuy και την εκκαθάριση των Βιετκόνγκ που κυκλοφορούσαν στα γύρω χωριά και στη ζούγκλα. Προς τα μέσα του 1967, ο πρόεδρος των ΗΠΑ ζήτησε και άλλο στρατό από την Αυστραλία. Το τάγμα ετοιμαζόταν να φύγει στο τέλος του χρόνου 1967 για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Οι τελευταίες ασκήσεις έγιναν στον στρατώνα Queensland στο Cunungra. Το έδαφος ήταν το ίδιο όπως αυτό της ζούγκλας του Βιετνάμ.

Μια ομάδα από 150 στρατιώτες θα έφευγαν πρώτα ως Advance Party (εμπροσθοφυλακή) και κατά το τέλος Δεκεμβρίου θα ακολουθούσε το υπόλοιπο τάγμα με το πολεμικό πλοίο HMAS Sydney. Ο Κυρίτσης ήταν ανάμεσα στους πρώτους 150 στρατιώτες που έφυγαν στις 12 Δεκεμβρίου.

Το πρωί της 12^{ης} Δεκεμβρίου 1967, η ομάδα του τάγματος (150 στρατιώτες) έφυγαν από τη βάση της Αδελαΐδας για το Ντάργουιν. Μετά από 2 ώρες έφυγαν για το Βιετνάμ. Στο αεροπλάνο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού οι αξιωματικοί εξηγούσαν τι θα έπρεπε να κάνουν όταν θα έφταναν στη Σαϊγκόν και τελικά στην αυστραλιανή βάση Nui Dat. Μετά από 6 ώρες έφτασαν στο αεροδρόμιο της Σαϊγκόν το Tan Son Nhut. Τα αμερικανικά αεροπλάνα και ελικόπτερα ήταν εκατοντάδες. Το αεροδρόμιο ήταν γεμάτο

¹⁴⁷ http://www.anagnostis.info/steve_kyritis.htm Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Αμερικανούς στρατιώτες και πολεμοφόδια. Φεύγοντας από το αεροδρόμιο μέσα σε φορτηγά για την αυστραλιανή βάση, στον δρόμο έβλεπαν πολλά χωριά που είχαν καταστραφεί.

Φτάνοντας στην αυστραλιανή βάση Nui Dat ρίχτηκαν στη δουλειά από την πρώτη μέρα για να προετοιμάσουν την περιφέρεια στην οποία θα ερχόταν το υπόλοιπο τάγμα σε δύο εβδομάδες. Ήταν το τρίτο τάγμα με το οποίο η Αυστραλία αύξανε τον στρατό της στο Βιετνάμ. Το μέρος που θα υπηρετούσαν έπρεπε να το προετοιμάσουν και να το ασφαλίσουν το συντομότερο.¹⁴⁸

Η ομάδα δούλεψε 15 ώρες την ημέρα για να φτιάξουν το μέρος της βάσης. Έπρεπε να σκάψουν μέρος για τα πυροβόλα, να γεμίσουν χιλιάδες σακούλες με άμμο και να στήσουν εκατοντάδες μέτρα συρματοπλέγματος γύρω από τη βάση. Στις 24 Δεκεμβρίου 1967 είχαν περάσει δύο εβδομάδες και το υπόλοιπο τάγμα είχε έρθει στη βάση με το πλοίο HMAS Sydney στο λιμάνι Vung Tau.

Στις αρχές του 1968 έβγαιναν έξω και αναζητούσαν τον εχθρό, τους κομμουνιστές του Βόρειου Βιετνάμ και τους Βιετκόνγκ. Στις αρχές του Ιανουαρίου μικρές ομάδες των 7-8 στρατιωτών (sections) κυκλοφορούσαν έξω από τη βάση για έρευνες και να για να συνηθίσουν τα μέρη εκεί κοντά, όπου και ενεπλάκησαν σε λίγες αψιμαχίες. Η ομάδα έβγαινε πλέον με μεγαλύτερο αριθμό, 35 στρατιώτες (platoon), ώστε να ερευνηθούν για το εχθρό πολύ έξω από τη βάση τους. Οι έρευνες αυτές λέγονταν Search and Destroy δηλαδή, θα ερευνούσαν για τον εχθρό και θα τον κατέστρεφαν το έμψυχο υλικό ή τα μέρη όπου έμεναν όσοι επιχειρούσαν εναντίον τους.

Τα μέρη που κινούνταν ο εχθρός ήταν τις περισσότερες φορές στις ζούγκλες και σε δάση που λέγονταν rubber plantations τα οποία ήταν δέντρα απ' όπου έβγαινε υγρό που γινόταν λάστιχο. Έκαναν επίσης, έρευνες στα καταφύγια ή τούνελ του εχθρού, τα οποία ήταν τεράστια κάτω από το έδαφος. Ο Κυρίτσης θεωρεί πως χάρη σε αυτά κέρδισαν οι Βιετκόνγκ τον πόλεμο. Μπαίνοντας στα καταφύγια έβρισκαν πολεμοφόδια, δωμάτια όπου κοιμόντουσαν, μαγείρευαν, δωμάτια που χρησίμευαν ως νοσοκομεία των τραυματιών τους. Τελειώνοντας τις έρευνες κάτω στα τούνελ η αποστολή ήταν να τα καταστρέψουν με χειροβομβίδες, ώστε να μην βρουν τίποτα οι Βιετκόνγκ.

Ο πόλεμος στο Βιετνάμ ήταν ανταρτοπόλεμος. Οι Βιετκόνγκ χτυπούσαν από μακριά και το έσκαγαν σε διάφορα μέρη που γνώριζαν. Καθ' όλο τον Ιανουάριο, το

¹⁴⁸ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 131

τάγμα των Αυστραλών έκανε έρευνες σε όλα τα προάστια γύρω από την αυστραλιανή βάση καθώς και στα χωριά Baria, Long Dien και Hoa Long όπου τριγύριζε ο εχθρός. Σύμφωνα με τις μυστικές πληροφορίες οι Βιετκόνγκ και οι κομμουνιστές από το Βόρειο Βιετνάμ, είχαν προγραμματίσει να επιτεθούν στη Σαϊγκόν και όλα τα χωριά του Νότιου Βιετνάμ.

Τον Φεβρουάριο του 1968 οι Βιετναμέζοι γιόρταζαν τον καινούριο χρόνο και η επίθεση που ετοιμάζαν εναντίον των Αυστραλών ονομαζόταν TET OFFENSIVE. Πλησιάζοντας στο χωριό Hoa Long οι δρόμοι ήταν ήσυχοι, δεν κυκλοφορούσε κανείς. Αυτό ήταν σημάδι πως ο εχθρός βρισκόταν στο χωριό και περίμενε. Η ομάδα στην οποία ανήκε ο Κυρίτσης συνέχισε να προχωράει προς ένα άλλο μεγαλύτερο χωριό ονόματι Baria, του οποίου οι δρόμοι ήταν έρημοι. Πλησιάζοντας στο κτήριο του κινηματογράφου στη μέση του χωριού, άρχισαν οι πρώτες σφαίρες του εχθρού. Η μάχη στη μέση του χωριού αγρίευε καθώς πολεμούσαν στους δρόμους, από σπίτι σε σπίτι. Οι αντάρτες Βιετκόνγκ πολεμούσαν με τουφέκια και πυροβόλα της τελευταίας τεχνολογίας, βοήθεια της Κίνας και της ΕΣΣΔ. Τα μικρά τανκς βοήθησαν πολύ τους Αυστραλούς. Στη συνέχεια καθώς νύχτωνε ο εχθρός εξαφανίστηκε σταδιακά. Οι στρατιώτες πέρασαν το βράδυ έξω από το χωριό, στο δάσος, άγρυπνοι μέχρι το πρωί. Μόλις ξημέρωσε μια μικρή ομάδα ερεύνησε το χωριό και μέτρησαν 39 σκοτωμένους Βιετκόνγκ ενώ οι Αυστραλοί είχαν μόνο λίγους τραυματίες.

Ετοιμάστηκαν να πάνε στο επόμενο χωριό που λεγόταν Long Dien στο οποίο έγινε πάλι το ίδιο. Ο εχθρός τους περίμενε και η μάχη έγινε στους δρόμους. Η ομάδα τους περικύκλωσε το χωριό και ο εχθρός σιγά σιγά εξαφανίστηκε. Στις εννιά μέρες που ο εχθρός τους πολεμούσε έχασε πάνω από 80 στρατιώτες και είχε δεκάδες τραυματίες. Η ομάδα των Αυστραλών έχασε έξι στρατιώτες και περισσότερους τραυματίες αυτή τη φορά.

Τις επόμενες ημέρες το τάγμα συνέχισε να διενεργεί πολλές έρευνες σε όλες τις περιφέρειες του Phouc Tuy. Τον Φεβρουάριο το τάγμα περπάτησε πάνω από 40 χιλιόμετρα στα γύρω χωριά και στις ζούγκλες ψάχνοντας τον εχθρό. Τα ελικόπτερα Hueys έπαιζαν μεγάλο ρόλο στο Βιετνάμ. Μετέφεραν τους στρατιώτες όπου ήθελαν καθώς πετούσαν ψηλά και χαμηλά. Τον Μάρτιο το τάγμα με τη βοήθεια των μικρών τανκς διενεργούσε έρευνες στην περιοχή Long Hai Hills. Ήταν η περιφέρεια όπου οι

αντάρτες μετέφεραν τα φαγώσιμά τους καθώς και όλα τα πολεμοφόδια. Υπήρχαν βάσεις του εχθρού που έπρεπε να ανακαλύψουν και να καταστρέψουν.¹⁴⁹

Από την πρώτη μέρα που πήγαν σε αυτή την περιφέρεια αντιμετώπισαν τον εχθρό σε μικρούς αριθμούς, γύρω στα 15 άτομα. Στις 19 Μαρτίου, πριν το μεσημέρι, η ομάδα τους αντιμετώπιζε τον εχθρό. Μετά από μία ώρα ο εχθρός εξαφανίστηκε μέσα στα δάση. Τις επόμενες ημέρες, με τη βοήθεια αμερικανικών αεροπλάνων B52, βομβαρδίστηκαν οι θέσεις του εχθρού, σε όλο το μέρος δίπλα. Είχαν περάσει 14 μέρες που βρίσκονταν στην περιοχή. Τελικά κατάφεραν να καταστρέψουν τις βάσεις τους εχθρού και τα πολεμοφόδια.

Αρκετοί από τον εχθρό σκοτώθηκαν και αρκετούς έπιασαν αιχμαλώτους. Ο πόλεμος συνεχιζόταν, μετά από 2 μέρες ξεκούραση, άφησαν τη βάση και συνέχισαν τις έρευνες για τον εχθρό. Τους επόμενους μήνες το τάγμα των Αυστραλών συνέχιζε να πολεμά τον εχθρό τον οποίο αντιμετώπιζε και κατέστρεφε τα τούνελ του τα οποία ήταν παντού. Αρκετοί Βιετκόνγκ είχαν σκοτωθεί, όπως και οι Αυστραλοί που είχαν χάσει στρατιώτες και αρκετούς τραυματίες. Η ζέστη ήταν μεγάλη καθώς και όταν έβρεχε, η βροχή ήταν τροπική και έπεφτε με τόση δύναμη που και ο πόλεμος σταματούσε για ένα μικρό διάστημα.

Τον Μάιο, ο αυστραλιανός στρατός και το τάγμα δέχθηκε επίθεση από τους κομμουνιστές και τους Βιετκόνγκ. Ο εχθρός επιτέθηκε στις δύο μικρές αυστραλιανές βάσεις πυροβολικού που λέγονταν FSB Coral και Balmoral. Πολλοί από τον εχθρό (276) σκοτώθηκαν καθώς είχαν κι αυτοί 25 νεκρούς. Ο καιρός πλησίαζε να τελειώσει ο Κυρίτσης τη θητεία των δύο χρόνων. Στις 5 Ιουνίου 1968, ο Κυρίτσης και 60 φαντάρτοι από την ομάδα γύρισαν στην Αυστραλία αεροπορικάς. Το υπόλοιπο τάγμα γύρισε τον Δεκέμβριο, ο Κυρίτσης υπηρέτησε στο Βιετνάμ 6 μήνες. Ο Αυστραλιανός στρατός υπηρέτησε στο Βιετνάμ μέχρι τα τέλη του 1972.¹⁵⁰

Καραπάτης Βρεττός, Dental Corps, Vietnam 1967-1968: Οι γονείς του ήταν από τα Κύθηρα. Κληρωτός υπηρέτησε το 1966-1968. Υπηρέτησε σε οδοντιατρική υπηρεσία. Η πρώτη στρατιωτική του εκπαίδευση έγινε στο Singleton της Ν.Ν. Ουαλίας στο Healesville της Βικτώριας και από εκεί Watsonia Barracks Victoria, Enoggera και Cangura του Queensland. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε σε οδοντιατρείο στην αυστραλιανή βάση Vung Tau, από τον Αύγουστο του 1967 μέχρι τον Απρίλιο του 1968.

¹⁴⁹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ, SK Melbourne 2009, σελ. 137

¹⁵⁰ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, ό. π., σελ. 139

Τον Σεπτέμβριο του 1967, κοντά στη βάση όπου υπήρχε φορτηγό λιμάνι, άκουσε να παίζει ελληνική μουσική. Ένα ελληνικό καράβι ήρθε και ξεφόρτωσε σιτάρι.¹⁵¹

Φιλίππου Παναγιώτης, 102 Field Workshop, Vietnam 1967: Γεννήθηκε στην Αραδίππου Κύπρου. Υπηρέτησε ως κληρωτός φαντάρος το 1966 για δύο χρόνια. Τα πρώτα γυμνάσια τα έκανε στο Puckarunyal της Βικτώριας. Το σώμα που υπηρέτησε ήταν το RAEME 102 Field Workshop. Στο Βιετνάμ υπηρέτησε στο διάστημα 1967-1968, στην αυστραλιανή βάση Vung Tau και Nui Dat. Η θέση του ήταν να μεταφέρει ό, τι χρειαζόνταν τα Τάγματα Πεζικού στις επιχειρήσεις εναντίον του εχθρού.¹⁵²

1968

Γιαμαλής Θεολόγος, Task Force Haedquarters, Vietnam 1969 Κατάγεται από το χωριό Γεννάδι Ρόδου. Υπηρέτησε κληρωτός στρατιώτης από το 1968 έως τον Οκτώβριο του 1970.¹⁵³

Κουλούρης Χρήστος, 30 Terminal Squadron & 1 Field Squadron, Vietnam 1968. Γεννήθηκε στην Ακράτα Πελοποννήσου. Το 1968 άρχισε τη θητεία του στο στρατό για 2 χρόνια. Στο στρατόνα του Puckarunyal υπηρέτησε τρεις μήνες και αργότερα στο 5ME και τελικά ως Combat Field Engineer. Στο διάστημα αυτό έμαθε να μεταχειρίζεται τα εκρηκτικά και πώς να ανατινάζει καταφύγια και ό, τι άλλο διέθετε ο εχθρός στη ζούγκλα που τα μεταχειριζόταν εναντίον τους. Στο Βιετνάμ υπηρέτησε στο σώμα 1st Field Squadron RAE, στη βάση Nui Dat και με το τάγμα Πεζικού 5 RAR γύριζαν στη ζούγκλα αναζητώντας τον εχθρό. Όταν έβρισκαν βάσεις του εχθρού τις ανατίναζαν και τις κατέστρεφαν. Ο εχθρός ήταν πάντα οργανωμένος καλά. Τα καταφύγια που είχαν ήταν φτιαγμένα με τέτοιο τρόπο που αν δεν ήταν κανείς ακριβώς από πάνω τους δεν ήξερε ότι υπήρχαν εκεί. Σε πολλά από τα καταφύγια ο εχθρός είχε στήσει γύρω νάρκες και ανθρώπινες παγίδες που όταν κανείς πατούσε επάνω έχανε τα πόδια του ή και τη ζωή του. Για αυτόν τον λόγο υπήρχαν πολλοί τραυματίες. Τα τανκς μικρού είδους που λέγονταν APCs έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις επιχειρήσεις του αυστραλιανού στρατού στο Βιετνάμ. Πολλοί σώθηκαν χάρη σε αυτά.¹⁵⁴

¹⁵¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 169

¹⁵² Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 171

¹⁵³ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 86

¹⁵⁴ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 102

Μαραζες Μιχάλης, 1 Ordinance Field Park, Vietnam 1968 : Οι γονείς του ήταν από το Καστελόριζο. Ως μόνιμος στρατιώτης υπηρέτησε στον αυστραλιανό στρατό για 20 χρόνια. Από το 1959 έως το 1979. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε το 1968 με 1969, 12 μήνες. Το σώμα που υπηρέτησε λεγόταν 1 Ordinance Field Depot και ήταν υπεύθυνος για μεταφορές διαφόρου υλικού στην κεντρική βάση της Αυστραλίας το Nui Dat.

Τους επόμενους μήνες υπηρέτησε επίσης στο Τάγμα Πεζικού ψάχνοντας για τον εχθρό, στήνοντας παγίδες και ειδοποιώντας το πυροβολικό για τις κινήσεις του εχθρού. Για ένα μικρό διάστημα υπηρέτησε με τα στρατεύματα των ΗΠΑ και της Νέας Ζηλανδίας. Τα βράδια το αμερικανικό πυροβολικό χτυπούσε τον εχθρό. Μετά επέστρεψε στην αυστραλιανή βάση Vung Tau, όπου ήταν επιφορτισμένος να εξετάζει όλα τα φορητά και τα ταγκς μικρού τύπου επιδιορθώσεις. Ο αριθμός των στρατιωτών που σκοτώθηκαν και τραυματίστηκαν ήταν τεράστιος και από τις δύο πλευρές.¹⁵⁵

Προκόπης Δαβίδ, 2 SAS Squadron, Vietnam 1968-69: Το 1961 κατατάχθηκε μόνιμος στον στρατό, όταν ήταν 17 χρονών. Υπηρέτησε στο τάγμα 3 RAR. Το 1965 έγινε αξιωματικός αποφοιτώντας από τη Στρατιωτική Ακαδημία Portsea της Βικτώριας. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε με τις ειδικές δυνάμεις 2 SAS Squadron, από τον Φεβρουάριο 1968 μέχρι τον Φεβρουάριο 1969. Στο χρονικό αυτό διάστημα έκανε 23 έρευνες και σε 16 από αυτές αντιμετώπισε τον εχθρό.¹⁵⁶

Ψωμαδέλης Νικόλαος, 85 Transport Platoon, RAASC, Vietnam 1968: Οι γονείς του κατάγονταν από τη Μυτιλήνη. Τον κάλεσαν να υπηρετήσει ως κληρωτός φαντάρος το 1968 για δύο χρόνια. Εκπαιδεύτηκε στους στρατώνες Kapuka, Singleton και Puckarunyal. Στον πόλεμο του Βιετνάμ ήταν υπεύθυνος για όλων των ειδών των μεταφορών του στρατού 85 Transport Platoon (tripper) RAASC.¹⁵⁷

Σουμύλας Γεώργιος , 2 Advance Ordnance Depot, Vietnam 1969: Η καταγωγή του είναι από τη Λευκάδα. Ήταν κληρωτός στρατιώτης για 2 χρόνια(1967-1969) και υπηρέτησε στον πόλεμο του Βιετνάμ το 1968-69. Τον Απρίλιο του 1967 άρχισε το στρατιωτικό του στον στρατώνα Puckarunyal. Μετά μεταφέρθηκε στον στρατώνα της Bonegilla, κοντά στην Wodonga, όπου έγινε οδηγός και εργαζόταν σε αποθήκη. Από εκεί μεταφέρθηκε στο Bandiana, όπου ήταν υπεύθυνος για τα φορητά του στρατού. Μετά από αρκετές ασκήσεις που έκαναν εκεί, το σώμα 2nd A.O.D. στο οποίο

¹⁵⁵ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος , ό. π., σελ. 149

¹⁵⁶ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος , ό. π., σελ. 185

¹⁵⁷ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος , ό. π., σελ. 190

υπηρετούσε, έφτασε στην αυστραλιανή βάση Vung Tau στο Βιετνάμ. Έπειτα μεταφέρθηκε στην αμερικανική βάση Lon Binh, όπου μετέφερε πολεμοφόδια για τον αμερικανικό και αυστραλιανό στρατό. Τελειώνοντας τη θητεία του γύρισε πίσω στην Αυστραλία το 1969.¹⁵⁸

Ζαφείρης Γεώργιος, 17 Construction Squadron, 21 Engineer Support Troop, Vietnam 1968: Γεννήθηκε στα Σιάνα Ρόδου. Τον Φεβρουάριο του 1968 άρχισε να υπηρετώ τη θητεία μου στον στρατόνα Puckarunyal και μετά στον στρατόνα Liverpool της Νέας Νότιας Ουαλίας στο σώμα Royal Australian Engineer. Έφτασε στη Σαϊγκόν τον Ιούλιο του 1968 και εκεί μεταφέρθηκε στην αυστραλιανή βάση Vung Tau. Το σώμα που υπηρέτησε ήταν το 17 Construction Squadron και ήταν υπεύθυνος για όλα τα ηλεκτρικά μηχανήματα της βάσης. Αργότερα πήγε στη βάση Nui Dat. Συνολικά υπηρέτησε στο Βιετνάμ 12 μήνες.¹⁵⁹

1969

Αδιδενής Χαράλαμπος, 101 BTY, 1 Field Regiment, 6 RAR. Vietnam 1969-70: Με καταγωγή από την Ιθάκη. Έφτασε στο Βιετνάμ τον Μάρτιο του 1969. Ήταν βομβαρδιστής στα τάγματα πεζικού της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας.¹⁶⁰

Κακολύρης Διονύσης, 5 RAR, Vietnam 1969: Ο πατέρας του ήταν από τη Ζάκυνθο και η μητέρα του από την Κεφαλονιά. Υπηρέτησε στο Βιετνάμ το 1969-1970, για 8 μήνες, στο τάγμα πεζικού 5RA.¹⁶¹

Εξηνταρής Χαράλαμπος, 5 RAR. Γεννήθηκε στο Καστελόριζο: Στο Βιετνάμ έφτασε το 1969 και υπηρέτησε στο πεζικό. Η θέση που είχε στην ομάδα ήταν Scout (ανιχνευτής) πρώτος στη γραμμή που έψαχνε για τον εχθρό. Τον Αύγουστο του 1969 εφόρμησαν σε ένα καταφύγιο του εχθρού Bunker και στην επίθεση αυτή ο αρχηγός της ομάδας έχασε τα δύο του πόδια και το ένα του χέρι. Τραυματίστηκε ο στρατιώτης αλλά σώθηκαν με ελικόπτερα. Άλλος ένας Έλληνας στο τάγμα ήταν ο Τιμόθεος Καρασούλης.¹⁶²

Γαργυλιάνος Δανιήλ, 1 Ordnance Field Park, Vietnam 1969, 17 Construction Squadron Workshop. Κατάγεται από τη Σάμο. Στα τέλη του 1969 έφτασε στο Βιετνάμ και κατείχε

¹⁵⁸ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 204

¹⁵⁹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 246

¹⁶⁰ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 22

¹⁶¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 39

¹⁶² Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 70

τη θέση WO2 και υπηρέτησε στην κεντρική βάση της Αυστραλίας Nuy Dat . αργότερα υπηρέτησε σε διάφορα σώματα της βάσης, μέχρι που επέστρεψε στην Αυστραλία τον Οκτώβριο του 1970.¹⁶³

Καλιίδης Σπύρος, 1st Field regiment RAA, Vietnam 1969. Γεννήθηκε στη Ρωσία. Υπηρέτησε στο σώμα της σηματοδότησης (signaler). Τον Ιούνιο του 1969 έφυγε για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Ήταν υπεύθυνος προειδοποίησης για τα αεροπλάνα και ελικόπτερα να μην πετούν στην περιφέρεια όταν το πυροβολικό θα βομβάρδιζε τον εχθρό. Τον Μάρτιο του 1970, η ομάδα του γύρισε πίσω στην Αυστραλία.¹⁶⁴

Κερατζής Κωνσταντίνος, 2 Advance Ordnance, Vietnam 1970. Οι γονείς του κατάγονταν από τη Φλώρινα. Υπηρέτησε κληρωτός για 2 χρόνια το 1969 και 1970 στο Βιετνάμ με το σώμα 2 AOD (μεταφορές) στις αυστραλιανές βάσεις Vung Tau και Nui Dat.¹⁶⁵

Κικέρος Κωνσταντίνος, 1969. Ο πατέρας του γεννήθηκε στην Ιθάκη. Ο παππούς τους καταγόταν από τη Θράκη. Αρχικά ήταν στον στρατώνα Puckarunyal της Βικτώρια και αργότερα στο σώμα Πυροβολικού 1st Field regiment, 105 Field Battery Royal Australia Artillery το οποίο βρίσκεται στο Brisbane. Ήταν εκεί 8 μήνες. Υπηρέτησε στο Πυροβολικό καθώς ήταν ασυρματιστής και έδινε σήμα στα πολεμικά αεροπλάνα να βομβαρδίζουν τον εχθρό.¹⁶⁶

Παναγάρης Ιωάννης, 2 RAR, Vietnam 1969: από τον Ιανουάριο του 1969. Γεννήθηκε στο χωριό Καλύβια Βαρθολομιού Πελοποννήσου. Υπηρέτησε για 2 χρόνια ως κληρωτός φαντάρος. Την πρώτη εκπαίδευση έκανε στον στρατώνα Puckarunyal και μετά υπηρέτησε στο τάγμα πεζικού 2 RAR. Στο Βιετνάμ υπηρέτησε το 1969.¹⁶⁷

Προκόπης Παύλος, HMAS Sydney Vietnam 1965: Ο παππούς του καταγόταν από την Αθήνα. Το 1965 υπηρετούσε στο πλοίο HMAS Sydney το οποίο θα έκανε το πρώτο του ταξίδι στο Βιετνάμ. Το καράβι ήταν πολεμικό και μετέφερε τον αυστραλιανό στρατό από και προς το Βιετνάμ. Στο πλοίο υπηρέτησα στα 9 από τα 25 ταξίδια που έκανε στο Βιετνάμ, μεταφέροντας τον αυστραλιανό στρατό. Στο τέλος του 1966, στάλθηκα για περαιτέρω εκπαίδευση στις ΗΠΑ. Η Αυστραλία είχε παραγγείλει το καινούριο πολεμικό πλοίο Brisbane από την Αμερική και το είχε βαπτίσει το 1967 στη Βοστώνη. Το 1969 ταξίδεψαν με το πλοίο αυτό στο Βιετνάμ όπου βομβάρδισαν τον εχθρό. Σε μια

¹⁶³ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 83

¹⁶⁴ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 89

¹⁶⁵ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 91

¹⁶⁶ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 95

¹⁶⁷ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 155

περίπτωση βομβαρδισμού όπου ήταν αρχικελευστής (Petty Officer) κρέπαρε ένα κανόνι και τραυμάτισε πολλούς ναύτες.¹⁶⁸

Στογιανόπουλος Νικόλαος, 176 Air Dispatch Company, Vietnam 1969. Γεννήθηκε στη Λόφη Φλώρινας. Υπηρέτησε ως κληρωτός στρατιώτης στο διάστημα 1968-1970. Στο Βιετνάμ υπηρέτησε το 1969 με το σώμα 36 Platoon 176 Air Dispatch. Η αυστραλιανή ομάδα τους συνεργαζόταν με τον αμερικανικό στρατό στα ελικόπτερα και σε όποια άλλα μηχανήματα χρειαζόταν. Προετοιμάζαν ως βάσεις τα μέρη στα οποία προσγειώνονταν τα ελικόπτερα. Τα μέρη όπου υπηρέτησε ήταν γύρω από την κεντρική αυστραλιανή βάση Nui Dat στην περιφέρεια Phuoc Tuy Province.¹⁶⁹

Τριανταφύλλου Γεώργιος, 85 Transport Platoon, RAASC, Vietnam 1969, Γεννήθηκε στη Σκόπελο. Υπηρέτησε ως κληρωτός στρατιώτης. Ήταν για τρεις μήνες στον στρατώνα Puckarunyal και έπειτα στην Bonégilla. Τελειώνοντας τα γυμνάσια υπηρέτησε στο σώμα μεταφορών στο Σύδνεϋ. Έφτασε στο Νότιο Βιετνάμ, στη Σαϊγκόν, τα Χριστούγεννα του 1967. Έμειναν ένα βράδυ στην αυστραλιανή βάση του Vung Tau και μετά ξεκίνησαν για τη μεγάλη αυστραλιανή βάση που βρισκόταν στο Nui Dat. Εκεί υπηρέτησε ως οδηγός σε μεταφορές.

Τον Ιανουάριο 1968, όταν οι κομμουνιστές και οι Βιετκόνγκ χτύπησαν τη Σαϊγκόν και όλα τα χωριά του Νοτίου Βιετνάμ, με την επίθεση που ονομάστηκε TET OFFENSIVE, ως οδηγός μετέφερε πράγματα μέσα από αυτά τα χωριά, ο εχθρός πυροβολούσε μέσα στους δρόμους και κινδύνευαν παντού. Μετά από λίγο καιρό έγινε υπεύθυνος μεταφοράς νερού σε όλα τα μέρη όπου υπήρχε αυστραλιανός στρατός. Τη δουλειά αυτή την έκανε μερικούς μήνες και στη μικρή αυστραλιανή βάση Coral. Την πρώτη ημέρα που βρέθηκε σε αυτή τη βάση άρχισε να βρέχει και όταν έβρεχε εκεί όλα σταματούσαν. Την επόμενη βραδιά η βάση χτυπήθηκε από τον εχθρό με πυροβολικό και άλλα σώματα. Όταν ήρθαν τα ελικόπτερα για βοήθεια ο εχθρός αποτραβήχτηκε αφήνοντας πολλούς σκοτωμένους. Γυρίζοντας πίσω στην Αυστραλία αεροπορικά έφθασαν στο Σύδνεϋ στις 11 το βράδυ. Δεν υπήρχε κανένας να τους καλωσορίσει καθώς η κυβέρνηση είχε κανονίσει να μην τους δει κανείς ώστε να μην γίνουν φασαρίες εναντίον τους. Ο κόσμος ήταν εναντίον της στάσης που κράτησε η Αυστραλία στο Βιετνάμ.¹⁷⁰

¹⁶⁸ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 188

¹⁶⁹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 207

¹⁷⁰ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 216

Βερτζόνης Βασίλης, 85 Transport Platoon, RAASC, Vietnam 1969, Οι γονείς του κατάγονταν από την Αίγυπτο. Τον κάλεσαν ως κληρωτό φαντάρο το 1968 για δύο χρόνια. Εκπαιδεύτηκε στον στρατόνα της Bonegilla και την Karuka. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε το 1969 στο σώμα μεταφορών, στο 85 Transport Platoon, RAASC.¹⁷¹

1970

Κωνσταντινίδης Κώστας, 8 RAR, Vietnam 1970-71: Γεννήθηκε στην Χρυσοχού της Κύπρου. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε επί 8 μήνες στο τάγμα πεζικού 8 RAR (Royal Australian Regiment).¹⁷²

Δαμιανάκης Παναγιώτης, ΟΑΜ, τάγμα 1 RAR & 7 RAR, Vietnam (1965-1970): Γεννήθηκε στον Άγιο Νικόλαο Λακωνίας Πελοποννήσου. Θα έφευγε για τον πόλεμο τον Ιούνιο του 1965. Ο Αυστραλιανός στρατός θα υπηρετούσε με τους Αμερικανούς, με το 173 American Brigade- Bien Hoa. Τον Νοέμβριο του 1965 έγινε μια άγρια μάχη στο Hill 82 έγινε. Τον Φεβρουάριο του 1970 ξαναγύρισε στο Βιετνάμ με το τάγμα 7 RAR, μέχρι τον Μάρτιο του 1971. Η στρατιωτική παρουσία της Αυστραλίας άρχισε να μειώνεται μέχρι που αποσύρθηκαν τα στρατεύματα και την ευθύνη επωμίστηκε η κυβέρνηση του Νότιου Βιετνάμ.¹⁷³

Φράγκος Δημήτρης, 1 Australian Field Hospital 1970 Γεννήθηκε στην Ελλάδα. Υπηρέτησε από το τέλος του 1970 έως το 1971 στην αυστραλιανή βάση Vung Tau στο νοσοκομείο 1 Australian Field Hospital.¹⁷⁴

Κραντής Αντώνης: Κατάγεται από την Ανατολία, το χωριό Λεβίσι, στο Κλαμάκι Κρανηθίου. Εκπαιδεύτηκε στο Puckarunyal της Βικτώριας. Υπηρέτησε στο Πεζικό, τάγμα 2 RAR και αργότερα το 1970 στις Δυνάμεις Ενισχύσεων με το τάγμα 7 RAR στο Βιετνάμ, στην αυστραλιανή βάση Nui Dat.¹⁷⁵

Μιχάλης Δημήτρης, 2 Advance Ordnance Depot, Vietnam 1970: Οι γονείς του κατάγονταν από το Παλαιό Χωριό Μυτιλήνης. Υπηρέτησε ως κληρωτός στρατιώτης από το 1969 για δύο χρόνια. Στο Βιετνάμ υπηρέτησε έναν χρόνο το 1970-1.¹⁷⁶

¹⁷¹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 239

¹⁷² Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 40

¹⁷³ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 55

¹⁷⁴ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 75

¹⁷⁵ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 106

¹⁷⁶ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 152

Παπανδρέας Δημήτριος, Reconnaissance Platoon, 7 RAR Vietnam 1970-71. Ο πατέρας του ήταν από την Πάφο και η μητέρα του από τη Λευκωσία της Κύπρου. Υπηρέτησε στο Βιετνάμ το 1970-1. Στην αρχή πέρασε εκπαίδευση στον στρατώνα Karouka της Νέας Νότιας Ουαλίας. Μετά τον Karouka ακολούθησε άλλη εκπαίδευση στο Singleton και στο Canungra. Το σώμα που θα υπηρετούσε ήταν το τάγμα πεζικού 7 RAR, το οποίο έπρεπε να ετοιμαστεί και να φύγει σε 6 εβδομάδες. Οι Βιετκόνγκ ήταν πολύ καλοί στον ανταρτοπόλεμο. Πολεμούσαν μέσα στη χώρα τους, ήξεραν όλα τα μέρη και οι κάτοικοι τους βοηθούσαν παντού. Την ημέρα κυκλοφορούσαν στους δρόμους σαν απλός κόσμος, τη νύχτα όμως ήταν στρατιώτες. Στο Βιετνάμ ήταν άγρυπνος 24 ώρες το 24ωρο, κουβαλούσε μέσα στις ζούγκλες 9 μπουκάλια νερό, 4 χειροβομβίδες, φαγώσιμα για 7 ημέρες, το πυροβόλο που ζύγιζε 17 κιλά, τουλάχιστον 1.000 σφαίρες και άλλα πολλά. Ψάχνοντας για τον εχθρό, το πολυβόλο που κρατούσε ένα M60 Machine Gun, που πυροβολούσε 600 σφαίρες το λεπτό, ήξερε καλά ότι ο εχθρός θα χτυπούσε πρώτα και αν προλάβαιναν θα σώζονταν. Το δάχτυλό του ήταν έτοιμο να πιάσει την ασφάλεια του πολυβόλου και θα ακουγόταν ο θόρυβος των σφαιρών να κουφαίνει τη σιωπή στη ζούγκλα δίπλα τους. Στις ομάδες ο πρώτος που χτυπούσε ο εχθρός ήταν το άτομο που κρατούσε το ραδιοσύρματο και το πολυβόλο.¹⁷⁷

Σαμιώτης Αντώνης, 17 Construction Squadron, Vietnam 1971: Η καταγωγή του είναι από το Καστελόριζο. Το 1970 ο Αντώνης στρατολογήθηκε στον αυστραλιανό στρατό και το 1971 υπηρέτησε στο Βιετνάμ στο σώμα Royal Australian Engineers.¹⁷⁸

Τιλιγάδης Βασίλης, 3 Cavalry Regiment, Vietnam 1970: Ο πατέρας του ήταν από το Καρπενήσι και η μητέρα του από την Κρήτη. Η κυβέρνηση τον ειδοποίησε πως θα έπρεπε να υπηρετήσει ως κληρωτός στρατιώτης για δύο χρόνια. Εκπαιδεύτηκε στον στρατώνα Puckarunyal και μετά από εκεί θα υπηρετούσε στο σώμα Ορματόσια, το οποίο βρίσκεται στο Queensland, και θα οδηγούσε στρατιωτικά φορτηγά. Έφυγε από την Αυστραλία στις 18/3/1970 για τον πόλεμο του Βιετνάμ, τον περισσότερο καιρό υπηρέτησε στην κεντρική αυστραλιανή βάση Nui Dat. Επέστρεψε στην Αυστραλία στις 17/9/1970 μετά από συμμετοχή 6 μηνών στον πόλεμο.¹⁷⁹

Τρικεριώτης Χαράλαμπος, Ordnance Unit Store, RAAME, Vietnam 1970: Οι γονείς του ήταν από τη Λήμνο. Κληρωτός φαντάρος υπηρέτησε από τον Απρίλιο του 1970 για 2 χρόνια. Τα πρώτα γυμνάσια τα έκανε στον στρατώνα Karooka N.N. Ουαλίας και

¹⁷⁷ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 162

¹⁷⁸ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 192

¹⁷⁹ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 210

αργότερα στο Albury-Wodonga, όπως επίσης και στο Canungra του Queensland. Το σώμα που υπηρέτησε ήταν το Ordnance Unit RAAME Transport Troupe. Τον Δεκέμβριο του 1970 έφυγε για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Παραμονή Χριστουγέννων του 1970 έφτασε στο Βιετνάμ και πήγε στην αυστραλιανή βάση Vung Tau. Ήταν υπεύθυνος να κοιτάζει τα φορτηγά του στρατού και ό, τι άλλου είδους μεταφορές χρειαζόταν ο στρατός. Στην Αυστραλία επέστρεψε μετά από 11 μήνες στα τέλη του 1971.¹⁸⁰

Βαφιόπουλος Grant, HMAS Sydney, Vietnam 1970: Υπηρέτησε ως ναύτης στο πλοίο HMAS Sydney στον πόλεμο του Βιετνάμ.

Βλάχου Πέτρος, 7 RAR, Vietnam 1970: Ο πατέρας του καταγόταν από το Τρίλοφο Καστοριάς. Το 1968 υπηρέτησε στον στρατό κληρωτός για δύο χρόνια. Τα πρώτα γυμνάσια τα έκανε στο Puckapunyal της Βικτώριας. Υπηρέτησε στο Πεζικό, τάγμα 7 RAR. Αργότερα εκπαιδεύτηκε ως ασυρματιστής και σπούδασε τη βιετναμέζικη γλώσσα στην Αδελαΐδα, πριν το τάγμα του ξεκινήσει για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Στο Βιετνάμ έφτασε τον Φεβρουάριο του 1970, στην κεντρική βάση της Αυστραλίας που λεγόταν Nui Dat, στην περιφέρεια Phuoc Tuy. Εκεί ήταν που άρχισαν τις έρευνες για τον εχθρό γύρω από τη βάση. Έκαναν πολλές έρευνες τα βράδια όταν ο εχθρός έβγαινε έξω κρυφά. Υπηρέτησε στο Βιετνάμ μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1970. Τον Οκτώβριο του 1970 έκλεισε 2 χρόνια ως στρατιώτης.

1971

Γαλάκος Χαράλαμπος, 17 Construction Squadron, Vietnam 1971. Κατάγεται από την Κασσάνδρα Χαλκιδικής. Στρατολογήθηκε το 1970 και το 1971 υπηρέτησε στο Βιετνάμ, στο σώμα Mechanical Engineers

Πιζιμολας Φίλιπ, 2 Advance Ordnance Depot, Vietnam 1971, Γεννήθηκε στη Ρόδο. Από το 1970 υπηρετούσε για δύο χρόνια κληρωτός στρατιώτης. Την πρώτη εκπαίδευση την έκανε στο στρατόνα του Puckapunyal της Βικτώριας. Μετά από εκεί μεταφέρθηκε στο σώμα Ordnance Corps. Το σώμα αυτό ήταν υπεύθυνο για τη μεταφορά όλων των στρατιωτικών ειδών, μηχανημάτων, σφαιρών, χειροβομβίδων, φορτηγών, φαρμάκων και κάθε είδους άλλων υλικών που χρειαζόταν ο στρατός για να λειτουργήσει. Μετά

¹⁸⁰ Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *ό. π.*, σελ. 224

και από επιπλέον εκπαίδευση στους στρατώνες Bandiana και Wodonga, πήραν μήνυμα να ετοιμαστούν για το Βιετνάμ.

Στον Βιετνάμ έφτασε τον Ιανουάριο του 1971 και θα υπηρετούσε στην αυστραλιανή βάση που λεγόταν Vung Tau. Ήταν υπεύθυνος να βλέπει και να γράφει ποιος μπαίνει και βγαίνει από τη βάση αυτή. Επικοινωνούσε επίσης με μυστικό ραδιοασύρματο με την Αυστραλία με άτομα του αυστραλιανού στρατού που έρχονταν εδώ και εκείνα που θα γύριζαν πίσω στην Αυστραλία. Επίσης, έπρεπε να απομακρύνει τους πολίτες που τυχόν πλησίαζαν κοντά στη βάση και να τουφεκίσει σε περίπτωση που δεν συμμορφώνονταν, κάτι που δεν χρειάστηκε να γίνει.

Στη βάση όπου υπηρετούσε λειτουργούσε και κεντρικό στρατιωτικό νοσοκομείο. Τον Οκτώβριο του 1971 επέστρεψε στην Αυστραλία. Η κυβέρνηση της Αυστραλίας άλλαξε και πρωθυπουργός εκλέχθηκε ο Gough Whitlam. Σύντομα ο αυστραλιανός στρατός θα γύριζε στην Αυστραλία από το Βιετνάμ.

Πουτακίδης Θεόφιλος , 1 Australian Reinforcement Unit, 3 RAR Regimental Police, Vietnam 1971: Γεννήθηκε στη Λυγερή Κοζάνης. Υπηρέτησε κληρωτός φαντάρος για δύο χρόνια από το 1970 έως το 1972, στην υπηρεσία στρατού. Στον πόλεμο του Βιετνάμ υπηρέτησε για 200 ημέρες.

Σιμόπουλος Βασίλειος, 1Field Squadron, RAE, Vietnam 1971, γεννήθηκε στο Βουτσαρά Αρκαδίας. Όταν έφτασε ο καιρός να υπηρετήσει στον στρατό το όνομά του κληρώθηκε για να υπηρετήσει δύο χρόνια. Τα πρώτα γυμνάσια τα έκανε στον στρατώνα Puckarunya. Από εκεί μεταφέρθηκε στον στρατώνα SME Liverpool κοντά στο Σίδνεϊ. Υπηρετούσε στο σώμα των ναρκαλιευτών, Mines – Explosives. Στο Βιετνάμ έφτασε τον Σεπτέμβριο του 1971 και θα υπηρετούσε στην κεντρική βάση του αυστραλιανού στρατού Nui Dat, στο 1Field Squadron. Μετά από λίγο η Αυστραλία άρχισε να αποσύρεται από το Βιετνάμ και ο στρατός της θα επέστρεφε. Τον Νοέμβριο του 1971 επέστρεψε με το πολεμικό πλοίο HMAS Sydney.

Έλληνες που πολέμησαν στο Βιετνάμ

Ο **Κώστας Σαραντίδης** γεννήθηκε στην Τούμπα της Θεσσαλονίκης το 1927 από φτωχή οικογένεια. Στην Κατοχή, το έσκασε από το σπίτι λόγω του αυταρχικού πατέρα του, όμως τον επιστράτευσαν οι Γερμανοί στα Τάγματα Εργασίας της Κεντρικής Ευρώπης. Ήταν φθινόπωρο του 1943, όταν καταφέρει να ξεφύγει για να

καταλήξει μετά το τέλος του πολέμου λεγεωνάριος της γαλλικής Λεγεώνας των Ξένων στην Αλγερία και κατόπιν στην Ινδοκίνα. Εκεί αυτομόλησε στο Απελευθερωτικό Μέτωπο Βιετμίνχ, πολέμησε με τον Λαϊκό Στρατό για δώδεκα χρόνια. Έμεινε εκεί άλλα οχτώ χρόνια και εργάστηκε στο αεροδρόμιο ως υπεύθυνος προμηθειών.

Όταν ξεκίνησε ο πόλεμος με τους Αμερικανούς ήταν εκεί και είχε ήδη τρία παιδιά. Έκανε αίτηση ως έφεδρος αξιωματικός όμως δεν τον δέχθηκαν. Βοήθησε δουλεύοντας 4 ώρες επιπλέον την ημέρα από το δωρο για το Νότιο Βιετνάμ. Σήμερα ζει στο Περιστέρι εδώ και χρόνια μαζί με τη Βιετναμέζα σύζυγό του, τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά τους. Στο Βιετνάμ τον αποκαλούν Nguyen Van Lap και τον τιμούν ως εθνικό ήρωα.

Το Βιετνάμ ήταν διαιρεμένο σε αυτοδιοίκητες στρατιωτικές ζώνες και κάθε στρατηγός δεν έστελνε όλες μαζί τις διμοιρίες του στον πόλεμο. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις κρατούσαν τρεις μήνες, τον χειμώνα και την άνοιξη. Μόνο τρία τάγματα ήταν στη μάχη, τα άλλα ξεκουράζονταν. Ο Κώστας Σαραντίδης δούλευε στα κτήματα και ασχολούνταν με την κτηνοτροφία. Ταυτόχρονα με την εργασία είχαν τη μόρφωση και την πολιτική καθοδήγηση. Όταν επέστρεφε η κουρασμένη μονάδα, οι άλλοι ήταν ξεκούραστοι και έτοιμοι να πάνε στη μάχη. Ο πόλεμος του Βιετνάμ λοιπόν δεν ήταν ο απάνθρωπος πόλεμος, γι' αυτό είχε διάρκεια.

Το 1965 επέστρεψε στην Ελλάδα και το 2013 του απένειμαν τον τίτλο «Ηρώας των ενόπλων δυνάμεων του Βιετνάμ». Ως ένδειξη αναγνώρισης της προσφοράς του, του έδωσαν και την βιετναμέζικη υπηκοότητα.¹⁸¹

Ο πάτερ Βασίλειος ή Ουίλιαμ Μπασακύρος, ιερατικός προϊστάμενος του Ι.Ν. Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού στο Μανχάταν, κατάγεται από την Καστοριά. Ο πατέρας της γιαγιάς του λεγόταν Πάσχος και είχε πολεμήσει για την ελευθερία της Βορείου Ηπείρου. Ο Βασίλειος Μπασακύρος επελέγη για να στελεχώσει τον Αμερικανικό Στρατό στο Βιετνάμ το 1964, σε ηλικία 19 ετών. Η θέση του ήταν μάχιμη, καθώς υπηρετούσε ως Μηχανικός, στο πλευρό της ομάδας Ναρκαλιευτών. Το προσωνύμιό του στον στρατό ήταν «Ο Έλληνας».

Τους έστελναν σε άλλες περιοχές για να υποστηρίξουν και άλλες στρατιές και Σώματα που συμμετείχαν στον πόλεμο, όπως τις Ειδικές Δυνάμεις. Τελικά, ο Βασίλειος Μπασακύρος επέστρεψε στις ΗΠΑ τον Ιούλιο του 1967. Όταν κατέβηκε

¹⁸¹ <https://www.news247.gr/syntefxeis/o-ellinas-antartis-toy-vietnam-aytomolise-sto-laiiko-strato-kai-polemise-12-chronia-mesa-sti-zoygkla.6341254.html> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

από το αεροπλάνο, συγκεντρωμένος κόσμος έβριζε, έφτυνε και αποκαλούσε τους στρατιώτες “φονιάδες”. Ο Βασίλειος Μπασακύρος ασχολήθηκε με τα ηλεκτρονικά και με την τηλεόραση για περίπου 13 χρόνια. Τελικά, μετά τον θάνατο του πατέρα του, έγινε ιερωμένος στην Ορθόδοξη Εκκλησία.¹⁸²

Ο **James George Kalergis** ήταν αξιωματικός του αμερικανικού στρατού του οποίου η αξία αναγνωρίστηκε κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την εποχή μετά το Βιετνάμ. Ο Καλλέργης γεννήθηκε στο Lowell, της Μασαχουσέτης στις 13 Ιανουαρίου του 1917. Ο πατέρας του Γιώργος Δημητρίου Καλλέργης και η μητέρα του Νικολέτα Βασιλείου Καλλέργη ήταν μετανάστες από την Ελλάδα. Ο Καλλέργης αποφοίτησε από το πανεπιστήμιο της Βοστώνης. Ακόμα, σπούδασε στο Πανεπιστήμιο George Washington και παρακολούθησε το Πρόγραμμα Προχωρημένης Διαχείρισης στο Harvard Business School. Παρακολούθησε επίσης την εκπαίδευση αξιωματικών του Στρατού των Η.Π.Α. στη Σχολή Διοίκησης και Γενικού Επιτελείου στο Fort Leavenworth, στο Κάνσας και στο Κολλέγιο Army War.

Ο Καλλέργης στρατολογήθηκε στον αμερικανικό στρατό τον Φεβρουάριο του 1941, πριν από την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Υπηρέτησε ως υπολοχαγός στην Οκλαχόμα το 1942 και ως αξιωματικός του πυροβολικού με το 882ο Τάγμα Πυροβολικού Πεδίου. Μέχρι το Νοέμβριο του 1943, ήταν λοχαγός και βοηθός τάγματος και προήχθη αφού η μονάδα του έφτασε στη Γαλλία το Φεβρουάριο του 1945.

Στη δεκαετία του 1960, ο Καλλέργης διοργάνωσε ταξίδια στη Νότια Κορέα και ως διοικητής της δεύτερης Armored Division (Ηνωμένες Πολιτείες) στο Fort Hood του Τέξας. Κατά τη διάρκεια του πολέμου του Βιετνάμ από το 1967 έως το 1968, ήταν υπεύθυνος για την οργάνωση του πυροβολικού στο I Field Force. Το επόμενο έτος, υπηρέτησε ως αρχηγός του First Field Forces.

Στο Βιετνάμ αναγνωρίστηκαν οι προσπάθειές του να μειωθούν οι επιθέσεις του πυροβολικού (harassment and interdiction fire) που αποσκοπούσε στη μείωση του ηθικού και της κίνησης του εχθρού. Ωστόσο, στην πράξη, σπάνια παρατηρήθηκε ή ελέγχθηκε για αποτελέσματα και γενικά αποδείχθηκε άχρηστο για την αντιμετώπιση των εχθρικών δραστηριοτήτων σε έναν πόλεμο χωρίς μέτωπα. Ο Καλλέργης ανέπτυξε

¹⁸² <http://www.newgreektv.com/2013-09-18-19-03-02/2013-09-18-19-06-01/item/10300-afieroma-o-ellinas-veteranos-tou-vietnam-pou-egine-iereas> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

συστήματα για να ποσοτικοποιήσει και να μειώσει σημαντικά τη χρήση του, λόγω της αναποτελεσματικότητας, των παράπλευρων ζημιών στους αμάχους και του υψηλού κόστους του.

Ως γενικός στρατηγός, ο Καλλέργης ήταν Αναπληρωτής Γενικός Διοικητής Λογικής Υποστήριξης της Διοίκησης του Στρατού των Ηνωμένων Πολιτειών από το 1970-1972.

Στις αρχές του 1972, ο Καλλέργης αναγνωρίστηκε για τις οργανωτικές ικανότητές του και ανατέθηκε να εκπονήσει την αναδιοργάνωση του στρατού των ΗΠΑ το 1973, την πιο εκτεταμένη αναδιοργάνωση του στρατού στις ηπειρωτικές Ηνωμένες Πολιτείες από το 1942.

Η προσπάθεια να ολοκληρωθεί η εσωτερική αναδιοργάνωση ξεκίνησε με τον στρατό, περιλαμβάνοντας τις προσπάθειες του εκτελεστικού ή του νομοθετικού κλάδου στην εποχή μετά το Βιετνάμ. Ο Καλλέργης λοιπόν υπηρέτησε ως βοηθός αντιπρόεδρος του Αρχηγού του Στρατού του Στρατού.

Το 1974 ο Καλλέργης διαδέχθηκε τον Glenn D. Walker ως κυβερνήτη του Πρώτου Στρατού των Ηνωμένων Πολιτειών στο Fort Meade, Maryland. Υπηρέτησε σε αυτό το αξίωμα μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 1975. Κατά τη συνταξιοδότησή του το 1976, ο Καλλέργης προήδρευσε μια ομάδα εργασίας που συνέταξε σχέδιο δράσης για μέγιστη αποτελεσματικότητα για τη βελτίωση της διαχείρισης των τεθωρακισμένων δυνάμεων. Διετέλεσε σύμβουλος του Πενταγώνου και από το 1979 ως το 1982 πρόεδρος της Vinnell Corporation. Ο Καλλέργης πέθανε από καρκίνο στο Ιατρικό Κέντρο Στρατού Walter Reed στις 13 Απριλίου 1991, σε ηλικία 74 ετών. Κατοικούσε στην Αλεξάνδρεια της Βιρτζίνια και παντρεύτηκε την Norma Butler (1919-1996).¹⁸³

Ο Ιάκωβος Μπισκίνης γεννήθηκε στην Αθήνα. Σε νεαρή ηλικία ασχολήθηκε με τον αθλητισμό και κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο και αποθεώθηκε από τους χιλιάδες θεατές που είχαν κατακλύσει ειδικότερα με το άλμα εις ύψος, όπου διακρίθηκε. Στην πρώτη μεταπολεμική Βαλκανιάδα το Παναθηναϊκό Στάδιο.¹⁸⁴ Στους αγώνες της Καλιφόρνιας των ΗΠΑ, κέρδισε την πρώτη θέση, αφού υπερίσχυσε του διάσημου

¹⁸³ https://en.wikipedia.org/wiki/James_G._Kalergis Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

¹⁸⁴ Πρώτη θέση σε 4 Πανελληνίους (1946, 1947, 1948, 1949). Στην αγωνιστική δραστηριότητα της δεκαετίας 1950-59 το τμήμα του στίβου πρόσφερε μεγάλες διακρίσεις. Αθλητές που ξεχώρισαν οι [...]**Ιάκωβος Μπισκίνης** (ύψος) και πολλοί άλλοι.

<https://www.ethnikosgs.gr/%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AF%CE%B2%BF%CF%82/> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Αμερικανού χρυσού Ολυμπιονίκης άλτη Τσάρλεϊ Ντούμας, με επίδοση 2,11μ. Στη δεκαετία του '60 μετοίκησε στις ΗΠΑ. Υπηρέτησε στον αμερικανικό στρατό και πολέμησε στο Βιετνάμ πολλά χρόνια, όπου έζησε τραγικές κι απάνθρωπες στιγμές. Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνιας. Πήρε Μπάτσελορ και Μάστερ από το Πολιτειακό Πανεπιστήμιο του Σαν Φρανσίσκο. Επίσης, Μάστερ στις Πολιτικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνιας. Έχει διδακτορικό στη διεθνή οικονομία, στο διεθνές μάρκετινγκ και στις διεθνείς μεταφορές. Εργάστηκε ως γενικός διευθυντής σε διάφορες εταιρίες της Αμερικής.¹⁸⁵

Ο **Jack Howard Jacobs** γεννήθηκε στις 2 Αυγούστου 1945 στο Brooklyn της Νέας Υόρκης. Είναι εβραϊκής καταγωγής με προέλευση στην Ελλάδα, την Πολωνία και τη Ρουμανία. Ως παιδί, μετακόμισε με την οικογένειά του στο Woodbridge Township, New Jersey, στα μέσα της δεκαετίας του 1950 και το 1962 αποφοίτησε από το Woodbridge High School.

Στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Rutgers. Μέλος του προγράμματος του Σώματος Εκπαιδευτικών Σωμάτων Ακαδημαϊκών Σπουδών του στρατού, ξεκίνησε τη στρατιωτική θητεία ως πρώτος υπολοχαγός το 1966. Υπηρέτησε ως αρχηγός διμοιρίας στο 82ο Αερομεταφερόμενο Τμήμα, ανώτερος υπάλληλος τάγματος της 7ης Διεύθυνσης Πεζικού (Ηνωμένες Πολιτείες) και διοικητής τάγματος με το 10ο Σύνταγμα Πεζικού στον Παναμά. Συμμετείχε σε δύο αποστολές στο Βιετνάμ, και στις δύο περιπτώσεις ως σύμβουλος μονάδων πεζικού στο στρατό της Δημοκρατίας του Βιετνάμ (ARVN).

Κατά την πρώτη του αποστολή στο Βιετνάμ, ο Jacobs υπηρέτησε ως πρώτος υποπλοίαρχος με Διοίκηση Στρατιωτικής Βοηθείας, στο Βιετνάμ, στην επαρχία Kien Phong, μέρος της περιοχής Delta Mekong. Μέχρι τις 9 Μαρτίου 1968 εργάστηκε ως βοηθητικός σύμβουλος για το 2ο τάγμα ARVN, το 16ο σύνταγμα πεζικού, και το 9ο τμήμα πεζικού. Κατά τη διάρκεια μιας αποστολής εκείνης της ημέρας, το 2ο τάγμα έπεσε σε ενέδρα από μια ομάδα Viet Cong. Ο Jacobs κάλεσε την αεροπορική υποστήριξη, η οποία όμως ήταν απενεργοποιημένη με αποτέλεσμα να υπάρξουν πολλά θύματα.

¹⁸⁵ Μπισκίνης Ιάκωβος, Βιετνάμ, Ο πόλεμος που δε γράφτηκε, Αθήνα 2002, σελ. 1

Παρά το γεγονός ότι τραυματίστηκε με θραύσματα κονιάματος στο κεφάλι και στα χέρια, ο Jacobs ανέλαβε την διοίκηση και διέταξε την απόσυρση και τη δημιουργία μιας αμυντικής γραμμής σε ασφαλέστερη θέση. Παρά τη μειωμένη του όραση που του προκάλεσε ο τραυματισμός του, επανειλημμένα έτρεξε σε ανοικτούς ορυζώνες εν μέσω πυροβολισμών για να σώσει τους τραυματίες, σώζοντας προσωπικά έναν σύμβουλο, τον τραυματισμένο διοικητή της εταιρείας και δώδεκα άλλους συμμάχους στρατιώτες. Τρεις φορές κατά τη διάρκεια αυτών των ταξιδιών αντιμετώπισε τις ομάδες των Viet Cong.

Στη συνέχεια προήχθη και του απονεμήθηκε το Medal of Honor. Το μετάλλιο του δόθηκε επισήμως από τον Πρόεδρο Richard Nixon. Επίσης, ο Jacobs τιμήθηκε με δύο Ασημένια αστέρια τρία Χάλκινα αστέρια του και δύο μοβ καρδιές. Ο Jacobs ήταν μέλος της στρατιωτικής ακαδημίας των Ηνωμένων Πολιτειών στο West Point, διδάσκοντας διεθνείς σχέσεις και συγκριτική πολιτική για τρία χρόνια, από το 1973 ως το 1976, και στο Εθνικό Πολεμικό Κολλέγιο στην Ουάσιγκτον, DC. Αποσύρθηκε από τον στρατό το 1987 με τον βαθμό του συνταγματάρχη .

Σήμερα υπηρετεί στο συμβούλιο συμβούλων του Κώδικα Υποστήριξης του Ιδρύματος, ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού στρατιωτικών υπηρεσιών. Ο Jacobs είναι παντρεμένος με την Sue Jacobs, έχει μια μεγάλη κόρη και δύο γιους και ζει στο Far Hills του New Jersey. Το 2016, ο Jacobs εισήχθη στην αίθουσα της φήμης(Hall of fame) του New Jersey.¹⁸⁶

¹⁸⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Jack_H._Jacobs Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

Ε' κεφάλαιο

Ο πόλεμος του Βιετνάμ τη δεκαετία του 1970

Οι μέθοδοι των Αμερικανών στη διεξαγωγή του πολέμου οι άγριοι αεροπορικοί βομβαρδισμοί του Βορείου Βιετνάμ, η χρήση εμπρηστικών βομβών εναντίον αμάχων που σκοτώνονταν μαζικά, η λυσσαλέα αντίσταση των κομμουνιστικών δυνάμεων που προκαλούσε εκτεταμένες απώλειες στις αμερικανικές δυνάμεις, οι τηλεοπτικές εικόνες εξαιρετικής αγριότητας από τον πόλεμο και ιδίως από τη δράση των Νοτιο-βιετναμέζων στρατιωτικών, και κυρίως το γεγονός ότι η αμερικανική κοινωνία δεν είχε πεισθεί για την αναγκαιότητα του πολέμου, προκάλεσαν μία έντονη αντίδραση της αμερικανικής κοινής γνώμης και κυρίως της νεολαίας" οι διαδηλώσεις εναντίον του πολέμου άρχισαν το 1965 και κορυφώθηκαν το 1968-69.¹⁸⁷

Ο διάδοχος του Τζόνσον, Νίξον (Richard M. Nixon), εκλέχθηκε εξαιτίας των υποσχέσεών του να τερματίσει τον πόλεμο. Αλλά οι υποσχέσεις του αποδείχτηκαν ανυπόστατες. Ενώ τα στρατεύματα ξηράς αποσύρονταν από το Βιετνάμ τον Μάιο του 1970, αμερικανικές δυνάμεις εισέβαλαν στην Καμπότζη, και λίγους μήνες αργότερα στο Λάος.¹⁸⁸

Ο Νίξον εισήλθε στον Λευκό Οίκο με υποσχέσεις να τερματίσει τον πόλεμο του Βιετνάμ, με την πρόθεση να αναδιαμορφώσει την πολιτική των ΗΠΑ σύμφωνα με τις δυνατότητες τους, καθώς και με την επιθυμία για μια νέα μορφή σχέσεων με τη Μόσχα.¹⁸⁹ Θέλησε να τερματίσει την αμερικανική ανάμιξη σε έναν πόλεμο που, καθώς φαινόταν, δεν μπορούσε να κερδηθεί χωρίς την επέκταση της αμερικανικής προσπάθειας σε επίπεδα τα οποία δεν θα δεχόταν η αμερικανική κοινωνία. Οι σχετικές διαπραγματεύσεις με το Βόρειο Βιετνάμ άρχισαν ήδη από το 1968, προχωρούσαν όμως με πολλή δυσκολία. Αν και η αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων άρχισε από το 1970, το εγχείρημα δεν ήταν εύκολο, καθώς οι ΗΠΑ δεν μπορούσαν να αποχωρήσουν αποδεχόμενες πλήρη ήττα και χωρίς να αναδιοργανώσουν το Νότιο Βιετνάμ, ώστε να μπορεί να αντισταθεί στον βορρά. Τα πράγματα χειροτέρευαν για τους Αμερικανούς

¹⁸⁷ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.227-8

¹⁸⁸ Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεώτεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006, σελ.987

¹⁸⁹ Young W. John, *Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου, πολιτική ιστορία*, Αθήνα 2006, σελ. 61-62

όταν, το 1970, ξέσπασε εμφύλιος πόλεμος και στην Καμπότζη (μετά από την ανατροπή του πρίγκηπα Σιχανούκ από τον φιλοαμερικανό Λον Νολ).

Ο Σιχανούκ κατέφυγε στο Πεκίνο και υποστήριξε τις κομμουνιστικές δυνάμεις της Καμπότζης, τους Ερυθρούς Χμερ. Οι Αμερικανοί αναγκάστηκαν τώρα, το 1970-71, να μεταφέρουν τον πόλεμο στο Λάος και την Καμπότζη, όπου έπληξαν τις βάσεις ανεφοδιασμού των Βορειοβιετναμέζων.¹⁹⁰

Στις 12 Νοεμβρίου του 1971, ο πρόεδρος Νίξον έθεσε όλα τα εναπομείναντα αμερικανικά στρατεύματα σε αμυντική κατάσταση. Τον Δεκέμβριο ξεκίνησαν σφοδρές αεροπορικές επιθέσεις στο Βόρειο Βιετνάμ, ενώ οι δύο πλευρές αντάλλασσαν ειρηνευτικές προτάσεις. Στις αρχές του 1972, ο Νίξον επιβεβαίωσε ότι η αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων θα συνεχιζόταν, αλλά υποσχέθηκε ότι μια δύναμη 25.000-30.000 ανδρών θα παρέμενε στο Βιετνάμ μέχρι την απελευθέρωση όλων των Αμερικανών αιχμαλώτων πολέμου.¹⁹¹

Τον Απρίλιο του 1972, οι Βορειοβιετναμέζοι, με μαζική βοήθεια από τη Ρωσία και την Κίνα, εξαπέλυσαν μια ισχυρότατη αντεπίθεση με τον προφανή σκοπό να καταλάβουν το Νότιο Βιετνάμ και να εκδιώξουν τα ξένα στρατεύματα από τη χώρα, ενώ διάφορες νοτιοβιετναμικές οχυρές θέσεις καταλήφθηκαν.

Ο Νίξον αντιστάθμισε την κατάσταση με αυξημένους βομβαρδισμούς των εργοστασίων και των σιδηροδρόμων του Βόρειου Βιετνάμ καθώς και με ναρκοθετήσεις των λιμανιών τους. Άγριοι βομβαρδισμοί έγιναν κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τον τερματισμό του πολέμου τον Δεκέμβριο του 1972.¹⁹²

Ωστόσο, η αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων συνεχιζόταν. Τον Ιανουάριο του 1973, συνήφθη ανακωχή, και απομακρύνθηκαν οι τελευταίες αμερικανικές δυνάμεις. Ο πόλεμος μεταξύ του Βόρειου και του Νοτίου Βιετνάμ ξανάρχισε το 1975 και τον Απρίλιο του έτους αυτού, οι Βορειοβιετναμέζοι κατέλαβαν τη Σαϊγκόν και επανένωσαν τη χώρα. Το 1978, το Βιετνάμ συνήψε Συνθήκη Συνεργασίας με την ΕΣΣΔ, που προέβλεπε και τη χορήγηση μεγάλης σοβιετικής οικονομικής και στρατιωτικής βοήθειας. Η νίκη του Βόρειου Βιετνάμ προκάλεσε εξελίξεις και στις δύο γειτονικές χώρες. Ήδη το 1973, το Πάθαι-Λάο κυριαρχούσε στο μεγαλύτερο μέρος

¹⁹⁰ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.229-230

¹⁹¹ Sharpe Michael & Simon Dunstan, Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008, σελ. 121

¹⁹² Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεώτεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006, σελ.987

του Λάος και το 1975 έλεγξε όλη τη χώρα. Στα επόμενα χρόνια, το Λάος βρέθηκε υπό την αυξανόμενη επιρροή του Βιετνάμ.¹⁹³ Το 1975 το Νότιο Βιετνάμ έπεσε στα χέρια των Βιετκόνγκ και των Βορειοβιετναμέζων. Η μαζική επέμβαση είχε αποδειχτεί τρομακτική αποτυχία.¹⁹⁴

Συμπερασματικά, το Βιετνάμ δίχασε το κράτος, οδήγησε στο να χαθεί το ηθικό της χώρας μέσα σ' ένα κλίμα συγκρούσεων στους δρόμους και αντιπολεμικών διαδηλώσεων, κατέστρεψε έναν αμερικανό πρόεδρο, οδήγησε μετά από δέκα χρόνια (1965-1975) στην ήττα και την υποχώρηση δείχνοντας συγκεκριμένα την απομόνωση των ΗΠΑ. Καμιά ευρωπαϊκή χώρα σύμμαχος της Αμερικής δεν έστειλε στρατιώτες της να πολεμήσουν στο Βιετνάμ στο πλευρό των Αμερικανών.

Σύμφωνα με τον Eric Hobsbawm είναι σχεδόν αδύνατο να καταλάβει κανείς γιατί οι ΗΠΑ έφτασαν να εμπλακούν σ' έναν πόλεμο καταδικασμένο εκ των προτέρων να τον χάσουν, παρά τις προειδοποιήσεις και των συμμάχων τους και των ουδέτερων κρατών, ακόμα μάλιστα και της ίδιας της ΕΣΣΔ.⁹ Η μόνη εξήγηση είναι ότι αποτελούσε μέρος εκείνου του πυκνού σύννεφου του ακατανόητου, της σύγχυσης και της παράνοιας μέσα από το οποίο προσπαθούσαν να πορευτούν οι κυριότεροι παίκτες στην εποχή του Ψυχρού Πολέμου.¹⁹⁵

Η αναγκαστική παραίτηση του Νίξον εξαιτίας του πολιτικού σκανδάλου του Γουότεργκεϊτ το 1974, μαζί με την πτώση του Νότιου Βιετνάμ το 1975, αποτέλεσαν σοβαρά πλήγματα για την αυτοπεποίθηση των ΗΠΑ. Άλλωστε, οι εκλογές του 1976 φανέρωσαν ότι υπήρχαν δύο ξεκάθαρες εναλλακτικές επιλογές στην πολιτική του Νίξον και του διαδόχου του, του Τζέραλντ Φορντ .¹⁹⁶

¹⁹³ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.229-230

¹⁹⁴ Burns, Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεώτεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006, σελ.986-7

¹⁹⁵ Hobsbawm Eric, *Η Εποχή των Άκρων, Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-199*, Αθήνα 2004, σελ. 293

¹⁹⁶ Young W. John, *Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου, πολιτική ιστορία*, Αθήνα 2006, σελ. 72

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι συνέπειες του πολέμου του Βιετνάμ εκδηλώθηκαν σε πολλά επίπεδα. Πρώτον ήταν η πρώτη φορά στη μεταπολεμική εποχή, που μία μικρή χώρα επικρατούσε σε μία σύγκρουση μέχρις εσχάτων εναντίον μίας υπερδύναμης — ήταν επίσης και η πρώτη φορά στην ιστορία που το αμερικανικό κράτος ηττήθηκε σε έναν πόλεμο. Η Ουάσιγκτον πίστεψε στις αρχές της δεκαετίας του 1960 ότι η πολεμική εμπλοκή, που είχε επιτύχει στην Κορέα, θα πετύχαινε και στο Βιετνάμ. Δεν υπολόγισε τη μαχητική δύναμη του λαού του Βιετνάμ, ούτε και ότι η δική της κοινωνία, η αμερικανική, δεν ήταν διατεθειμένη να δεχθεί τόσο βαριές απώλειες σε ανθρώπινες ζωές σε ένα πόλεμο στην άλλη άκρη της γης. Στο πεδίο των εντυπώσεων, όπως ήταν φυσικό, ο πόλεμος προκάλεσε ένα τεράστιο πλήγμα στο αμερικανικό κύρος.

Δεύτερον, στο επίπεδο της παγκόσμιας κοινής γνώμης, αλλά και στις διαθέσεις του αναδυόμενου Τρίτου Κόσμου, οι συνέπειες ήταν επίσης τεράστιες, λόγω και της επιρροής του νέου μέσου επικοινωνίας, της τηλεόρασης. Εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο παρακολούθησαν τις ΗΠΑ, στην προσπάθειά τους να υποστηρίξουν ένα καθεστώς αυταρχικό και διεφθαρμένο, να μετέρχονται μέσα που προκαλούσαν δυσπιστία, συχνά και αποστροφή: βομβαρδισμοί αμάχων, βασανισμοί, εκτελέσεις εν ψυχρώ, και όλα τούτα σε βάρος μελών ενός μικρού έθνους, του οποίου ο αγώνας προξενούσε αισθήματα συμπάθειας. Ο πόλεμος του Βιετνάμ δημιούργησε αμφιβολίες για το ευγενές των αμερικανικών ιδεών και μεθόδων, και προκάλεσε αντιαμερικανικά αισθήματα σε ευρύτερες μάζες σε όλο τον κόσμο, που ποτέ έως τότε δεν είχαν αμφισβητήσει το ηθικό κύρος της δυτικής υπερδύναμης.¹⁹⁷ Ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 1960, ο αυξανόμενος διεθνώς, λόγω του πολέμου του Βιετνάμ, αντιαμερικανισμός προσέφερε μεγαλύτερες δυνατότητες στη σοβιετική πολιτική στον Τρίτο Κόσμο, και αφετέρου προκάλεσε την αυξανόμενη εχθρότητα προς την Ουάσιγκτον από τις νέες αυτές χώρες, στοιχείο που έγινε εμφανές και στις ψηφοφορίες στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Τρίτον, οι συνέπειες ήταν επίσης σημαντικές και στο επίπεδο ειδικότερα της αμερικανικής κοινής γνώμης. Ο πόλεμος του Βιετνάμ δημιουργούσε ένα φαύλο κύκλο αντίδρασης προς την επίσημη αμερικανική πολιτική μέσα στην ίδια τη χώρα: η

¹⁹⁷ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.231

ριζοσπαστικοποιημένη κοινή γνώμη (κυρίως οι νέοι) έβλεπαν με δυσπιστία τον πόλεμο και, όσο εντείνονταν οι δυσκολίες για τον αμερικανικό στρατό, οι μέθοδοι της διεξαγωγής του πολέμου με τη σειρά τους επέτειναν την αντίδραση και τελικά και τη ριζοσπαστικοποίηση της νέας γενιάς. Η άρνηση πολλών νέων Αμερικανών να στρατευθούν ώστε να αποσταλούν στο Βιετνάμ, οι μεγάλες διαδηλώσεις τους, οι συχνές συγκρούσεις με την αστυνομία, αλλά και οι τεράστιες απώλειες σε έμψυχο υλικό και η επιστροφή βετεράνων από τη νοτιοανατολική Ασία με σοβαρά τραύματα ή ψυχολογικά προβλήματα συγκλόνισαν την αμερικανική κοινωνία.

Τέλος, είναι ειρωνικό ότι ο πόλεμος του Βιετνάμ που τόσο επηρέασε στο ψυχολογικό επίπεδο την παγκόσμια κοινή γνώμη, δεν είχε καταλυτικές συνέπειες στο επίπεδο της διεθνούς κατανομής της ισχύος. Παρά τους φόβους των κυβερνήσεων Κέννεντυ και Τζόνσον ότι η απώλεια του Νοτίου Βιετνάμ θα ξεκινούσε ένα «ντόμινο» που θα τελείωνε με όλη τη νοτιοανατολική Ασία στα χέρια των Σοβιετικών, τούτο δεν συνέβη. Η Ινδοκίνα ελέγχθηκε πράγματι από τους Βιετναμέζους «συμμάχους της Μόσχας» αλλά το φαινόμενο αυτό δεν επεκτάθηκε. Μάλιστα, από μία άλλη άποψη, η ανάδυση ενός φιλοσοβιετικού Βιετνάμ στο νότια της Κίνας ίσως να προκάλεσε μία επίταση του σινοσοβιετικού ανταγωνισμού, την οποία δεν μπορούσε παρά να υποδέχεται θετικά η Ουάσιγκτον, καθώς είχε πλέον προχωρήσει σε μία εντυπωσιακή πρωτοβουλία, την προσέγγιση της με το Πεκίνο.¹⁹⁸

Ο πόλεμος του Βιετνάμ διήρκεσε 19 χρόνια, 5 μήνες, 4 εβδομάδες και 1 ημέρα, άφησε πλήθος αρχειακού υλικού, βετεράνους και θύματα. Αυτό που εντυπωσιάζει, πέρα από τις φρικαλεότητες που διαπράχθηκαν είναι η τρομακτική αποτυχία της μαζικής επέμβασης των Η.Π.Α. και των συμμάχων τους, καθώς έμψυχο και άψυχο πολεμικό υλικό στάλθηκε από τον Καναδά, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, την Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες και την Ταϊβάν.

¹⁹⁸ Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου, Αθήνα 2004, σελ.232-233

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Πηγές

1. Ηλεκτρονικές πηγές

<https://babel.hathitrust.org/cgi/ls?field1=ocr;q1=The%20Battle%20of%20Long%20Tan;a=srchls;lmt=ft> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<https://www.britannica.com/biography/> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

http://www.nytimes.com/interactive/us/2011_PENTAGON_PAPERS.html Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nation/specialreports/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-IV-A-1.html> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<http://www.documentcloud.org/documents/205508-pentagon-papers-part-iv-a-3.html> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

http://www.anagnostis.info/steve_kyritsis.htm Συνέντευξη του Αναστάσιου Κυρίτση Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<https://history.state.gov/> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<https://millercenter.org/president/lbjohnson/essays/mcnamara-1963-secretary-of-defense> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL106/282/2020,6891/> Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, Γ' Γενικού Λυκείου Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<https://www.awm.gov.au/articles/event/vietnam> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

<https://www.archives.gov/research/vietnam-war#event-/timeline/> Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

http://a3mreunion.org/archive/1966-1967/66-67/files_1966-1967/6667_NamNews_Mar1_p1-4.pdf Τελευταία πρόσβαση στις 12/12/2018

B. Βιβλιογραφία

Βαληνάκης Γιάννης, Εισαγωγή στην ελληνική εξωτερική πολιτική 1949-1988, Αθήνα 2003

Burns Edward, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεώτεροι Χρόνοι*, Θεσσαλονίκη 2006.

Chomsky Noam, *Αμερικανική ισχύς και νέοι μανδαρίνοι*, Αθήνα 2004

Chomsky Noam, *Επανεκτιμώντας το κάμελος : ο Κένεντι, ο πόλεμος στο Βιετνάμ και η πολιτική κουλτούρα των ΗΠΑ*, Αθήνα 1994

Εμμανουηλίδης Εμμανουήλ, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική στα Βαλκάνια, 1974-1989*, Αθήνα 2015

Hobsbawm Eric, *Η Εποχή των Άκρων, Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991*, Αθήνα 2004

Horowitz David, *Από τη Γιάλτα στο Βιετνάμ, Ανατομία της διεθνούς πολιτικής ζωής (1945-1967)*, Αθήνα 1975

Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, Γ' Λυκείου Γ/Π-Δ ΕΣΠ, Αθήνα 2012

Gordon Rottman, *Τα πράσινα μπερέ στο Βιετνάμ 1957-1973*, Αθήνα 2009

Κυρίτσης Δ. Αναστάσιος, *Ελληνοαυστραλοί που πήραν μέρος στον πόλεμο του Βιετνάμ*, SK Melbourne 2009

Λάβδας Κ., Ευρωπαϊκά ιδεολογικά ρεύματα κατά το β' μισό του 20^{ου} αιώνα και τη μετα-σοβιετική περίοδο. Δημιουργία και εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

Τόμος Β', Δημιουργία και εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, Εγχειρίδιο μελέτης, Πάτρα 2000

Μακρογιώργη Αγγελική, Η αμερικανική εμπλοκή στο Βιετνάμ, το εσωτερικό μέτωπο στις ΗΠΑ και το αντιπολεμικό κίνημα : 1963-1973 , Θεσσαλονίκη 2016

Μόσχα: Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 5, Αθήνα 1979

Μπισκίνης Ιάκωβος, Βιετνάμ, Ο πόλεμος που δε γράφτηκε, Αθήνα 2002

Νηλ Τζόνθαν, Ο αμερικανικός πόλεμος :Βιετνάμ, 1960-1975, Αθήνα 2010

Συλλογικό έργο, Δημήτριος Β. Σταυρόπουλος, Γεώργιος Ζουρίδης, Σταύρος Βαλμάς, Γιάννης Βαρσαμής, Νίκος Βλαχόπουλος Συλλογικό έργο, Δημήτριος Β. Σταυρόπουλος, Γεώργιος Ζουρίδης, Σταύρος Βαλμάς, Γιάννης Βαρσαμής, Νίκος Βλαχόπουλος, Τετ 1968, Αθήνα 2008

Στεφανοπούλου Αλεξάνδρα, Μία Ελληνίδα στον πόλεμο του Βιετνάμ ,Αθήνα 1967

Sharpe Michael& Simon Dunstan , Η 101 αερομεταφερόμενη Μεραρχία στο Βιετνάμ, "Screaming Eagles", Αθήνα 2008

Paltrinieri, Marisa, Rizzoni, Gianni, Barbaglia, Emilio, Τα υπέρ και τα κατά: Ντε Γκωλ, (Οι φάκελοι Mondadori), Αθήνα 1991

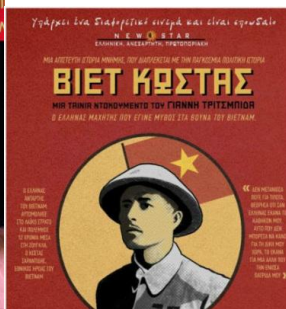
Young W. John, Η Ευρώπη του Ψυχρού Πολέμου (1945-1991), Πολιτική ιστορία, Αθήνα 2006

Young B. Marilyn, Οι πόλεμοι του Βιετνάμ 1945-1990, Αθήνα 2008

Χατζηβασιλείου Ευάνθης, Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου,
Αθήνα 2004

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Κώστα Σαραντίδη

<https://www.news247.gr/syntenefxeis/o-ellinas-antartis-toy-vietnam-aytomolise-sto-laiko-strato-kai-polemise-12-chronia-mesa-sti-zoygkla.6341254.html> Τελευταία πρόσβαση 12/12/2018

Πατήρ Μπασακός

<http://www.newgreektv.com/2013-09-18-19-03-02/2013-09-18-19-06-01/item/10300-afieroma-o-ellinas-veteranos-tou-vietnam-pou-egine-iereas> Τελευταία πρόσβαση 12/12/2018

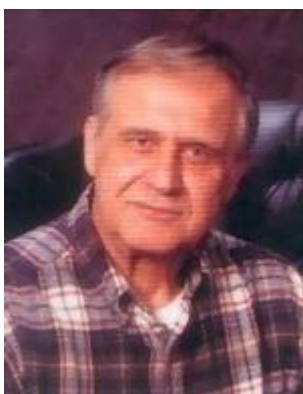
Jack H. Jacobs

<http://en.vietnamitasenmadrid.com/2012/04/vietnam-war-museum-virtual-tour.html>

Τελευταία πρόσβαση 12/12/2018

Ιάκωβος Μπισκίνης

<https://www.skrouz.gr/books/a.45810.mpiskinis-iakovos.html>

Τελευταία πρόσβαση 12/12/2018

<https://www.nationalgeographic.org/photo/vietnam-war/>
12/12/2018

Τελευταία πρόσβαση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο πόλεμος του Βιετνάμ διήρκεσε 19 χρόνια, 5 μήνες, 4 εβδομάδες και 1 ημέρα, άφησε πλήθος αρχειακού υλικού, βετεράνους και θύματα. Η εργασία ασχολείται με τα γεγονότα της δεκαετίας 1960-1970, ενώ το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στους Έλληνες που πολέμησαν στο Βιετνάμ. Στην εργασία αυτή, αρχικά, δίνεται μια σύντομη παρουσίαση της ιστορίας του Βιετνάμ και πώς οι Γάλλοι κυριάρχησαν σε αυτό. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην ανάμειξη των ΗΠΑ στο Βιετνάμ την περίοδο 1960-1963, δηλαδή την εποχή που πρόεδροι ήταν οι Ντουάιτ Αϊζενχάουερ και Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι. Ύστερα, παρουσιάζεται σύντομα η ίδρυση του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ) εναντίον του οποίου πολέμησαν οι ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ αντέδρασαν αρχικά με την αποστολή στρατιωτικών συμβούλων για την εκπαίδευση των Νοτιοβιετναμέζων. Στρατιωτικοί σύμβουλοι και στρατιώτες στη συνέχεια στάλθηκαν και από τις συμμαχικές δυνάμεις, όπως από την Αυστραλία συμπεριλαμβανομένων και Ελλήνων της Αυστραλίας. Έπειτα, αναλύεται η μάχη στο Απ Μπακ, όπου σύμφωνα με τις μαρτυρίες βρέθηκαν και αρκετοί Έλληνες της Αυστραλίας.

Ακόμα επισημαίνεται η αυτοπυρπόληση του βουδιστή μοναχού που συγκλόνησε την κοινή γνώμη. Κατόπιν, παρατίθεται η πολιτική του διαδόχου του Κένεντι, Λίντον Τζόνσον, τα διλλήματα που αντιμετώπισε σχετικά με τους βομβαρδισμούς και τις συναντήσεις με υψηλά ιστάμενα πρόσωπα που εμπλέκονταν. Ύστερα αναλύεται διεξοδικά το περιστατικό στον κόλπο Τόνκιν, όπου με την πρόφαση ότι προστατεύουν το Βιετνάμ από την εξάπλωση του κομμουνισμού το αμερικανικό Κογκρέσο ψήφισε θετικά για τους βομβαρδισμούς στο βόρειο Βιετνάμ. Έπειτα, επισημαίνεται η αποστολή συμμαχικών στρατευμάτων, ανάμεσα τους και Έλληνες Αυστραλοί, με σκοπό να συγκρατηθεί η γραμμή. Τα έτη 1967- 1968 αποτελούν το σημείο καμπής για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Ήταν η περίοδος που ξέσπασε η μεγάλη επίθεση του Τετ, η οποία απέδειξε πως το Βιετνάμ δεν ήταν δυνατόν αν υποταχθεί στην αμερικανική ή οποιαδήποτε άλλη κυριαρχία. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι συνθήκες σύμφωνα με τις οποίες στάλθηκαν οι συμμαχικές δυνάμεις στο Βιετνάμ.

Αν και δεν στάλθηκε εκστρατευτικό σώμα από την Ελλάδα με σκοπό να πολεμήσει στο Βιετνάμ, ωστόσο ανάμεσα στους Αυστραλούς συμμάχους βρίσκονταν πολλοί Έλληνες. Τέλος, γίνεται αναφορά στις επόμενες δεκαετίες του Βιετνάμ (1960-1970) όπου πρόεδρος διατελούσε ο Ρίτσαρντ Νίξον. Τότε ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις

και δρομολογήθηκε η σταδιακή αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεις. Τελικά το 1973 συνήφθη ανακωχή ενώ το 1975 το Νότιο Βιετνάμ έπεσε στα χέρια των Βιετκόνγκ και των Βορειοβιετναμέζων.